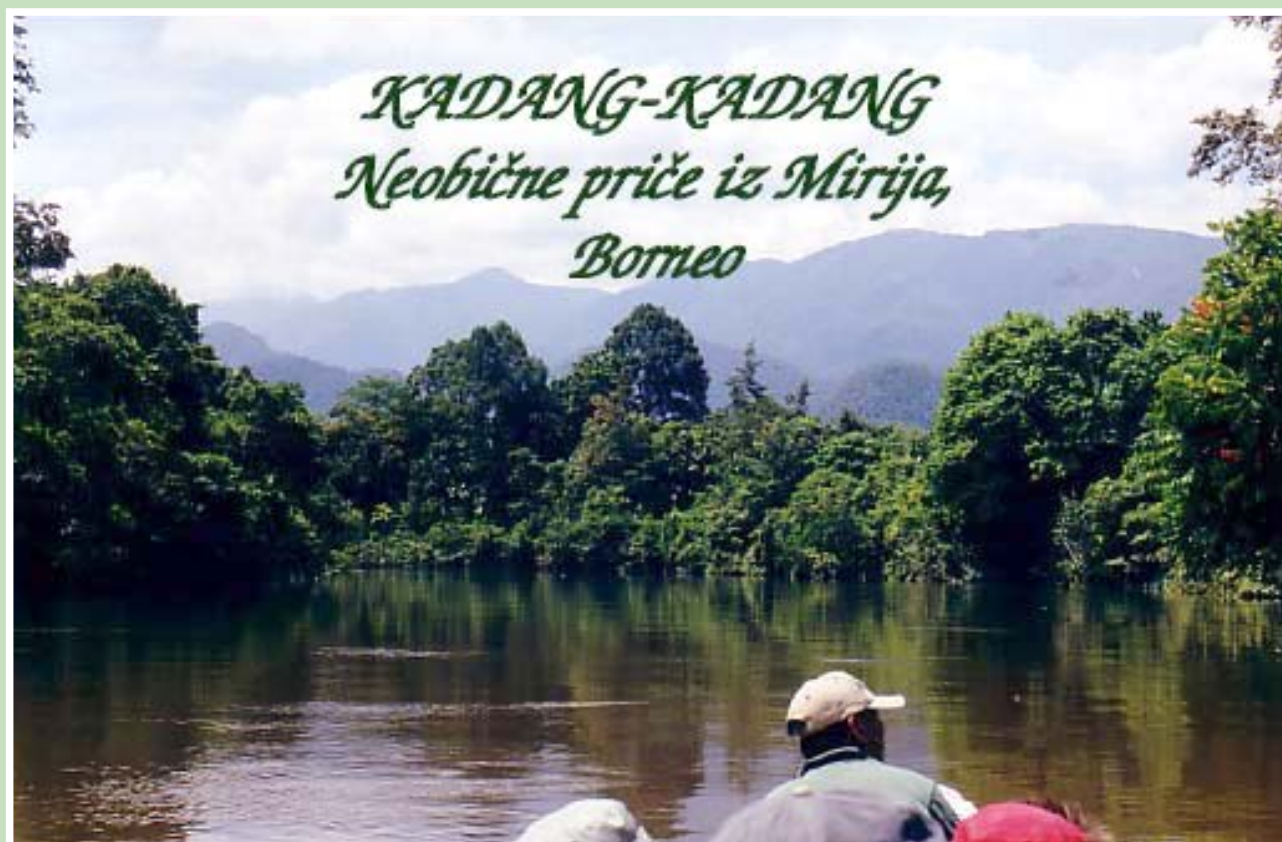

Zoran Spasić

KADANG-KADANG

*Neobične priče iz Mirija,
Borneo*

Beograd 2017

zzz & Jungle Co.

Pripremio:	Zoran Spasić
Tehnička priprema:	Zoran Spasić
Konsultant pripreme:	Ljubinko Nikolić
Tehnička obrada:	Vladimir Minović
Lektor:	Jasmina Stijović
Website:	www.putopisi.rs

(English version: Once upon a time in Miri, Borneo)

Miri - Uvodna reč

*Ovih dana ima brdo knjiga sa lepim slikama, širom sveta. Ova nije širom sveta, sve se dešava samo je u jednom mestu i u njoj nećete naći nikakve neverovatne biljke ili planine, lude ribe, rajske ptice ili pijavice sa Sulavesija, ne!
Ovo je više kao kolekcija slika iz svakodnevnog uličnog života; šta zaključiš usput. Lake a i jeftinije. Ne mora nigde da se ide.
Može?*

*Ustvari, najbolje priče su izostavljene iz ove knjige.
Iz zdravstvenih razloga i još po nekih. One će biti u drugim knjigama sa nazivom:
Romantične priče iz džungle i u trećoj, komičnoj: Neprijatelj govori engleski!
To su tek sjajne priče; nikada ti ih nije dosta.*

*Naravno da nisu za svakoga. Više su za mlađi svet bez predrasuda nego za starije koji su uspeli čak i. . . ali pusti tu politiku!
Dakle, nije knjiga za one tamo, nije; samo je za mlađe od 90.
I u skladu sa gore navedenim napomenama, knjiga Kadang-Kadang ili Utang je za sve uzraste pa i za matorce. Neće razumeti ali će zato gledati slike, ha-ha! I to je nešto.
U nekim godinama čovek prirodno prestaje da čita tekstove, uglavnom gleda slike i misli da sve zna. Još ako je neka zgdona slika, you know? Onda je knjiga super!
Kakva zablude!
Zato, naoštrite se, naočare na glavu i . . . na . . .
Spavanje!
Kasno je.*

zzz&Jungle Co

(pssst! La firma)

SADRŽAJ

Miri, Igra slučaja.	9
S druge strane sveta	30
Klub Balcony.....	66
Trip u Mulu	75
Prijatelji	96
Permedžaja Impakt	114
Karaoke barovi	123
Kuala Belait	130
Trip DoReMi.....	136
Tako lako, tako glatko i još po nesto slatko.	142
Heš i poneka zverka	156
Mis turizma.....	169
Akui, Spirit Bornea.....	178
Epilog.....	188
O autoru.....	189

Miri, Igra slučaja

U Miri stigoh oko 10 ujutru.

Miri?

Hm. Posle toliko godina u onoj mračnoj Australiji čovek može lako da zaboravi da postoji ovakav, slobodan svet. Ali sudbinu niko ne menja pa čak ni režim sistem down under.

Kući ponovo! Super osećaj, vredi oprobati.

Predhodnu noć provedoh u Kuala Lumpuru, jutros do Kučinga 1.5 sat, od Kučinga (glavni grad provincije Sarawak) do Mirija 45 minuta. Gledam zelenilo kroz prozor i polako mi se uvlači pod kožu gde sam. Kompleksan osećaj da bih ga svario u sekundi, načekao sam se.

Vidim, hepi sam!

Mala aerodromska zgrada, jednostavna, potseti me na one male aerodrome po bespućima Australije. Običan svet u čekaonici, bez gužve, bez paranoičnih američkih security stražara koji tako zebno i krvoločno vrebaju teroriste. Ovde, obični ljudi, malo braon, vreme toplo, meko, osećaj me nije prevario.

Znao sam?

Borneo?

Uvek se setim sedmog razreda i predavanje iz geografije; Sumatra, Celebes, Java, Borneo. Sećate li se? Ne? Da?

OK, razumljivo je. Nećemo da se kritikujemo.

Elem, još onda sam znao da ću se jednog dana ukotviti ovde.

Ako nisam znao, onda sam predosetio, hmmm.

Dobro se osećam, baš dobro. Setim se Korto Malteze stripa.

Onaj dobro poznati osećaj. . . . "stigoh kući". Da. Deja-vu".

Vidim da sam kući, kao onih davnih godina kada su stranci normalno smatrani mrcinama. Prodje mi kroz glavu trenutak u Lahoru (Pakistan 1976) kada sam prepoznao ceo jedan kraj tog grada. Više ne sumnjam da mi se pra-pra-pra deda baš iz ovih krajeva uputio na severo-zapad, nekih 21.000 godina pre. Njegov duh me je dočekao, vidim da sve znam kao da sam tu živio celi vek, sve mi je nekako poznato, domaća atmosfera.

Stigao kući?!

Ma ne!

Kući se nikad nisam tako dobro osećao, ustvari. Kad se samo setim potkolaca iz osnovne škole. . .

.očito smo morali da propadnemo, zar ne?

Ali da ne kvarimo ugodjaj s potkolci.

Sve ide glatko, splet detalja, spontano, jednostavno.

Izadjem u predvorje.

Hadži, jedan jednostavan, smiren čovek, moj budući domaćin, šef agencije koja se stara da nam bude lepo, stoji podalje, sa tablom u ruci:

Zor-an.

Pridjem mu, rukujemo se.

- Zdravo.

- Zdravo.

Smejemo se, dobar znak.

Osećam se kao da me Hadži vodi da me upiše u srednju školu, prva godina, kao ono nekada davno, budući sredjoškolac. Da, takav utisak lakoće je u vazduhu, kako drukčije da se izrazim?? Baš tako se osećam. Apsolutna bezbrižnost, ceo svet je moj, nema potkolaca okolo.

Ko se seća tih dana, zna o čemu pričam. Kakav osećaj!

Dali mi je ovo ona druga šansa?

Uz put do grada, oko 15 minuta, gledam okolo. Krive ulice, ograde stare i nove, neobično jednostavne zgrade, četvrtaste zidane, na stubovima drvene, nove, stare, nakrivljene, neke do ulice, neke zatrpane tropskim zelenilom, samo im krov štrči. Drvene me odmah obaraju svojim izgledom. One zidane, četvrtaste, kao po pravilu zidova obojenih sivom i crnim repovima od obilnih kiša što se prelivaju preko oluka. Sve se to uklapa u bujno tropsko zelenilo, jednostavno, fantastično.

Najpopularniji lokalni transport, za staro i mlado, osobito za mlado. . .

Gore: Sa glavnog puta, ulaz na Kanada brdo naseljeno onim najmanje bogatim (novcem ali ne i duhom). Sklepani kućerci od dasaka i lima, besplatan građevinski materijal, u izobilju. Setim se kako za sličnu situaciju se u visoko razvijenim zemljama hapsi i proganja a može i gore. . . . ,

*Desno:
Pogled na Miri i more sa grbine Kanada brda.*

Dole: Nekoliko tipičnih naseobina u predgradjima Mirija

*I još jedna, vrlo udobna, saznajem kasnije. A tek klopa. . . prava domaća: gušteri na žaru, larve leptira kuku-lah i supa od kornjače. Sve to sa rižom kuvanoj u rečnoj vodi sa ukusom lokalnih krokodila.
OK. Nije ozbiljno, to je samo za strance. Oni mnogo vole to da čuju. hahahahaha!*

Da.

Zelenila ovde, na tone. Progutalo bi grad u trenutku da nema stalnih i neumornih kosioca, neprestano. Kosioci su pojave, kao gerilci, obučeni u stare krpe od glave do pete, slamnati šešir sa velikim obodom, marama do očiju, i oči se jedva vide, neki imaju baklave umesto marame, gumene duboke čizme zbog zmija, učim kasnije, svuda su, skrivene, ponekad ti "pretrče" preko puta, naviknute na zajednički život, znak slobode, ne kao recimo, u Australije gde ni miša ne možeš da vidiš više. Nije higijenski, kaže vlast.

Vozimo se, vozimo. Nemam pojma gde smo, konfiguracija grada i haos od ulica i uličica, uzeće mi nekoliko nedelja da se naviknem na ovaj način razmišljanja.

Hm, neće biti teško, rekao bih. Štoviše, hm,

Tipična drvena kuća starog stila u ovom kraju Bornea; malo ih je ostalo

Dovezismo se u grad, pravo kroz stari Miri market, u oči pada Mega hotel i šoping plaza, jedan od lokalnih lendmarki koje su nastala u poslednjih petnaestak godina, znak progresa sa velikim P, hehe. Ima 4-5 ovako masivnih, reklo bi se neuglednih zgrada ali kad jednom postaneš član zajednice to više ne primećuješ, naprotiv, sjajan ugodjaj kad udješ. Iznutra su puni živosti i šarenila.

A onda, ulazimo u stari i naj-bizi deo grada, prava poslastica! Ahhh, pri pogledu na prvu od velikih, rekao bih, monstruoznih zgrada: Mega hotel i šoping plaza, jedna od prvih pionira novog sistema: kad mogu oni, mogu i ja! Medjutim, ono što ih razlikuje od "oni" i šoping centara "tamo" je ugodjaj unutra. Kao i na ulici, živahan, veseo i prijateljski

*Stari deo Mirija je
pun karaktera;
stare dvospratne
usko zbijene
zgradice prepune
sitnih šopova,
stotine i stotine,
dole, gore.*

*Tu izmedju tih
čudnih zgradica
kao iz crtanih
stripova, hotel
Dinastija, moj
privremeni boravak
dok ne izaberem
kuću.*

*Desetospratna
uredna zgrada,
znak novog
vremena, ali ne još
onog pogubnog
kakav tek dolazi sa
zapada. Ali, da ne kvarimo ugodjaj sa ogavni stranci.*

Nekoliko slika sa Miri marketa, tipična postava: dole prodavnica, gore smeštaj ili mali biznis a i po neki karaoke bar. Samo je Nils znao i umeo da ih pronadje, svih sto a mozda i više.

Nešto novo - nešto staro. Tipičan urbanizam i development novijeg datuma

Pelita kvart: Početak Kanada brda, iznad starog marketa. Tu je i crkva, mala kongregacija za onaj deo pokrstene populacije, uglavnom kineza i nešto lokalaca. Inače većina Kineza su budisti.

Okolo, nasmejana
ljubazna braon lica,
pitam se opet, biće li
ovde nešto da me
nervira?
OK. Da se ne ureknem,
znam da vuk dlaku
menja ali.... Pa,
zaslužujem i ja taj odmor
od civilizovanog sveta,
ma pas Muju, da se
upišaš od smeha!

Stižemo u hotel, svi se tope kad me vide, naročito lokalne lepoticice na recepciji, ja takodjer. Hm, kažu, kad to sreća zrači sa lica, sve je moguće!

OK opet.

Gde? Deveti sprat, na brzinu ostavim torbu, tek krajem oka vidim zgrade ispod, more ispred, levo, Kanada brdo, zelenilo koje leči oči; ne dangubi, idemo u Lutong, očekuju me u uredu zebno.

Vozimo se najdužom ulicom, od Mirija do Lutonga, *jalan* (ulica) Miri-Lutong, gde je Šelov inženjering. Lutong je gradić na oko 15 kilometara od Mirija ali sa porastom populacije se gotovo spojio i postao predgradje Mirija.

Levo i dalje neobične zgrade, ne bi me povredilo ako neki kažu da su ružne i neuredne, sa leve, biser Mirija, Kanada brdo i kičma grada, pruža se duž dobrog dela ovog puta, bujna zelena džungla puna skrivenih drvenih stračara, po neko polugolo čeljade se muva okolo, ma....

Vidim. Normalan svet.

Sa druge strane brda je ravna i močvarna dolina sve do dalekih planina, u nedogled. Sa leve je grad sve do reka Miri onda mali pojas zemlje i more. Da ne davim, ima mapa negde, da? Ne?

Ovo brdo je okosnica i srce Mirija, daje mu taj neverovatan izgled i imidž da padneš, ne mogu da zamislim ovaj grad bez njega. Praznik za oči.

Duž jalan Miri-Lutong ima 4 velika *round about* -a; kružni tok saobraćajnice. Zaista su ogromne, gužva, žmigavci i ostala signalizacija ne postoji, ili se bar ne koristi, sve ide glatko, ipak. Nema gladnih stranaca ili gestapovaca da vrebaju na grešnike. Kakav je osećaj! Nema stranaca! Opet ja o strancima....

Prolazimo šoping komplekse Bintung (zvezda) plazu, K-square, Grand Palace, Bulevard i . . . nema ih više. Stižemo na Lutong most na reci Miri, ulaz u Lutong. Šelovi uredi su tu, baš na obali Kineskog mora. Skoro ceo Lutong je smešten na vrlo dugačkom i uskom poluostrvu, 10x0.5 km otprilike.; s

jedne strane more, sa druge reka Miri. Vrh poluostrva prkticno doseže do centra Mirija ali nema mosta tako da je povratak moguć samo nazad, preko Lutong ili Šelovog mosta u Krokopu. Napomena za neupućene: Voda i zelenilo su presudni faktori za volim-ne volim stanje kod ne-zapadnjaka. Od vajakada. Valjda što se raslo normalno, bog bi ga znao. Elem, sledećih par slika su dodatni udarci koji su me nepovratno ubedili da su mi preci bas sa ovog ostrva i baš iz ovog kraja! Zamisli svakodnevne ručkove sa pogledom na:

Shell-ova zgrada je u nekom neobičnom stilu, velika, čoškasta, potseti me na pentagon, po malo odražava neki lokalni stil Saravaka, uredna i čista, masa ljudi tu radi. Zaposleni su mešavina lokalnih Boeneanaca, lokalni kinezi, Malajci, nešto malo evropejaca. Državna politika je da su sve domaće etničke gupacije zastupljene u približno istom odnosu. Podseća me na naše bratstvo-jedinstvo, nadam se da će potrajati bolje nego mi.

Naš tim je smešten u udobnu staru zgradu poput baraka, prekoputa glavne zgrade, vrlo mi prija, umoran sam od betona i urbanizacije 20 veka. Da ne pominjem 21 vek i amerikance.

Takozvani, Šelov most

Upoznavanje klasično, 7-8 nas stranaca i 30-ak lokalaca u timu, tu je Ken, Nigel, Les i Adi, zatim čuveni Indijac Anil, . Naravno, vodja

tima Al, neverovatan karakter čiji je doprinos dobrom timskom radu neprocenjiv. Hm, kakao čudno, he-he.

OK, idemo nazad po auto, i to je to.

Sada, nekim drugim putem, preko Šelovog mosta, do Ferdinand Yee-a, za kola, rent-a-car. Prolazimo kroz neki drugi nepoznati kraj, kasnije saznajem naziv, Krokop, opet, kućice i zgrade, još starije arhitekture, sve duž reke Miri, sva zelena od okolnog rastinja, zatrpana starim džunkama duž obala, lek za dušu i oči ta Miri reka, osećam se izgubljen u tom haosu ali dobro, sve bolje, ustvari kao kompletna reinkarnacija, sam sebe ne prepoznajem više, smejao bih se naglas.

Barkas

Šta da radim kad sam znao. Mnogo znam
and that's it! Nisam dangubio kao neki tamo
dole, ispod.

Ćutim i gledam, ništa nemože da me
poremeti iz ovog stanja, upijam sve, kao ono
pas kroz prozor, ništa da umu promakne,
miris, vetar, zvuk.

Ono što mi posebno prija je. . . .
saobraćajni haos. Po pravilu, žmigavci su
potpuno nepotrebni jer se ne koriste,
semafori su više za ukras, tek da se zna da
ga imaju, ulazi se i izlazi u i iz kolone bez
pardona, jednosmernost ulica je potpuno
simbolična, vozi se kako kome treba,
najkraćim putem, ali, niko se ne nervira,
ne psuje (izuzimam sebe), ne ljuti, sve je
normalno. Poznati su njihovi ogromni
"roundabouts", kružne raskrsnice, to je
vrlo "sker" u početku, neverovatni su.
Ima mnogo sporih "baba", domaćinski
vozači iako je limot 90km/h pa moraš da
ih razumeš. Ali, svuda se nekako brže
stigne nego u onih organizovanih
civilizovanih zemalja gde možeš da ostariš
na semaforu, izi.

Waterfron, vidjen sa vrha Lutong poluostrva

Deca sa Waterfront-a, u pozadini Imperial hotel i plaza

Kao što vidiš, metamorfoza je mogućna, da, da, menjam se, opet sam normalan, baš kao pre 20 godina.

A niko ne vidi, svi i dalje misle da sam to ja.

Ha, ha, kakva zablude, to me stavlja u situaciju da se igram sa lokalnim stanovništvom jer... nisam više ljut. Uopšte. Čak mi ni amerikanci ne padaju na pamet.

Levo: Ekipa iz Chang Siang restorana koja me je u početku gledala kako jedem, halapljivo. Takvo smo mi stranci.

Moj prevoz??

Posebna priča.

Prezadovoljan. Svuda sam dobijao dobra kola ali ovo je pun pogodak.

Proton Wira, ne zvuči bog zna šta ali kao pravljen za mene, size, sjajan auto! Komotan i tih.

To i ne bi bilo toliko kompletno da.....nije radija. Slučajnost čista, ima super set-up. I tako. počeo sam da slušam muziku opet. Posle toliko godina. Non-stop, do daske.

Kako da to objasnim?

Ljudi se skupe i sviraju. A sviranje. . . ili bubnjanje . . .ili pevanje, sve jedno, to se zove "povratak u život"

Ludi su, nema šta. Retko se čuje ovih dana u elektriziranom svetu elektriciteta sa E - podovima i E - podovima!

*Pravi ljudi, ne veštaci, selebritis!
No wayyyy!*

*Danju rade kao sav svet a noću rade
za ceo svet.
Kakvi ljudi.*

Ima i mladih i starih i svi su ozbiljni oko svirke. Svaka sekvenca ima priču koja se prepliće sa drugim sekvencama i tako dobiješ potpunu sliku, recimo:

Mlad momak je otišao u susedno selo da zaprosi devojkju. Kroz džunglu, mrak i tama, i čudne prijatelje sreće koji mu nekim sitnim saveto otvore čula i on tako izbegava jednu po jednu opasnost, na putu. Da skratim, Kada je na kraju stigau u selo i predstavio se kome i zašto je došao, svi su zanemeli. Samo je devojkja ostala pri sebi i gledala ga uplašeno.

GONGXI FACA
AYANI MESA MALL
IN HONOR - 2 FEBRUARY 2018

G:ORD

Slika na predhodnoj strani: Publika sluša bend, Šoping mol, "Bulevard".

A tekst: Abang biru lampone disko. kasnije ćemo o tekstu.

OK. Nazad na zadatak:

O muzici drugi put (vidi priču 23) neverovatni spletovi neverovatnih muzika, da biraš, domaći i strani, pop i rok, indijsku ili kinesku, arapsku ili indonežanski dangdut.

Ponekad se tajno pitam ima li boga?

Upao sam u kontenst koji je za mene OKK. Bolje nego kod kuće. Niko te potkrada, nema potkolaca u sistemu "te ga učiteljice". Ne, karaktera u našem smislu nisam sreo.

Da ne kvarim utisak, smešan sam, zar ne? Sve je tu, jedino mi preostaje da radim i trošim.

Naravno, šta bi život bio bez onih svakodnevnih ukrasa na dve noge što se šeću okolo i ne daju mira narodu.

Da.

O lepšoj polovini samo u posebnim pričama. Lepša polovina je toliko lepša, da se to ovde ne da opisati. Brrrrrrr.. . . .

II

Hadži me ostavi u hotelu, jednostavno, ode svojim poslom, sa večitim smeškom smirena čoveka. Lepo!

Razmestim se se u Dinastiji, prijatno, ostao sam oko 2 meseca u tom hotelu.

Ali ovaj dan nisam ostao dugo.

Šta prvo?

Pravo u lutanje ovim zardjalim ulicama i kršu koji mi leži baš.

Muvam se starim gradom i gledam ih izbliza, lica, lica, lica.

I, grad je prepun..... Mikija.

Mikii!

Da. Eto, to nisam znao.

Toliko Mikija na jednom mestu, ni u snu.

Ako sam mislio da sam slab na neke tamo druge figurativne figure, prevario sam se.

Mikiji su moji ljubimci od sada pa do večnosti.

Mali Borneanci.

Devojke su sa malim prćastim nosićima, braonkaste ali uspravne, tanke i skladnih pokreta, uspavane lakog koraka, hod gladak, ženstven, ramena uska i ravna, duge crne, glatke kose, čista koža, gladak tem, lake kao pero, pao sam odmah. Le-pa bića! Kao u filmu! Sve mi je bilo jasno, pri prvom kontaktu.

Ma mi se volimo! Osećam to u vazduhu, samo se smejemo jedno drugom u lice, hepi.

Ne, ne, ne! Ne u tom smislu. I to je OK. Ali ovo je onaj familijarni osećaj (vrlo redak, zar ne) hmmmm, kako da kažem?? Pozitivna vibracija? Znaš ono kad se nadješ okružen masom naroda a osećaš da te svi vole i svi su srećni kad te vide. Hm? Pade mi napamet onaj vic o najboljem prijatelju.

Pitanje: kako proveriti ko je najbolji čovekov prijatelj?

Stavi devojku i psa u gepek od kola, provozaj ih okolo 15 minuta i onda otvori: Ko će biti srećan što te opet vidi?

Znao sam.

Smraj dana u pristaništu

S druge strane sveta

Gde sve put neće
navesti čoveka. Ka'
ptica.

Evo me sada na
Borneu, oblast
Saravak, grad Miri.
Hm. Južno kinesko
more, prepuno
gusara, u prošlosti ali
i danas, ne treba se
zavaravati da je to
"tamo negde, pre".
Momci su bizi
redovno, tu, na
dohvat ruke. Da, tu
je i čuveno mesto
Sandokan, ma
nemoj!

Džunka u skrovitom pristaništu u starom gradu, spremna za pohode

Ovde u Miriju život je miran i spokojan, prilično se osećam kao kod kuće. Posle one Australijske i mentalno pustinjske atmosfere ovo je spiritualni revamp. Privremeno sam smešten u hotelu Dinastija, sa devetog sprata vidim pola Južno-Kneskog mora, platforme takodjer, sa strane Kanada brdo i tropsko zelenilo uz obale reke Miri. Lep pogled, lep osećaj, samo mi nedostaje jedna masaža pa da ugodjaj bude potpun. Posao, neki kontrakt u ovom delu sveta, renovacija nekih platformi. Mislio sam da ću završiti u Kini ili Vijetnamu ali ovo je dobro ispalo. Ustvari, hmm, igra slučaja. Ima nekoliko kompanija koje se bave eksploatacijom gasa u ovim vodama. Masa platformi načičkanih po moru. U stvari, Šel je ovde i počeo karijeru sa naftom i gasom. Pre 100 godina. Samo ovde ispred Mirija ima oko 30-ak platformi, oko 150km od obale. Naš tim radi na projektu revitalizacije 3 platformi. Bile su u servisu 20 godina, istekao im je vek i sada treba renovirati postrojenja. Moj deo posla je rotaciona oprema, pumpe, turbine, generatori, itd, sve što se "vrti". Posla ima na pretek, za oko 4 godine mada mislim da ću ja ostati najviše 1 godinu. Ko zna. Videću. Uzgred, ime Šel je nastalo od prvobitne prodavnice školjki u Singapuru nekih 100 godina pre. Kada je nafta počela da osvaja svet, vlasnik promeni artikl; ne više školjke, nafta, ha-ha. Lukavo.

Miri je simpatično mesto. Rekao bih oko 50000 stanovnika, uglavnom lokalno stanovništvo, to su ostaci raznih plemena - lovaca na glave, ima ih dosta, zatim Kinezi i muslimani koji su, recimo Malajci.

Grad je tipična mešavina starog i novog, u razvoju ali imidž mu daje ono staro. Da dočaram površno sliku kako to izgleda; kućice, straćare, radnjice i kafanice svuda okolo, naroda koliko hoćeš u svako doba dana i noći, nemaš osećaj one zapadne pustoši gde posle 7 sati nigde nikoga nema. Super je. OK, neko bi rekao treba se navići na prljavštinu ali to je stvar ukusa i hipokrizije. Sretao sam mudrace u najgorim džepovima sveta ali i ubice i zločince u kobjagi čitim gradovima zapada, ubi bože, da povraćaš.

Ovih prvih dana otkrivam jedan novi kafić "Another office" gde se skupljaju i meštani i "naši". Naši, mislim stranci i ja, delimično. Atmosfera je opuštena, bez poprekih pogleda, miran svet koga zapadna civilizacija još nije iskvarila. Dok ameri ne nadju za shodno.

Malezija je neobična konfiguracija i geografski i etnički. Kao što možeš videti na mapi, pola je na kopnu, pola na Borneu. Na Borneu su 2 provincije, Saravak i Saba (zovu ih istočna Malezija). Između Saravaka i Sabe je Brunaj, vrlo, vrlo bogat nezavistan sultanat, strogo muslimanski, tih i miran, uredan i sredjen. Iako provincije Saravak i Saba pripadaju Maleziji, ipak moraš da prodješ carinsku kontrolu, pri ulazu. To važi i za lokalce iz zapadne Malezije. Ove dve provincije imaju posebnu autonomiju. Razlog?

Ovdašnji narod, Borneanci su potpuno drugačiji od drugih naroda okolo. Nemaju veze ni sa Malezijom, ni sa Indonezijom.

Ove dve provincije priključeni su Maleziji 1956 kada su se Englezi povukli odatle. Originalno, obe su bile privatno vlasništvo jedne engleske porodice za period od preko 100 godina. Englez "Beli Radža" je 1886 pozvan od sultana Brunaja sa idejom da smiri lokalna plemena u stalnom sukobu sa Brunajskim sultanom. Uspeo je. Kao nagradu, dobio te dve provincije, Saravak i Sabu. Sam po sebi Brunaj je vrlo mala državica, dan danas. Recimo, 50 puta manja od ovih dveju provincija.

Čudan sultan?

Izuzetan smisao za umetnost u lokalnih naroda

Posle II svetskog rata, tadašnji naslednici Belog Radže su predali obe provincije Engleskoj kruni na raspolaganje. Zašto? Vreme čini svoje.

Pošto je vreme kolonijalizma već zastarelo, činjenica primorava englesku vlast da obe provincije preda nekome. Kome?

Maleziji. Maleziji, radje nego Indoneziji. Da ne bi potpala pod kontrolu Indonezije (što je možda bilo logičnije obzirom da je 80% Bornea njihov). Posle kraćeg čarkanja i ratovanja sa Indonezijom, Malezija konačno dobije ove dve pokrajine. Pa, možda i nije loše ispalo naročito kada govorimo o standardu stanovništva.

Elem, bez politike molim.

Borneo je sav pod džunglom i koliko znam ima raznih zanimljivost za videti naročito dublje u kopno gde se uglavnom stiže avionima ili uz reku, brodom.

Kako se ovde živi i zaradjuje, malo kasnije.

Već sam počeo i kineski da učim, čudan jezik ali ne toliko kao što izgleda dok ne znaš ništa. Ipak je to "govor", ima i po neka reč. Na primer: Wo ai ni - znači, ja te volim, ili, Wo siang ni - sviđaš mi se, hehe. Kao što vidiš, glavne reči sam naučio, ostalo je manje važno.

U stvari, svako veče se upišavam od smeha sa lokalnim življem. Muvam se po radnjama i kafanicama, kažem im po neku reč i upišavanje počne. U stvari, taj običan svet je veoma prostodušan, sramežljiv i ne naviknut na otvoren razgovor pa ih moj neposredni način izražavanja malo hvata nespremne. Zbunjeni su ali smo valjda jedni drugima smešni pa se upišamo od smeha.

Iban girls, uvek spremne za priču i da ti prodaju neku sitnicu

*Levo, Suzi,
omiljen lik,
slaže flašice.*

*Desno, Kalabit
i Maležanka na
poslu,
proveravaju
dali me ima na
Facebook-u*

Da, ima me, ha-ha! Primećujem da se odavno nisam tako dobro i iskreno nasmejao. Da, prija mi ovaj svet. Vidim već da ovde nema ništa od uobičajenog i urođenog komuniciranja uz obilate psovke. Porodično. o, zar se i to može?

Proba u parku Taman Selera. Moja muzicka klapa za vikend. Ovde su svi su muzički nadareni i formiranje klape je bilo neizbežnan događaj. Vole da pevaju osobito ako se uz to obezbedi . . . klopa.

Ovde svi žive normalno i jednostavno. Ljudi se ne mešaju niti busaju sa religijom ili standardom. Zvanično, vlast podržava islam i biti musliman ima nekih prednosti kada je u pitanju obrazovanje ili službe u državnom sektoru. Ostali su malo podređeni u tom smislu. Na primer, ako hoćeš da imaš pasoš moraš da prodješ određenu proceduru, kažu, ne znam za sigurno. Ostali, ako se nisu preobratile, imaju status privremenog boravka, sa vizom i mogu samo da jure lokalne devojke. Kao neki narod, Srbi, u budućnosti? Da? Ne?

Po jednoj verziji, Kinezi, pre mnogo godina su bili glavni jer su uspešni u biznisu; kapital je bio u njihovim rukama i to je stvorilo tenziju (politički term) među ostalom populacijom koja nije tako radna i snalažljiva. Onda je vlada odlučila da ih malo ukoči i dala je prednost drugima da se exponiraju. Kao recimo neko Kosovo tamo daleko, nekada davno. Tako, sada su u javnim službama i većim firmama uglavnom plavi.

Super je.

U Miriju je priča malo drugačija; većina lokalne populacije su Borneanci i Kinezi tako da su islamska pravila dosta relaksirana.

Ali da se okanemo religije, to ništa dobro nije donela nikome.

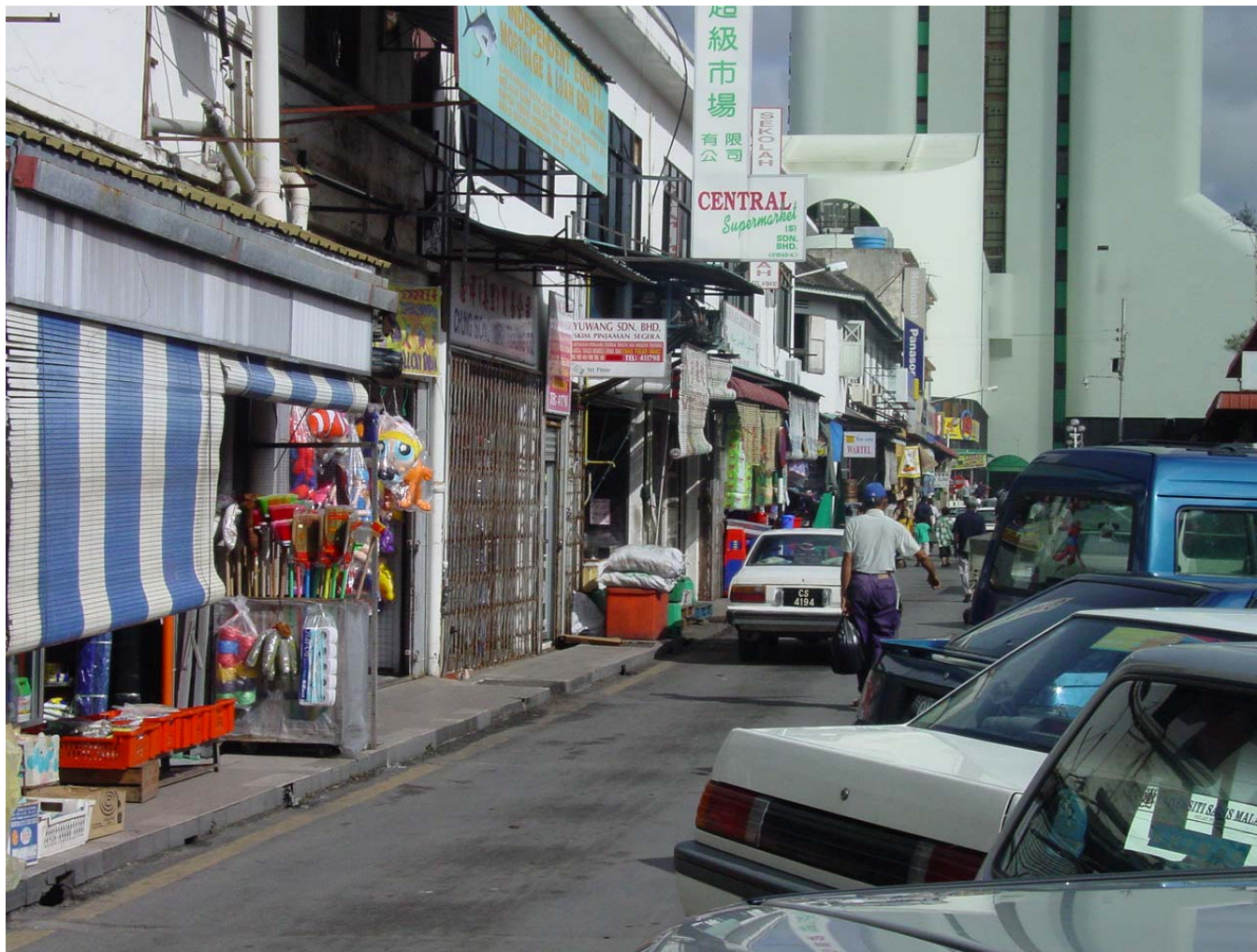
*Još jedno prijatno iznenađenje:
Ono što odavno nisam imao su .
. . . mekike i uštipci.
Uuuuu, redovan doručak
nedeljom ujutru (ako se ne
okasni) na staroj pijaci. Čim me
ugledaju, Siti i Ina, njihovi
neodoljivi i iskreni osmesi
obasjaju okolinu. Znaju, evo ga
onaj stranac što pojede i po 10
mekika odjednom i na njihovo
(opet i opet) zaprepašćenje. To
se ovde obično ne radi.*

*Nije da mi se uvek toliko jede
ali posle prvih par puta nemam
srca da ih razočaram. He-he. I
vredi. Ti osmesi u rano jutro,
zlata vrede. Kaže stara poslovice:
Po jutru se dan poznaje! Istina.*

Po nekim zapadnim merilima, standard je relativno nizak, radi se od jutra do mraka, radno vreme nije neka obaveza. Na primer, radnje rade od 10 ujutru do 10 uveče, subotom, nedeljom i praznikom takodjer, to su udarni dani kada narod ide da kupuje. Ali to uopšte ne izgleda kao što, recimo, po nekim zapadnim metropolijama, ju, zabiga! Nema pritiska, sve je nekako je neobavezno, oni to vole, gužva je uveče, dosta ima mladeži i zabavno je. Po radnjama uglavnom rade mladi, devojke od 16 do 22 godine masovno. Ima ih na tone. Jedna radi a još 4-5 drugarice su okolo, druže se gde može, priča, frka, nikome se ne žuri, osim nervoznom z'Oranu. Ali, brzo sam se opustio. Često se upišavam sa nekom grupom od njih, komunikativni su. Mi iz Evrope ih uvek nekako fasciniramo, "velike oči, veliki nos, velike uši, veliko sve". Veselo je uglavnom. Neznam za one koje ne vidjam ali verujem da nije svakome lako. Plate su male u poredjenju šta "mi" stranci zaradujemo i oni to znaju.

Mesečna plata, da kažem radnička, jedva da je pola naše dnevnice. Kako ko. Nešto mi poznato? Kao u neke zemlje tamo daleko. Ali, znaju gde i kako da se snabdeju, hrana je jeftina, smeštaj, nemam pojma, valjda je jeftino. A i devojka se za udaju može naći. Kontrast tome je da je tehnika ovde skupa. Kao u Australiji. Naravno, ima dosta i bogatog sveta, Kinezi su uglavnom situirani dobro.

Uglavnom, svako ovde ima komad hleba i rekao bih da su baš OK. Sve ostalo je trbolesku svejedno; ostaci buržoaskog primitivizma tako popularnog u većitom kapitalizmu, jel! Šminka do guše a iz dupeta L'šišark. Kao na visoko razvijenom zapadu, gde možeš da se ugušiš od smrada za dva minuta. Bolesno i trulo meso do daske. Huuu!

Jedna od najmanje tipičnih ulica u starom delu Mirija. . . a i šire, na stotine ih je a ono najlepše je. . . možeš da voziš kakao hoćeš! Naravno, platio sam kaznu više puta, 1 dolar, sa zadovoljstvom. Iako je u špici saobraćaj ubi-bože, saobraćajki nema ili vrlo retko. Svi su ladni ko led. Divota da se voziš okolo! Makar i sam!

*Pitam se ponekad: Hoću li ovako i ja da se
osećam.....jednom...
sa srećnim osmehom kao dotični.*

Niko se ne žali ovde. Navikli su, ko zna kako im je bilo pre dok nisu bili "najrazvijenija" zemlja u okrugu. Ćutim i trošim.

Za sada dosta radim jer je projekat malo u zakašnjenju, ne mari, sjajno nam je i na poslu. Radim i subotom po malo. Ovo mi je najozbiljniji posao do sada, mnogo toga je na meni jer sam jedini "stručnjak" u mojoj disciplini. Ali mi posao baš prija jer su i ljudi drugačiji, veselije je a i ne ispituju me.

Naš tim ima za sada oko 30 osoba sa tendencijom da naraste do 90 kako se projekat razvija. 5-6 Engleza, jedan Indijac i ja, ostalo domaći kadar.

Svi su OK. Sa lokalnima posebno imam kontakt jer se i dalje deklarišem kao "crveni" što mi u trenutnoj situaciji daje posebnu ulogu. . . opasan je!

Alister, nač project menadžer! Med i mleko. Znaš, obično PM može da sje. . .be grupu za čas. Ako nije normalan. Al je number 1.

Da, retko se desi tako dobar tim. Zaista.

Elem,

Radimo od 7 do 5, imam sjajan auto, samo se klizam okolo. Iako je saobraćaj "bez mnogo pravila", nešto kao po Turskoj ili tamo negde, lakše se i brže vozi nego u, recimo, Pertu. Svi su uvidjavniji i oprezniji, samo se prepliću kola po raskrscicama, nema zastoja kao u velike i široke Australije ili Amerike bez ljudi gde možeš da osediš na semaforu, izi.

Glavni lokacija ovih prvih dana mi je "Waterfront", mesto na ušću reke u more. Par prljavih, starih kafanica na obali reke Miri, da kažem u samom centru, vrlo prijatno, skriveno mesto sa pogledom na ušće i redovno krvavom zalaskom sunca. Za brodove i da ne pričam. Samo što ne potonu.

Moja omiljena džunka, jedna od mnogih što plutaju po reci Miri. Neke su za ribolov, neke za pesak ili drugi građevinski materijal. Parkirane skoro ispred kuće, načičkanih duž reke, prava istorija moreplovstva.

I još jedna.....isto tako dobra. Drži se na hlebu i vodi još. Ali radi posao.

Često rekom protutnje pri povratku sa mora, pretovareni stablima drveta. Seča i trgovina drvetom je druga ili treća industrija po pitanju love. Po pričanju nekih, seče se dosta, reke su mutne od gline sa golih obronaka planina.

Samo se još jedno pleme Penan, odupire asimilaciji u novi način života. Još žive kao nomadi, sele se s vremena na vreme i ne nameravaju da menjaju način života.

*Kapija nu Ušću;
Waterfront blok, jedno
od uobičajenih svratišta
predveče i gde, srećom,
nema stranaca. Jede se i
pije hladni čaj koga ću
neuspešno pokušavati
da spremim sam,
jednom kada budem
morao da napustim
ovaj rajski kutak.*

*U kompleksu ima
nekoliko malih
restorančića, kao ovaj
na slici, svi kineski i svi
imaju dobru klopou.
Na spratovima stanuje
osoblje u obično golim
sobama sa par
improviziranih postelja.*

*Obzirom da higijena
nije po zapadnim
merilima, nema
stranaca. Većina njih se
tovi po onim lokalima
gde se služi filtrirana
zapadnjačka hrana.*

*Naravno, poredjenje
kvaliteta bi bilo smešno.*

Prva Klopa

Evo nekoliko crtica, tipičnog detalja kako ovde život teče, van vremena u kome sam ja rastao.

Moji prvi prijatelji, Lili i Helen su juče otišle kući, istekla im viza. Kineskinje iz Indonezije, bile ovde kod brata, radile u ovoj kafanici na Waterfrontu.

I sada, idu nazad u Indoneziju. Ja mislim, odakle im lova za avion, a one meni: pa to je samo preko grane! Pointianak, u Kalimantanu, deo Bornea koji je Indonezijski.

Ah, što sam glup! Još uvek ne povezujem da je najveći deo Bornea Indonezojski. Pa da! Moram na časove geografije, ha-ha.

Lili, Helen i Salina - Pripreme za večeru počinju u 5 sati.

Prvo se iznose posude raznih veličina i namene, postavljaju se stolnjaci, peru sudovi, spremaju dodaci za jela: kuvana riža, baby-keilam povrće, riža, kuvana riža, pirinač i na kraju riža.

Riba i razni drugi morski plodovi se serviraju kasnije. Razna riba je sjajna, polipi, ajkule, lignje i još po nešto što nikad nisam otkrio šta. Ali, sve je tako dobro. . . čak ni pirinač to ne može da pokvari!

*Levo: tipična postava:
Prvih dana, dok još nisam otkrio čaj,
pio sam šta mi donesu. Pušim,
Stivenson, of korz!*

*Hari, član ekipe, izuzetno pozitivan momak,
Iban, sa jednom osobinom: mnogo ze zaljubio
u Lili, želim im "Good luck" !*

Hari, Lili i Helen i njihov rođak su mi do juče bili relativno često društvo. Moji belci po običaju se odmaraju ili "im je svega dosta". Nije lako kad si stranac, sve ti smeta u nekim godinama.

Posle posla, oko 6 sati, svratim u tu kinesku kafanicu na piće ili klopnu i časkanje. Do 7-8 sati, dok ne počnu da dolaze gosti; sedimo napolju i pokušavamo da se sporazumemo nekako. Jest da većina mladih zna engleski ali njih dve mislim da neznaju ni da . . . pišu. U Indonezijskom delu Bornea, sve je još od pre Isusa Hrista. Volim to ali ne dele svi moj ukus, he-he.

Hari, Ming, Balkanac, Lili i Helen

*Dosta devojaka sa Indonezijske strane
Bornea dolaze u Miri na privremenni ili
ilegalni rad, zavisi kako se ko snadje.
Prilika da nešto zarade. Standard s druge
strane grane je dosta lošiji. Sredina je
dosta islamska i patrijarhalna, posla i
nema. Devojke obično nemaju prilike da
rade.*

Predvečerje na Waterfront-u, na ušće reke Miri u more

Sa izleta u Bukit Palapan. Omiljeno izletište u džungli plus vodopad. Retka prilika da se izadje van grada. Saznajem kasnije, znatan je broj mladih žitelja Mirija koji nikada nisu izašli van gradskih medja. Pitanje: jesi li bio u Bintulu (100km od Mirija) izaziva zaprepašćenje. Šta? Čak tamo!?

Kafane rade obično od 3-4 popodne pa do ponoći.

Zanimljiv je sastav i uloga osoblja! Ovde na primer radi:čekaj, 2 žene i 3 dečaka i3 devojke plus oni u kujni. Plus vlasnik. Medjutim to ne znači da ćeš lako izaći na kraj sa večerom. Uuuuuuu... ima da se načekaš. Do ggguše.

Prvo, kada se gost pojavi i sedne, dotrči dvoje, troje da pitaju šta hoćeš. Uz kraće ili duže ćaskanje, porudžbina se prosledi do kujne preko puta ulica i kao prvo, stigne piće. Malo kasnije. Obično se pije kineski čaj a radni svet, pivo. Naravno, flaša ili konzerva se treba otvoriti a nedaj bože da je ti otvaraš ili sipaš u čašu. Jedna devojka donese flašu, malo kasnije dodje druga sa otvaračem ali još malo kasnije treća da ti sipe u času. Ali to je tako uobičajeno i niko i ne pokušava da obavi sam neku od tih operacija. Naravno, osim nervoznog mene koji bi u nekim drugim prilikama ispsovao sve okolo i nasilno probušio rupu u konzervi viljuškom i isisao sadržaj na brzinu, ljut i besan što se sve to nije desilo još juče ali kao što rekoh u početku, lepo mi je ovde. Neverovatno!

I ja čekam, nije loše. Prava banja.

Onda dolazi klop, posle dugo vremena, sve vrelo i ljuto, od svačega po malo, neznam više "koga" još nisam probao. Supu od morskih krastavaca, svinjske kože, ubijene ribe, biljke koje se ne mogu opisti poznatim rečima, "seafood" bez mesa, slatki začini za voće! Srećom, tu je kuvani pirinač koga uvek prepoznam po belini i držim se njega najčešće, iako ga ne volim. Ko zna, možda i ja dobijem lepe kose oči.

Ukoliko izdrrrrrrržim toliko dugo bez hrane.

Ima i par uredjenih restorana po zapadnom ukusu. Hoteli takodjer imaju šta za pojest ali to samo kada rešim da se družim sa finim i bogatim svetom. Moja kafana ima baš dobru klop, vrlo je popularna medj življem. Ništa bez domaće klope, poznata činjenica.

Ali, klop me malo zanima u životu, sve mi je dobro ako je bez trovanja i ... uglavnom jedemo kikiriki, razna voća i pričamo bez veze uz pomoć prevodioca Harija, koji uzgred mnogo voli Lili i sada mu je sve pusto od kako su otišle.

Naravni, i on i one su stidljivi kao kod nas deca u recimo 10- 11 godina. Ja im na primer kažem: hajde, kiss, kiss!

Neznam dali znate kako kineskinje ciče ali ove ovde stvarno .. ciče. Skoče od stola, hoće da crknu od mešavine smeha i stida, kriju lice rukama, vrte se oko sebe u krug pocrvenelih obraza a oči im sjajne i svetle pune iskri i sreće.

A kada sam prvi dan rekao Lili da ima mnogo lepe oči, Hari mi priča, nedelju je dana visila pred ogledalom i pričala o tome.

Slikanje je bilo osobito teško u početku. Bilo je tu bežanja i skrivanja iza zidova i stolova, krpe i tanjiri na glavu, za dugo vremena. Kada su se navikle na mene i shvatile da to "ne boli" uspeo sam da naprvim par slika, u prilogu.

Po nekad bi sedeli i ja bih im pričao priče sa drugog kraja sveta, uglavnom smešne, prevod je bio spontano-spontan i svi smo sve razumeli.

Po nekad bih doneo neki keks-kolač iz samoposluge ili sitnicu, i to bi tako slatko zbrisali bez oklevanja. Vole. Pitaju prvo dali i ja hoću ili ne, a kad ja kažem ne, onda juriš. Šta znam, valjda sam se odvikao od te jednostavnosti, u životu punom hoću-neću, volim-ne volim, ih, ih, uh, uh, ma da mi je samo uuuuuh.

Da, baš su mi prirasli za srce, kakvi jednostavan i staložen svet, ovako.

Nema žalbi, zahteva, nema ljudi koji ne počinje konverzaciju sa dupe-glava, ja pa ja, ti pa ti, a on, a on, ja verujem u njega, on u mene, mi demokratija, vi dupe-glava, meni je najgore a tek meni!!!!!!.....

Naseobine van grada za skromnije žitelje. Sto koraka od glavne ulice i nabasaš na naselje skriveno od pogleda gustim rastinjem. P r a v i R a j

Naseobina malo uspešniji žitelji, duž reke i oko starog dela grada. Vrlo prijatna unutrašnjost sa mirisom drveta

Naravno, nije teško zaključiti da u ovakvom mestu mora da ima. . . priredbi. Raznih i na raznim mestima i sa raznim ljudima.

Sa dečije modne revije u Imperijalu. Znaju da se zabave.

A ovo je pogled sa druge strane brda. Kanada brda. To brdo je jedino brdo od obale pa do planinskih venaca Mulu. I Miri je baš naslonjen na to brdo; s jedne strane a sa druge ovo na slici. Dobro mesto, sa dve reke, Miri i Baram; vodoplavno i močvarno svuda oko grada. Odmah iza brda, močvarna dolina. Džungla se polako krči, nova naselja niču. U daljini, Mulu planine, oko 100km

Ali to nikome ne smeta da se slika sa krokodilom ili se osladi ljutom papričicom. Uz prasence, naravno i dobru rakiju, tuak.

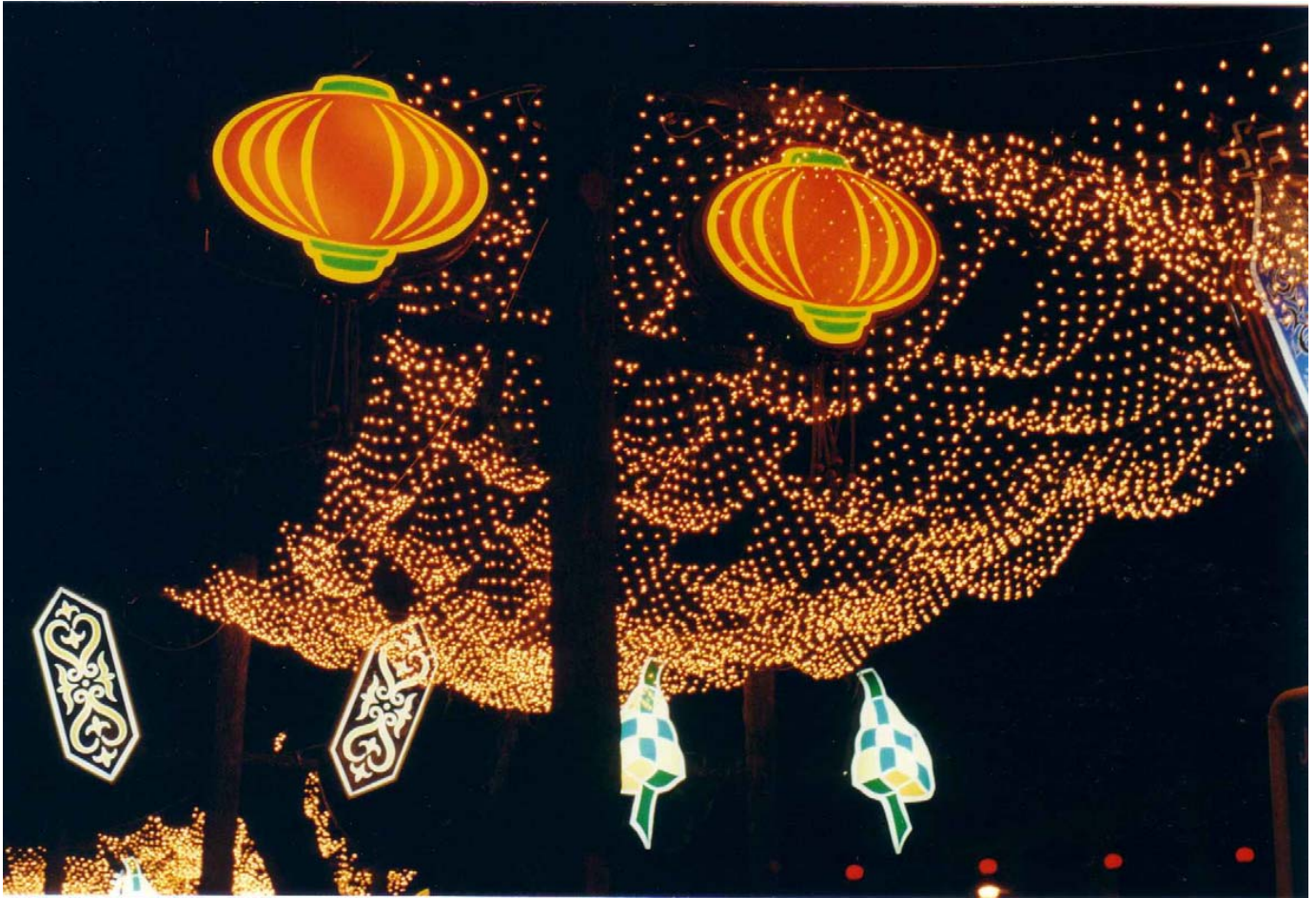

Pijaca i ulice okolo

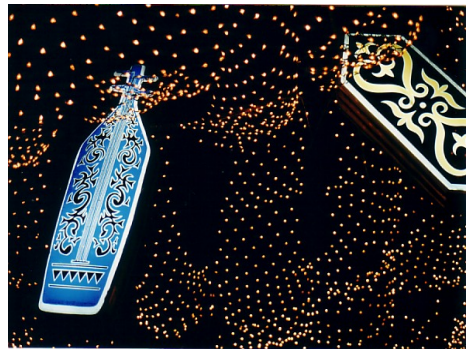

Miri noću:

Malo i osvežavajuće iznenadjene su raznovrsni lampioni kojima je grad okićen. Pravo zadovoljstvo voziti se noću ulicama. Prizor i odraz duha koji je nepoznanica u visoko civilizovanim krajevima zapada gde je sreća toliko velika da bi se pre potucali za centu ali nebi upalili lampu ispred vrata, jel. . .

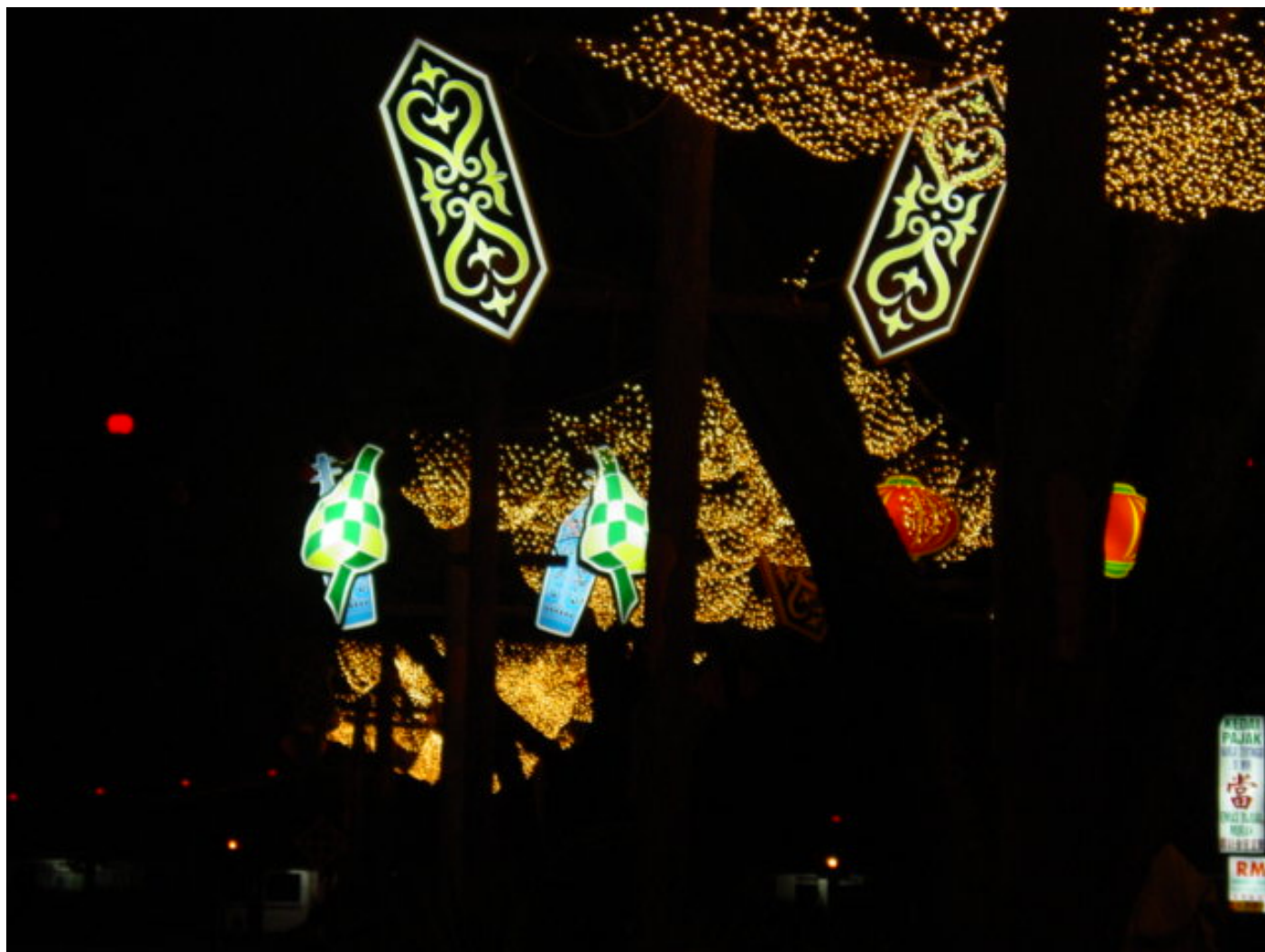

*Trio Ti-Vi-Di na času pevanja
za pozvane goste*

Ko voli bazene, voila!

Hramovi

U starom delu grada nalazi se stari kineski hram, skroman po veličini ali bogat duhom. Na samoj obali reke Miri, pored pristaništa, predstavlja pravi dragulj za predah i spiritualno nadahnuće.

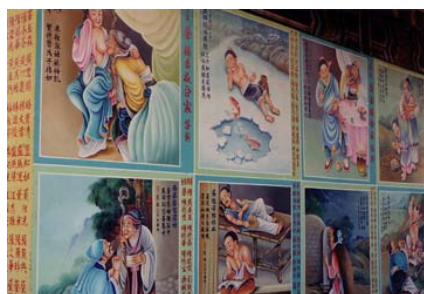
Oko života

Neke poznate kineske minijature radjenje za vreme proslave Kineske Nove Godine

Stare kineske mudrosti u slici

Popularni prikazi da niko nije savršen: Gresi i poroci u slici: trovanje, pokajanje, kocka i preljuba

Zmajevi, omiljeniji simbol; Ah kako ih omurikanci mrže....

Ljuti zmaj, veoma ustvari ljut zmaj. Na regularnoj bazi.

Srećni par

Neki od bogova koji ne pričaju engleski i Zmajevi koji ne lete

Paljenje štapića za pokojne

Boginja bez partnera

Pecaroš

Nekih godina ranije sazidan je i novi kineski hram u Krokopu. Znatno veći, prepun mozaika, figura, ornamenata, priča u slici i reči, u prilogu dole. Jedino ja nedostajem na slici. To bi mnogo podiglo cenu hramu i onda bi ga mogli prodati za 5 mil.

Jedna vezana izmišljena priča ide ovako:

Zamisli naslov u novinama: tajkun zoRon napravio dil veka. Tri miliona profit bez takse!

Auuuu! Povikaše seljaci i zapališe lulu mira u čast pape III, Agustina Okrutnog koji je prvi napravio 3 miliona čistog profita na sitne žvake:

Pomogla mu je Prevara.

Prevara Montesku iz Milana što je ostavila palatu u nasledje.

Sinu, mislim. Mislim vanbračnom sinu od perverznjaka pape.

Nije mnogo vremena prošlo od otkrića Kropopa i hrama.

Počelo je tako što me je splet okolnosti odveo na put u Balik Papan, mesto na baš suprotnom kraju Bornea, Kalimantan, Indonezija.

Direkcija: Jug-Jugoistok. (nastavak u priči - Zora)

Ulazna kapija u hram, Krokop, pogled iz dvorišta

Detalji hrama

Poštonoša

*Zmija kao čuvar hrama
Kraftsman*

I Neizbežni domači turisti

Klub Balcony

Ali jedna od retkosti u ovom malom gradu izgubljenom u vremenu i prostoru je ??
Plavo more? Hm, da, možda, ako odes malo dalje i dublje, brrrrr!
Klopa? Hm, da, možda, ako si halapljiv.
Savršena klima? Hm, da, možda, ako si po prirodi zakeralo.
Ali, Ima nešto drugo, lepše. Malo otkriće koje otkriješ vrlo brzo, slučajno ili namerno, nije ni važno. Neke stvari čovek nikad i ne otkrije. To je dobro.

Da krenem od početka: Recimo, **Noćni život**.

Ima li ovde noćnog života?

Hmmmm. Ne bih nikad rekao ali. . . .

Ima.

U stvari, nije uopšte loš. Još ako se čoe'k priseti kako je u noćnim utočištima "*civilizovanog*" sveta. Brrrr. Mrske i sterilne noćne protuve, zadah i
Upsssss! Nazad!

Je, iznenadjenje.

Ono što je većina stanovnika "*civilizovanog*" dela planete zaboravila, tokom dugih godina dosade, nametnute samosvesnosti i vitoperenja uma, ovde je??
Svakodnevnica. Ili bolje rečeno, svakonoćica.

Ima nekoliko mesta gde možeš da izađeš noću i lepo se provedeš. U stavri, ima ih sijaset. Da. Zahvaljujući mom drugu Nilsu. Sve je otkrio za čas.

Dva najpopularnija su, "*Balkony*", disko bar i "*Cheerie Berries*", noćni klub sa živom muzikom i namerno pogrešno ispisanim naslovom.

Normalno je da pri pomeni takvih lokacija čitaoc očekuje ona zagušljiva, zbijena mesta puna dima i šljama, pijančenja, flertovanje, prostitucije, nabroj ih.

E, ovde to nije slučaj. Ima flertovanja, da, da, normalno, ali sve ostalo, dah da ti stane.

Šta je to, pitam se, šta? Kako je to moguće?

Kako to da ovde nema tih goveda kao u svim drugim razvijenim civilizovanim civilizacijama punih stražara i policije, droge i prtetvaranja da si neko drugi ali nikako ti.

Ovde nema policije, nema ni ludaka ni pijanaca. Pa, ima pijanaca, ima. Svi piju kao smukovi. Muško i žensko.

Ali: poprekih pogleda = njet!

Kako je sve ovo moguće, pitam se, ja, koji uvek imam spreman odgovor na svako: zašto?

Naš poznat sindrom: "*Ja znam sve*".

Jedino što mi pada napamet je: Ljubav!

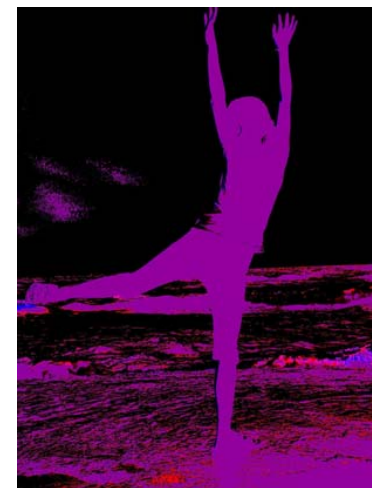
Da? Ne?

Svakom prema ukusu.

Elem, zaključujem samo da ovdašnji žitelji nemaju ama baš nikakve sličnosti sa recimo . . . australijancima.

Uh, kakva strašna reč.

Ali da ne kvarimo štimung sa stranci.

Cheerie Berries u ranim večernjim satima, vidjen sa terase Balkonija

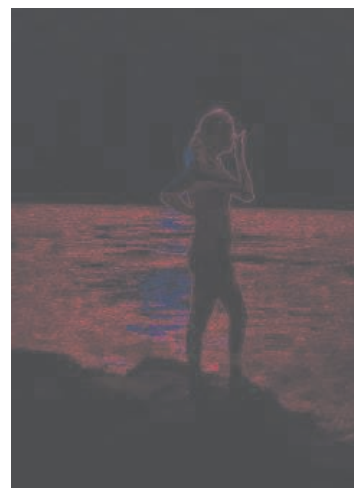
Ima pesnika koji su takva mesta opisali mnogo bolje nego što bih ja mogao; da se poslužim tekstom iz neke od njih, Raj, od neznalog palog borca, ide ovako, po sećanju:

*Raj je jedno mesto, gde se ljudi sreću,
I jedni drugima, žele samo sreću.*

*Bend u raju svira, moju dragu pesmu,
Teško mi ne pada, opet jednu kresnu.*

*Kao da je praznik, svako sad je tu,
Pevaće do zore, baš kao u snu.*

*I kada su poljubci, završeni ti,
Kao senke, tiho, odletesmo svi.*

U poredjenju sa trenutno najpopularnijim hitom suvremenog sveta, koji ide ovako (na engleskom, naravno):

*Neznam više ko je, muško a ko žensko,
Potpuno bolesni, svuda im je tesno.*

*Svi su odeveni u jajarsko ruho,
Hiljade ratnika, sve moj do mojega!*

*Ne da se disat', od smrada i šminke,
Jedino im zubi, ispod strehe vire.*

Tja, razlika je, zar ne?

Ja baš nisam disko fan. Već unapred imam odbojnost ka takvim mestima. Kao pre-programiran. Znaš ono; živiš u civilizovanom svetu i posle nekih godina postaneš potpuno. . . .šta?

Idiot.

Šta drugo. Mislim, toliko se osoba deformiše mentalno da nije ni za gde. Zašto? Neću da kažem. Domaći zadatak, hehe.

Otkrijem disko klub Balkoni već druge srede. Sreda je "ladies night", što znači. . . piće je besplatno za devojke.

Mesto je *na zemlji, pri zemlji*, nema nikakve pompe niti špijuna ni voajera, ni prodavaca šupljeg za prazno, itd, itd.

Otrprilike, ovako izgleda moja prva noć:

Poranio sam malo. Bio prvo u Čaplinu na piće i bilijar, Ken ode kući (on je porodičan čovek), ja, da obidjem malo okolo ieto me u Balkoniju.

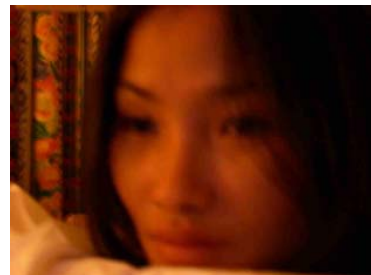
Gle?! Akvarijum!

Ogroman, postavljen na jednoj strani okruglog bara u sredini poveće prostorije, sve je sveže, čisto, sveže kao kasni septembar, sa diskretnim svetlima, ne pre-mračno, ne pre-svetlo, udobne stolice oko ukusnih barskih stočića po tamnijim delovima prostora, prostor za igru, prostor za piće, prostor za ljude i onda, balkon. Velika i prostrana terasa sa pogledom na baštu kafića Al Fresko i još koje-koji. Ispod, u prizemlju je Cheerie Berries, mesto koje tek treba da istražim.

Ono što je udarna prednost je. . . **.pušenje dozvoljeno.** Ha-ha!

Kakva lepota, sloboda opet posle boravka u visoko umnim civilizacijama gde se duvan više ne puši (za neupućene, na zapadu možeš samo patku da pušiš ali zato možeš da odeš u ukokaš koga hoćeš, uz naknadu, od vlasti).

Da ne kvarim ugodjaj sa stranci.

U akvarijumu plivaju 3 zlatne ribice: Eci, Peci i Pec, ja sam ih krstio. To su tri mlade ajkule, neverovatno vesele! Oko 60-70 cm dugačke, rastu brzo, uuu!

Vole muziku i potencijalne candidate za večeru. Srećom, ne puštaju ih napolje. Taj akvarijum je dao sve ovom prostoru: svetlo, boje, pokret, utočište, mir i relaks. Čitav sadržaj, splet nepredvidivih okolnosti, rezultat: **N e v e r o v a t n o** prijatan i relaksirajući ambijent!

Unutar okruglog bara 3-5 mladih, nazovi, konobara/ica. Hari, sjajan momak koji odmah zna šta hoćeš da piješ a uz njega 3 devojke. . . . ja odlepljujem odmah. Ma kako je sve to moguće?

Prelepa osoba, ženskog pola, pita me šta hoću da pijem?

Dilema je momentalna i srećan sam da mi mozak još uvek radi tako munjevito.

Coca-Daniels! kažem. (koka kola i viski je jedno od uobičajenih pića ovde)

Kako da joj kažem, čaj molim!

Znam da pre, nisam nikad pio ali, sada? E, od sada pijem, pa šta?

Kažu stari: Lepota može da te upropasti gore nego beda. Pitam se u sebi tiho, jel

tačno, pokušavajući da ne kriknem glasno, nije lepo.

Ćutim, pijem i razgledam okolo *"detalje"*.

Da! Da ne ispustim muziku. DJ je Egan, sjajan momak koji ima ukusa i program je kao da sam, sam birao. Zvuk, sjajan, ne kao recimo u nekim visoko razvijenim zemljama gde možeš čas da se *uprskaš* od zvuka ala: c.c.c.c.c.c.c, š,š,š,š,š,š,š,š,š, pr,pr,pr,pr,pr,pr, new age zvuk, *"ma que paese, porca miseria"*!

U narednim paragrafima pokušaću da obradim temu: **Slabosti?**

Da. Svi ih imamo.

Život je ovde lak ali,

Onaj koji ima slabost prema kosim očima definitivno ne bi smeo da dolazi na ovo ostrvo.

Nikad. Ni u prolazu. Ozbiljno.

Osobito oni koji imaju srčani problem. Bilo kakav srčani problem, znaš već; metar i po zemlje odozgo!

Skoro je 10 sati, stvorenja počinju da dolaze. Ko?

Kineska invazija možda?

Većma, ali, ima ih iz raznih plemena, takodjer. Za mene, svi su isti. Bar za sada.

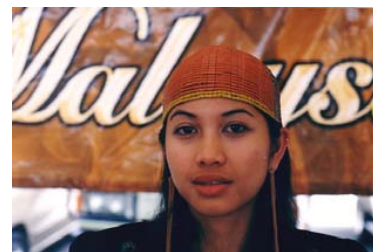
Tamnopute, svelte, bele, žute, visoke, omanje; ono što im je zajedničko su te prelepe zakošene oči. Tamne kao noć, velike i otvorene bez potajnih misli.

Naravno, ljubav nikad nisam smatrao potajnom misli. To je ono pravo što se ne da sakriti, izmesta. Ovde to nije sramota.

Padne mi na pamet: što nisam i ja bar neki Eskim. Možda bih prošao nekako, ha-ha.

Devojke, i po neko muško, počinju da se okupljaju sve više i više: jedna po jedna, dve po dve, tri po tri. Samo gledam i ćutim.

Isprva, sve izgledaju slično, glatke, zmijaste, vitke figure, čiste kao suze, duge crne glatke kose. . .

Spremlne na sve rekao bi stranac. Ali, ne i za večeru.
Jednje nije atribut koji se uklapa u lokalni karakter, iako ti momentalno postaješ strašno gladan i žedan već na prvi pogled.
Huuuuuuuu! Zar se i to može!
Ćutim i gledam, pametan sam da ne zabrljam momentalno ali, samo toliko. Istovremeno, počinju čudne misli: dali da umrem odmah i ovde, ili se bešumno izvučem, odem u auto i tiho, bez uznemiravanja ovih neodoljivih stvorenja, preminem dostojanstveno.
Izgleda lako; umreš, bez žaljenja, bio sam, video sam, nisam uspeo sa se vratim. *Veni, vidi, vici* ali samo bez *vici*.

Tačka.

Bar će me zapamtiti kao pristojnog gosodina, haha!

Error! No text of specified style in document.

Odlučim se za treću varijantu: Ostajem ovde i nastavljam da sam sebe mučim. Šta znam, možda sam mazohista a da to nisam ni znao.

Vraćam se u normalu polako i svesno odlučujem da malo osmotrim okolinu na čisto naučnoj bazi. Prvi utisci retko varaju. To je ono pravo, kažu!

Predmet posmatranja, broj 1: **Kretanje!**

Kao usporen film, vijugavo, skladno, mekano, oblo, toplo kretanje koje nema nikakve veze sa onim iskustvima iz civilizovan-konjastog kretanja po, recimo, australije, jel!

Mislim, kako je to moguće? Kako neko može tako da se kreće kroz prostor i vreme a da se pri tome ne sudarite i u tolikoj gužvi?

A obične su devojke. Bez vežbe, bez dijete, bez kremiranja, fatiranja, zamazivanja, farbanja, nakaradjjenja, ma. . .

Čudu nikad kraja! Ta konstitucija tela, hmmm, Dao im bog, kaže moj drug Hadži B?

Beležim svoja opažanja u beležnicu, jel, možda ću i doktorirati na tome. Takve ozbiljne teze su vrlo popularne danas, zar ne?

Za one koji nisu spremni da naučno posmatraju stvar, rešenja ima.

Pistolji, noževi, motke, konopci ili lanci se mogu nabaviti po povoljnim uslovima i svaki pametan stranac sa dijagnozom slabost ka iskošenim očima- bi to definitivno trebao da nabavi odmah po dolasku na ostrvo i drži pri ruci non-stop.

Samo-egzekucija je najbolji način da se rešiš samog sebe i skратиš svoje muke u ovakvim situacijama, zaključujem.

OK. Možeš i da skočiš sa balkona. U ništa. To ovde nije zabranjeno kao u visoko civilizovanim civilizacijama zapada gde je samoubistvo kažnjivo, smrću. Kao i pušenje ili druženje.

Na primer, u Australije su poslednjeg samoubicu kaznili 20 godina teške tamnice. Bio je "laki".

Mogao je i smrtnu da dobije. Pravda je zadovoljena!

Znači, devojke su čekaj! Još ne!

OK. Posmatram lepršave figure dole i gore, levo, desno, tamo i amo, kao ukrštenica oči rade, sve što možeš da radiš je. . . ništa. Počinješ da piješ ne bi li nekako uspeo da se zadržiš na zemlji ali ti pića kao razvodnjena; teško ti to polazi za rukom, jedva. Hari me teši pričom o ajkulama, koju ja ne pratim, naravno, ali me ipak vraća na tlo, za kratko. Hari je sada bizi, ne može da se stara o meni sve vreme.

Počinjem da žalim što ne ponesoh malo one naše domaće rakije, da me zaledi za koji sat pa kud puklo da puklo.

Izgleda mi sada da nema otrova koji bi delovao. Ništa. Još uvek ih vidim jasno i glasno, ma strašno!

A onda, pored mene dolepršaju jedne uske, uske oči. Pogleda me otvoreno, novo lice, nešto se sprema da me pita, Bože jel te ima! Spašavaj!

- Hi, kako si? Ti si prvi put ovde?

Da, jesam, a ti? odvalim ja pametno.

Ne, smeje se, ja sam odavde. A moja sestra radi tu, eno ona.

Error! No text of specified style in document.

Ja sam Vong a ti?

Majk. Nadimak mi je Majk-e-mi, pokušavam da budem duhovit.

Odleprša u gužvu.

Sada pokušavam novu taktiku: da ih ne vidim.

Mm!

Ne radi.

Potpuno sam sada okružen njima, mesto je već puno njih, opkojen sam sa svih strana, dodiri su spontani i neposredni i to samo pogoršava moje mentalno stanje.

Nema spasa. Spremam se polako da padnem na pod.

Ne usudjujem se ni u WC da idem jer znam, biće probijanje kroz ove vitke siluete a to je ono što plaši.

Čvrsto odlučujem da veče provedem na stolici pa šta bude!

OK. Ajde da ne preterujem. Koprcanje ne pomaže.

Daj još jedno piće amigo!

Huuu!

Nikad nisam ovoliko pio pre?

Nije loše!

Polako, uz piće, vraćam se u stanje kao iz početka priče. Počinjem da mogu da pričam.

Juh! Dobro je! Progurao sam krizu, kao ono narkoman, hepi.

Vakcina počinje da deluje, sada ih posmatram ispitivački.

Vidim: Devojke su prelepe.

Ne. Ne prelepe.

Tri, četiri, pet puta više prelepe nego prelepe.

Dali rekoh prelepe?

Ne.

Zgodne, atraktivne, šarmantne, **Error! No text of specified style in document.** ubistvene, seksi?

Ne, ne, ne!

Uuuuuuu.

Još sam živ.

Sve skupa zajedno: Da.

Pitam se samo zašto mi je reč "ne" postala uzrečica.

Error! No text of specified style in document.

Samoodbrana? Hahaha!

Kome to ovde treba?

U momentu shvatim da je umiranje vrlo zahvalna opcija! Pa da!

Setim se priča sa naslovnih strana, nekih godina pre? Ovako:

*Čovek osrednjih godina umro u krevetu iznenada, srčani proble,
hmmm, izdale ga kočnice, hmmm. Neki pa kažu bio je speed-. Ali oni
koji su ga znali kažu da nije nikada koristio droge.
Osim jedne: -made in Borneo- nabačeno kao potencijalni uzrok ali niko
nije sumnjao u to za sigurno?!?*

Takodjer, ko se seća, famozni komercijalni klip nešto posle tog događaja:

*Speed ubija! - Zar ne nosite sigurnosne naočare?
Nosite ih non-stop! Vrlo tamne po mogućstvu. Predlažemo vam model
"SLEPAC" Najbolja zaštita za one sa slabim srcem.*

Mrzim reklame i komercijalce. uvek hoće da ti uvale mućak. Da.
Nema sumnje, devojke su pravo mentalno osveženje, ovde. Dali preterujem??
Možda. Ali ako neko provede neko vreme u nekim visoko razvijenim *english
speaking* kulturama, prepunim ružnim i grbavim plastičnim kreaturama, sa
otužnim misrisom ustajalog mesa, uprkos njihovih 66 tuševa dnevno. . .
nadam se da mi je oprošteno.

Error! No text of specified style in document.

Dodatk:

Neko se od onih starijih, socijalističkih generacija još možda priseća priča iz
Grčke mitologije. Lepa Elena pa lepa Penelopa, još lepša Ephemera ali
najlepša od svih prelepa Afrodita. Luda riba ali prelepa beše.

Pitanje: "*koliko žena može biti lepa*" lako te može odvesti na stranputicu koju
su samo retki preživeli. To ti je nešto kako kad razmišljaš o beskrajnom
svemiru. Oni gluplji uvek misle: kako, kako, kako?

Oni pametni: Znam, bio sam tamo. Svemir ima kraj i tačka.

Hm? Jesam li nešto pobrkao?

Možda. Šta žensko može da napravi od čoveka.

Nazad na lepšu polovinu.

E pa, ta Afrodita je kao sudopera u poredjenju sa ovim mikijima ovde.
Definitivno.

Po nekim pričama, Afrodita je posle posete ovom ostrvu izvršila samoubistvo. Sve je žene oko sebe pobila i onda se zamonašila na Svetoj Gori.

To su Englezi odavno dokazali svojom čuvenom teorijom: Posle mene propast.

Što se mene tiče, otkrijem da sam otporan. Ukoliko ih ne pogledam u oči, jel. Sve ima svoje granice, treba ih znati.

Ove oči ubijaju polako. Ne kao u onoj Grčkoj mitologiji o onoj opasnoj lepotici Hidri čiji te pogled okameni ako je pogledaš. Brzo i lako. Sa njom imaš bar neke šanse da preživiš ali sa ovima. . .hmmm.

Sledeći paragraph uzmete kao strogo pov.

U poverenju, Moj slučaj je beznadežan.

Čim sam se upoznao sa lokalnim sindromom, odmah sam se vakcinisao i kupio sebi najmračnije naočare marke |SLEPAC-. Za cenu, nisam pitao, život je u pitanju.

Doktor Hasim mi je na prvom pregledu ustanovio sindrom "kose oči".

Ne bih ni znao nego je pregled bio obavezan, firma zahteva. Srećom.

Kaže mi da sam po svoj prilici rođen sa tim sindromom. Kaže ni moja majka nije znala koga nosi. Bog zna gde i kada sam inficiran.

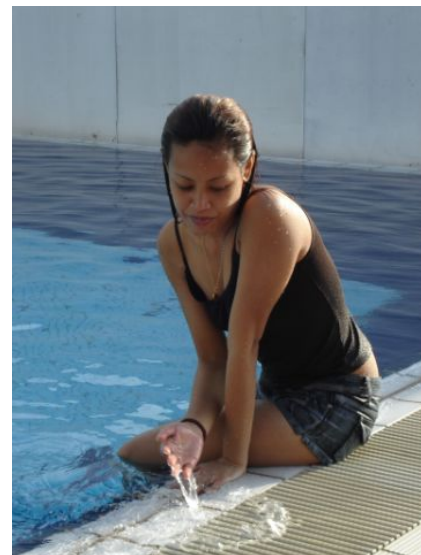
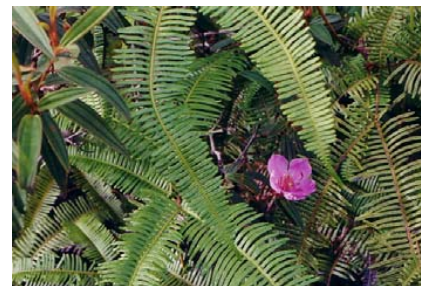
Kod mene, taj sindrom se ispoljava ovako:

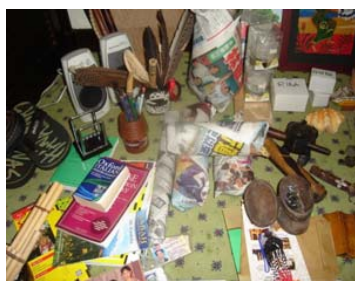
Kada ih pogledam, osećam . . . sve.

Kožu, kosu, uši, nos, usne, udove, dubinu u očima, pokret i neizbežno pitanje: a jesi li oženjen? Venus trap, priča se. Da ne zaboravim zvukove: cing, cang, cjen, sjang, wo, s, hun, han, wo ai ni, ni ai wo, ta hun piau liang, ni ju mei lin t yan tzin! Svidja mi se zvuk, volim muziku a to je baš to. Muzika.

Šta još čovek da poželi?

Sada jedem dosta pirinča u nadi da će se i moje oči malo zakositi, hehe. Malo, ne treba mnogo. Tek da se neprimetno ušunjam u taj miran svet, ne izazivajući čudjenje lokalnog stanovništva.

Zbirka poklona. Od uvek sam bio sakupljač, svega i svačega; ova kolekcija je posebna.

Trip u Mulu

Do Mulu planina im nekih 80km, od Mirija. Može se stići na dva načina:

Vijugavim povećim rekama Baram, Tutoh i Melinau; brzim dugim čamcima poput rečnog autobusa, do nekle, a od nekle i uz nekoliko presedanja malim dugim čamcima; uzme 8-9 sati. Drugi način je omanjim avionima, uobicajen, svakodnevni transport.

Rekom je fascinantno, ali, posle mnogo kolebanja rešimo se za avionče. Mladunci možda ne bi bili za gacanje po plićacima i brzacima, u gornjem toku obično se namesti ako vodostaj nije baš ono!

Reke su pune krokodila ali to i nije neki razlog. Samo ponekad pojedu nekog nasrtljivca. U principu si bezbedan ako ne voziš pijan.

Naš razlog - mladunci i sunce i ono što ide uz to....

Avionče, 25 minuta i tamo smo.

Ajdemo u popularni Mulu rezort u džungli. Red je da se otisnemo u prirodu.

Avionče je prijalo. Neverovatni predeli dole, uglavnom vodoplavni, sela, farme, vulkanska brda a izmedju svega toga velika Baram reka, kao zmija vijuga. Mutan, žut non-stop zbog iskrčivanja ono malo preostalih šuma Saravaka, saznajemo kasnije.

Reka Baram

U daljin se vide oštri špicevi Mulu planina koje se dalje nastavljaju u Indonezijski deo Bornea, Kalimantan.

Iz utočišta gde smo odseli je samo pola sata peške i u . . Indoneziji si. Nema granice ni milicije kao negde tamo daleko.

Naravno, postoji i ono: kako doći dotle sa druge strane? Džungla neprohodna i još džungla bez kraja.

Samo neko iz lokalna plemena koja žive u toj oblasti se usudi na put aki ima razlog za to.

Facinantno je sve.

Čitav predeo je u stvari fas-ci-nan-tan.

Nemam bas neke slike, nisam došao da slikam, ha-ha!

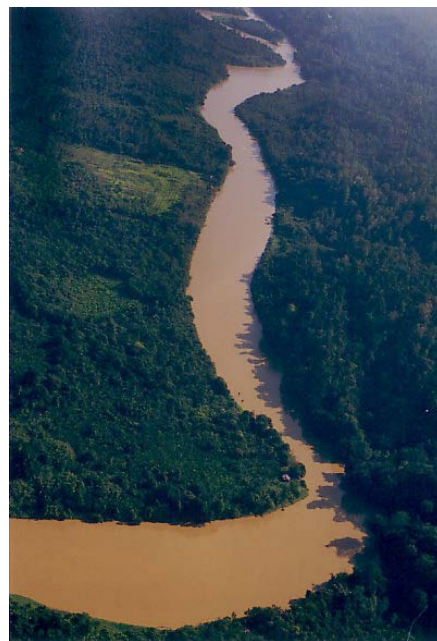
Najpopularniji posetioči u Muluu - Turisti iz KŠ-a

"Hornbill Skyways" je lokalni i jedini prevoznik turista od Mirija do par turističkih odredišta; nema ih mnogo. Generalno, let je kratak, sjajan i zanimljiv, ukoliko te vreme posluži. A ovde. . . vreme. . . hm, hm, hm.

O tome u drugim pričama. Dva puta se neko vojni helikopteri obušili i, nisu ih našli uprkos dugotrajne potrage i uz pomoć trakera iz okolnih plemena. Mnogo kasnije, naći će ih ali to i nije lepa slika, zar ne?

Avionski prevoz ovog tipa je inače dosta uobičajen u Saravaku jer se drugačije nemože stići u sela i oblasti koje su malo udaljenije od morske obale.

To im je neki dobitak, jeftino je vrlo, jeftinije nego autobusna karta ovih dana, recimo.

Marudi, gradić na obali Barama. Inače, samo 2 sata brodom od Mirija.

Uu podnožju tih prvih planinskih venaca zvanih Mulu je i istoimena oblast Mulu, popularna zbog mnogobrojnih velikih pećina, relativno skoro otkrivenih. Turist, ko drugi. Belci, naravno. Lokalci ih znaju od pamтивека.

Što kaže jedan moj ciničan ortak, "sve bre zajebasmo".

Da ne pominjem skorašnju priču James Lau-a, do pre 15-20 godina nije postojao ama ni jedan jedini put na teritoriji Saravaka. Reke, more, peške stazom. To je to!

Većina žitelja nije nikada otišla dalje od 100 metara od sela. Pa?

A onda mi se neko požali kako "ovog leta nije mogao da ide u Španiju na odmor, samo u Grčku. Skupo". Ah zabiga!

Slećemo oko 9h na mali plato, oko 2200m nadmorske visine, opet, nemo'š se nagledat' lepote okolne džungle. Vidi se i naše odmaralište "Mulu", sav u drvetu, još uvek glavni građevinski materijal u ovom delu sveta. Pokušavam u glavi da uporedim svoje utiske pri dolasku u ovo "izgubljeno" mesto sa onima u, recimo, pustoju Australiji. Greška. Bolje da se ne poredi. Razlika. **Kao rat i mir.** OK, malo

drasticno, recimo, "dupe i glava". Tamo ti ponestaje dah, ovde, imaš ga na pretek.

Elem, naš vodič Ipoh nas dočekuje, skroman vaspitan čovek, vidi se da nije boravio u "civilizacijama" ni na zapadu ni na istoku. Normal čovek, iz džungle, oseća se to, vidi se da je karakter.

Mi naravno, sve već volimo, prija nam i vazduh i okolina i ljudi i aerodrom i autobus do, hotela, i deca su nam vesela i nekako stabilnija, dobro je, osećam se kao na Jastrebcu?! Neverovatno! Sve neke nazovi brige i nebrige iščezavaju ovde.

Stižemo u naš smeštaj, recimo prebivalište ali ne kao ona stereotipna klasika. Šalei-barake su prizemne, u drvetu, na stubovima, oko 4 metra od zemlje, takodjer blokovi smeštaja i pratećih objekata, sve to povezano drvenim stazama u istom stilu. Okolo džungla, Melinau reka pored, preko reke selo.

- Baš je dobro, konstatujemo samozadovoljno dok dječarci žure u bazen.
- Najn, niht, kažem im na iskvaenom nemačkom, prvo raspak i klopa pa ostalo.

Soba, iznutra, ostavlja utisak crteža iz slikovnica o patuljcima i sličnim pričama. Sve je u drvetu; svetlo i dekor kao rođen za priče iz hiljadu i jedne noći.

Muvasmo se do 2 sata okolo. Da ne davim.

U dva sata Ipoh dodje da nas vodi u par pećina, to ti je deo tripa, ako hoćeš.

Mi hoćemo, što da ne, treba se movati.

Krenemo nekom stazom kroz džunglu, ide se ok 1 sat, staza je ok, sredjena za turiste tako da se ne moramo goli i bosi probijati kroz vlažnu džunglu čije je tlo većma prekriveno barama i baricama, rastinjem i lijanama za svaku priliku. Naravno, počinje kiša. Šta sam rekao. Vreme je kao furija, čas ovako, čas onako. Ma prelepo kada nisi sam. Znaš šta mislim.

Pitam Ipoha, a kako vi idete od sela do sela.

Peške, kroz džunglu. Što da ne, mislim se. Sve je stvar navike.

Staza je klizava, kiša ovde pada nekoliko puta na dan. Posle kiše pojavljuje se masa pijavica, uspužu se uz okolno rastinje i "skaču" na potencijalne žrtve. Da, jedna je skočila pravo na Memu, ovaj ju je izbegao naglim trzajem tela pri čemu je crna zver zveknula o rukohvat drvene staze da se sve zatreslo. Zgazili smo je nemilosrdno uz glasno odobravanje publike.

OK, ovo je bilo onako, ne zalećite se, male su, kao naše.

Brdo ogromnih leptirova i još kojekakvih insekata je very normal" kao što je boljim djacima ponzato iz geografije.

*Gljive,
omiljeni
specijalitet.
Ima ih svuda
u močvarnoj
džungli i uz
malo napora
možeš da se
prehraniš dok
.....ne
stigne pomoć.
Uglavnom
rasu na trulim
stablima,
znači, dosta.
Error! No text
of specified
style in
document.*

U šumi...

I dalje se probijamo kroz džunglu, par puta su mladunci skliznuli sa staze, u prilično duboku jarugu, potok, ima ih na pretek, ali moji neustrašivi refleksi i brze ruke su učinile svoje.

- Zaboga dete, što ne paziš? Kažem mu hrabro i bez oklevanja.

Pazim, kaže i nastavlja da se kliza po klizanci.

Nakon izvesnog gunjdjanja stižemo pred prvu veliku pećinu zvanu "Jelenova Pećina".

Velika je i visoka. Onda druga, "Bat (slepi miš) ili Lang Pećina". Velika i puna kristala. Kineskog, po neki Češki primerak, ha-ha.

Pećina Jelena

Obišli smo još koju; pećine ko pećine, vlažne i duboke, dobro utočište za izgubljene ako uspeju da ih nadju. Otom, potom.

Oko 18h, po izlasku iz pećina čekamo malo na slepe miševe. U toj jelenovoj pećini živi oko 2 miliona slepih miševa koji, predveče izlaze u rojevima kroz otvor na vrhu brda, u potragu za hranom. Gledali smo rojeve od po 50ak hiljada svaki, kao pramenovi dima, vijugaju se u nebo i onda odlaze dole na jug na klop.

Smračilo se. Vreme za povratak. Po polu-mraku, vraćamo se klizavom stazom nazad, počinje kiša. Jače i jače. deca i vodič stavljaju kabanice, ja i Gaga se pravimo ludi, toplo je, tropska klima. Definitivno bolja nego u Australiji.

Naravno, kao u jednoj od predhodnih priča, lokalci se užasavaju kiše. Malo po malo pa i mi podlegnemo termodinamičkom zakonu. Izgleda da jest.

Ali ovaj put sam već bio prehladjen pa ne mogu prosuditi. Uglavnom stigoh mokar nazad, u toplu sobicu da se zgrejem malo. Znam da je smešno videti na 33 stepena C, po kiši, tipa sa bundicom ali, ma pusti to, hladno je. Lokalci se po kiši se oblače dobro kao mi za sneg.

Veče je bilo dobro, dobra klopa, hljeba i igara i to je to.

Da, lokalci su nam demonstrirali streljaštvo, *blow pipe* (duvaljka). Mala strelica, oko 20cm, cev je oko metar, metar i po. Uvežban strelac pogodi pticu u oko sa 50 metara. Ja sa 30m samo.

II

Novi dan je doneo nove avanture. Ovaj put uz reku Malinau do još nekih još lepših pećina kojih ima na stitine ispod planine Mulu.

Pećina snova. Jedna od onih retkih u kojima ti se prividjaju neobične slike, senke, figure, i kad misliš da si našao izlaz. . . . njet! Ovaj otvor je na litici, zid planinske gromade do koje obično ne vode dokone turiste. Samo nas, domaće goste.

Najlepši prizor - kidz

Ono što je najzanimljivije je taj trip uz reku, u dugom kanuu stil čamcu, motorni pogon.

Reka Malinau je osrednje veličine, pitoma, vijuga kroz džunglu, ponegde, sa leve strane dolina, tu je obično smešteno malo selo, "*long houses*", žene i deca su obično okupljeni uz obalu gde provode vreme praveći suvenire ili obavljajući tekuće poslove.

Lokalna pijaca: Nema šanse a da ne kupiš gomilu suvenira, djindjuva, rukotvorina od drveta: izuzetan dar za lepo.

Tranquility: Mesto izgubljeno u vremenu i prostoru

Do pre 100 godina, neka od ovih plemena Saravaka su bili lovci na ljudske glave. Sada su ostali samo staro-sedeoci, mladi napuštaju sela i ove prelepe krajeve u potrazi za onim što i većina drugih traži, američki drim "otrov za svet". Ma i nije samo njihov drim, ali, tek da se zna ko je najveći kvarnjak. Stari ostaju, odumiru.

"Long hauses", je popularan smeštaj lokalnog stanovništva, po nekima, to su takodjer tvorevine kolonizatora. Kada je krčenje šuma počelo (oko 70% Saravaka je iskrčeno do danas) mnoga plemena su izgubila okućnicu i sredinu za život. Polako su raseljavani u novostvorena sela sačinjena od ovih dugih kuća na stubovima u koje su smeštane po desetak i više porodica. To je jedna duga drvena zgrada pregradjena na manje prostorije. Jedna prostorija = jedna familija. Zatim ima jedna veća prostorija, sala a sastanke. Srećom za naše generacije ne izgleda tako ružno kao recimo zgrade na Novom Beogradu ili po obližnjim selima ali, ali.

Mali kroki pred spavanje?

Dobro jutro domaćine!

Uobičajeno je da se ujutru okupaš il bar umiješ "na potoku hladne vode".

U rano jutro, obale su okićene kupaćima i kupaćicama, er, da, ne nisu nage, elem.

Mnogo mi je toga tužnog ispričao naš vodič Ipoh kada smo se malo raskravili. Vidi da nisam stranac. Da, prelepo je ovo ostrvo Borneo. Zaista. Pitoma džungla, dobar narod koji je imao tu nesreću da se za njih zainteresuju dobri Englezi.

Taj ugodjaj uz reku ne mogu mnogo dobro da opišem. Ukratko, "perfektan mir". Ponekad, tu i tamo drvena kuća uz obalu reke, svaka ima mali splav za pristajanje, čamac, jedino sredstvo kretanja izmedju sela, bar ona uz obale, čudna kupasta brda kao iz stripova, o rastinju i lijanama mnogo toga se može reći, krokodilčići nisu primećeni, i onda taj narod uz reku.

Na par mesta stajemo za neko vreme, da se snabdemo hranom za kasniji ručak i da nešto kupimo od meštana. To je deo već uobičajene ture za ovakve turiste, niko nije iznenadjen i niko se ne pravi kao "sve je slučajno".

Prirodna lepota i pretci

*Gle kakve sličnosti? Nikada nisam sumnjao da su mi preci sa Bornea,
Muzika pre svega, Izrada suvenira uobičajeno je zanimanje, ..mnogo me potseti na moju babu...*

Mi naravno kupujemo sve i svašta, od svakoga po nešto, ko deca u poslastičarnici, sve vole...došli turisti! Naravno, dečacima kupujem oružje, vole oni to a i drugi, *blow pipes*, strele, koplja. Devojčica i majka joj, kupuju ogrlice, narukvice, sitnice. Medjutim nimalo se ne osećamo prevareni kao što se žale mnogi uvaženi "*obrazovani*" turisti. Sviri su u sviri prelepe, skladno i ukusno izradjene, "*native art*". Da.

*Vraćamo se u naš smeštaj
u "dubini" džungle,
srećom staze su dovoljno
suve da se ne survamo na
dno na koje se niko ne
spušta niti ga je video
osim graditelja. Nešto
kao, naseobina u
krošnjama drveća.*

*Za one matorije turiste
izgradjene su staze kroz
deo džungle okolo Mulu
rezorta. Šetnja levo-
desno, gore-dole, kroz
krošnje drveća, iznad
uvek močvarnog tla,
prava je poslastica za
ljubitelje prirode. Zvuci i
krici šumskih stanovnika
je nevewrovatno skladna
kakofonija, pravi lek za
uši. Naravno, oni iz
civilizovanih država, što
pričaju engleski (a znamo
ko su oni, jel,) se
užasavaju kada im
pijavica sa grane padne
na kožu. To im mnogo
teže pada nego, recimo,
da izbombarduju
nekoliko tisuća dece u,
recimo, afganu ili tu i
tamo, jel.*

Posle kraćeg odmora idemo na pecanje! Tu se jedino može spustiti do zemlje. Ribe ne pokazujemo jer nam ne biste verovali kako izgledaju a naročito kako su ukusne, huuuu, najbolja je "tapa"

Levo: Devojka na izvoru hladne vode

Muškaraca nema po selima. Ono malo što još živi na selu (kampong) radi preko dana na seči šume, za neku kompaniju, naravno, tu negde u daljoj okolini, žene i deca su većma okupljeni oko ovih malih prodajnih galerija na obali reke Malinau.

Za moj ukus ovi ljudi su vrlo lepi, zaista. Lepe velike crne sjajne oči, crna glata kosa, tamna put, nema sumnje. Lep narod.

Zanimljivo je da nisu svi braon. Neka plemena su zaista bela kao i mi. Kako i zašto još nisam istražio. Samo u ovom delu ostrva ima preko 20-ak raznih plemena, svako ima svoj jezik, manje više unikatan. Neka od njih sam popisao, kao: Iban, Dajak, Kajan, Kena, Penan, Kalabit, Lunbauan, Bauan, Murut, Kadazan, Bidaju, Bisaja, Saban, Dajak itd.

Na primer, **kako si**, Kayan će reći: *Nun dhn gah?* dok Kena: *Inu dhn gah?* A Iban kaže: *Nama bri ta*; Kalabit, *Nhn bala i ko*, I tako dalje.

Ali niko ne može da nadmaši Malajce, zvanični jezik ove zemlje.

Na primer, saobraćajni znak: *Ikut kiri juka tidak bila memotong* znaci; drž se levo kada ne pretičeš! He-he! Ali kad se navikneš i počneš sa njima da pevaš, dodje kao i svaki drugi jezik. Zanimljivo je da im je gramatika vrlo jednostavna; nema vremena, jotovanja, palatalizacija, ne. Sve je u infinitivu, skoro, nisam baš ekspert. Ali imaju ono kao i mi: piši kako govoriš, čitaj kao što piše. Nema duplih i triplih slova koja čas čitaš ovako a čas onako, . . . bi ga, svako ima po neku manu.

Sočnu.

Trip uz reku Malinau i onaj sledećeg dana uz reku Tutoh su nam bili "baš-baš". Vozili smo se satima brzacima. Reke su brze i duboke, normalno jer su planine visoke i dosta strme pa su i korita duboka. Vode ima na pretek, mislim da je ovo najvodoplavniiji kraj u Aziji. Kiše padaju vrlo često što u stvari čini klimu veoma

prijatnom obzirom da smo blizu ekvatora gde je klima u većini gradova u Jugo-Istočnoj Aziji sparna, teška, vlažna.

*Tipično prebivalište
- kuća sa kupatilom
i prevozom*

III

Oko 11h stižemo do jednog rukavca u koji skrećemo i malo zatim do jezerceta u podnožju opet jednog ogromnog kupastog brda. Tu je već par drugih turista iz Kuala Lumpura sa svojim vodičima, sede, ćaskaju, grickaju nešto.

Od tog odmorišta se ide strmim stepenicama uklesanim u vrlo strmu padinu brda do "Pećine Čiste Vode" (Clear Water Cave). Ta pećina je duga oko 107 kilometara, oko 60 km kroz nju teče reka "čiste vode" da bi završila u jezerce ispred brda gde smo se zatekli.

Tako, ispregledali smo i tu pećinu, ne baš svih 107 km ali oko 500m, da. Reka je bila zanimljiva, čista kao suza, brza i sveža.

Onda smo pregledali i *Vetar* pećinu, takodjer veliku i komplikovanu kroz koju stalno duva vetar i nosi zamišljene pahuljice snega. Stalaktiti i stalagmiti mu još uvek odoljevaju neodoljivo.

Po izlasku je palo dobro kupanje u jezercetu-izvorištu pa dobar ručak i onda, nazad.

Popodne su dečaci pecali i rasturili ribu. Čak i Saša je upejala jednu. Inače Saša je iz nekog razloga izuzetno značajan karakter za žitelje ovog ostrva. Svi vole nju: Šaša.Šaša, Šaša, Šaša. . . ne mogu da kažu Saša, hehe. Ma ne odvajaju se od nje. Bilo gde, bilo kada, svi se njoj prvo obraćaju.

Desno: Slepi miševi (popularno: smežurana usna bet) izlaze u suton iz Jelenove pećine. Ukupno iz svih pećina u ovom delu Mulu planine gde smo se kretali kažu da ih ima oko 1.8 milion. Obično izlaze oko 6 uveče a po nekoj proceni pojedju oko 9 tona insekata za jednu noć.

Dobar deo puta je krmanoš bio ovaj dečak sa izuzetnim osećajem za prostor i džunglu. Osećali smo se vrlo sigurno sve dok nas je vozio tamo-amo po skrivenim rečnim rukavcima.

Noć je bila nezaboravna uz plesove i muziku lokalnog tima odevenog u tradicionalne nošnje. Ne sećam se imena plemena, mislim Kanja?

Sledećeg dana krenemo na trip uz reku Tutoh, ona u koju se uliva Malinau. Tutoh ide u Baram koji ide u Južno Kinesko more pored Mirija. To je taj drugi, vođeni put koji ćemo definitivno upotrebiti jednog dana.

Ako ništa drugo, zbog krokodila, pun ih je.

Desno: Kupanje u jednoj od pritoka Tutoha u koju krokodili zalaze samo jednom godišnje da izlegu jaja. Verovali smo da to nije baš danas.

Uz Tutoh. Tutoh je veća, brža reka. Brzaci tu i tamo, vrtlozi, ali naš vodič je navikao, zna svaki prolaz napamet.

Priča se ponavlja, sela, brda, šume, plantaže ananasa, belog bibera i drugih začina, sve bolje i bolje. Ne mogu više da pišem, mnogo toga ima, zaista.

Sa nama je ovaj put bila i jedna familija iz Australije, ataše u Kuala Lumpuru sa suprugom i mladjom ćerkom, zgodna devojka. Imali smo dobro kupanje u jednoj pritoci zagubljenoj duboko u džungli iznad koje se nebo nije više videlo od rastinja. Insekti, zmije, krici ptica i divljih svina je deo sredine na koju ne treba dugo da se navigavaš. Da, volim ovo ostrvo, baš.

Desno: Klop se sprema za večeru, deo koji meštani ne propuštaju da spreme kada im neko dodje u kuću.

Grupa hrabrih Budista se vraća na Tibet sa pričom o malom lovcu koji ih je sve vreme leta hrabrio.

Omiljeno prevozno sredstvo za krstarenje ovim velikim ostrvom

Prijatelji

Kiše.

Pada kiša. Ovde, stalno padaju kise. I "leti" i "zimi". Pravi užitak. Onako, uobičajeno za ovaj kraj, Pola metra vode po delovima ulice je uobičajena pojava. Pada kao luda. Također, sa prvim kapima kiše nastaje i blaga ali redovna lokalna panika.

Bjež!

Stolovi se sklanjaju, narod trči pod streje ili u kuće, svi su usplahireni, uzdrhtali, srećni što su se dočepali bliskog zaklona pre nego je i počelo da pada. Onda, začuđeno gledaju šta će biti sa mnom, jedinim preostalim gostom koji i dalje sedi u bašti restorana, puši nonšalantno i očekujući piće, uzaludno. Lud je, misle verovatno. Dali će se istopiti ili završiti u bolnici sa teškim posledicama. Pokušavam drugom prilikom da otkrijem koren ovog ponašanja. Devojka na pijaci mi kaže:

- Ma mi nismo genetički pogodni za kišu. Čas se razbolimo ako pokisnemo. Zna se. Treba zbrisati i tačka.

Hmm. Brzo jesu, nema šta.

Nedugo posle, i ja prestadoh da sedim po kiši.

Prijatelji....Hm!

Pa, jedna od boljih strana lokalnog stanovništva je, druženje.

Mala zanimljivost i lokalni *sindrom*, "uvek zajedno".

Pojavljivanje sam, je apsolutno neprihvatljivo kod lokalnog življa. Sam?!??

Alarm, uzbuna, opreznost, prvi znak opasnosti, ludost, čudjenje, nepoverenje, nisu čista posla.

Ovakve i slične misli more običnog građanina u trenutcima kada ugledaju nekog samog. Ovde niko ne ide nigde sam. Sramota ih je, također.

Čak i ulazak u javni WC izaziva podozrenje tetka-sera, tamo gde ih ima. Ali oni su jednostavni i ne ustežu se a da ne propuste pitanje,

- A gde su tvoji prijatelji? A gde su tvoji prijatelji?

Ili, A jesi ti sam? A jesi li sam?

Gledaju okolo uzaludno ne bi li našli nekog zaostalog pratioca koji bi otklonio ili bar olakšao njihove strepnje.

Kao uobičajeno, dosta movam okolo, navikli se na mene odavno iako devojke po radnjama i dalje beže iza štandova krijući se uz glasan kikot, ja ih iznenadjujem sa druge strane, cika i vriska, šaljem im poljupce prstom našto kikot i cika postaje javna predstava. Nekima je smešan moj veliki nos, ne mogu se načuditi nikako, a vole, vole, cenim, imaju kompleks malog nosa.

Udjem da kupim cipele, devojka će prvo i zabrinuto:

- *A gde su vaši prijatelji?*

Ponekad tražim po džepovima ne bih li našao kojeg, neke razumeju vic, neke ne.

Pokušavam da kupim novine,

- *A gde su vaši prijatelji?*

Kod frizera se ponavlja,

- *Jesi li sam? A gde su vaši prijatelji?*

U barovima, pabovima i diskotekama tek da ne pričam.

- *A gde su vaši prijatelji?*

Srećom ima par ljudi sa kojima se movam okolo, ukoliko ne spavaju ili gledaju TV, tako da se lokalna bojazan ublažila vremenom. Inače.....?

Huuuu

Još jedan susret, neobičan kao onaj vic o popularnom Peri. . . .

Jednog dana odem da potražim masera, već neko vreme pokušavam da se otresem zamora, kao ima jedan dobar salon, ozbiljna masaža, *no sex, no tricks*. U zgradi je preko puta Labuan paba/bara/salona poznatog po svemu. Zgrada ima sijaset malih biznisa, restorančići, prodavnice, maseri, frizeri, čak je i moj zubar tu smešten, stanovi, huuuuu, svašta. Ma teško je to objasniti, mnogi se ne bi se usudila ni da pridje a kamoli udje, ali, ljudi su fleksibilni, naviknu se vremenom na sve.

Obzirom da su adrese ovde još uvek nepoznanica 3-eg reda, naći nekoga je uvek mala istraživačka ekspedicija pri čemu se još brže uči. Natpisi, tu i tamo, ako si laki, pročitaeš.

Većina zgrada oblika izdužene šibice je sa 2 ili 3 sprata, na svakih 20-ak metara usko-usko stepenište kojim se stiže gore. Rekao bih, građene 10-ak godina pre. Masivan je broj ovakvih kompleksa zgrada po Miriju. Danas tu žive uglavnom najsiromašniji i najugroženiji. Obično mladi koji rade u kafanicama u prizemlju. Živi se na zadnjem spratu, donji spratovi su uglavnom mali biznisi.

I zgrade i stepeništa su izuzetno zapuštena, prljava, zgrade spolja pocrnele od učestalih kiša i nedostatka novca za redovno prefarbavnja. Crno-sivo. Ali, tek da ne bude: mi pa mi, ima tu nekog imidža u detaljima, kada ponekad ofarbaju i doteraju okolinu, vrlo prijatno, definitivno bolje nego naše kasarne po gradu. Ne, ne, naša arhitektura je unikatna, to je neponovljivo čak i u Aziji.

Konstantna živost okolo i po kafanicama ublažava rečene nedostatke neofarbane sredine.

Iako su nezgrapne i na izgled proste ipak treba napomenuti da se ipak ne mogu može porediti sa idiotskom arhitekturom 20-og stoleća modernog zapada uključujući i neke manje zapadne iako su su znaci njihove infiltracije već prepoznatljivi. Vreme režim-brejkera, "negde tamo" gde je posleratna arihetktura dobila specijalan oblik ništavila i destrukcije.

Elem, ušunjam se ja u jedan od tih stepeništa ne bih li po predjašnjem opisu našao maserku koju sam upoznao u Cheery Berry-ju. Just business. Brrrr.. znam da bi mi moja draga supruga dala dobru "masažu" kada bi saznala za ovo ali ne mogu da zamislim da me muško masira. Pufterska posla, što bi se reklo, šta da radim kad sam konzervativan po tom pitanju. Uspentram se do prvog sprata, sve zaključano. Drugi, isto.

Na trćem spratu, jedna samo vrata, otškrinuta. Tišina. Odgurnem ih i udjem. Nadjem se u ovećem predsoblju, okolo, nekoliko još vrata, vidi se, neka velika prostorija izpregradjivana lakim zidovima u manje sobčiče.

Hmmm... ne liči mi na salon za masažu ali opet, ovde malo radnji liči na ono za šta su namenjene. Ma kakvi.

Hello,

kažem glasno, nigde nikoga.

Onda, kroz jedna opet poluotškrinuta vrata vidim par golih nogu na podu. Lepe noge do iznad kolena, koliko vidim, ženske, vidi se.

Aha, to je to znači.

Šta drugo može biti par opruženih prelepih glatkih nogu na podu, nego, maserska pozicija.

Nice! Mislim.

Pridjem bliže, odgurnem malo vrata, gvirnem bolje?

Na podu desno, još tri para lepih ženskih nogu, spavaju na podu, pokrivena peškirim do iznad kolena, prehlde radi, valjda. Prelepe noge, jos lepše crne glatke kose, obično svezane u rep, ovog puta raspustene, odmora radi.

Četvrta prelepa glatka figura se pere u lavoru, do pola, mislim gornja polovina, ispred zamagljenog prozora, valjda da ne propusti neko zbivanje na ulici.

Huuuuu..

Rekao bih Indonežanke, možda Melinau ili Kalabit girls, obično takav svet živi po ovakvim smeštajima, jeftina radna snaga, lica sa privremenim boravakom, u potrazi za opstankom u zemlji koja je ipak sa malo višim standardom nego otkuda su došle.

Nisu me ni primetile ili, nisu htele da primete. To je takodjer normalno. Odnos muško-žensko nije tako "ijuhhhhh" konzervativa kao u razvijenih kultura.

Povučem se tiho, teška srca, i meni je neprijatno da im prekidam privatne trenutke. Šta da radim kad sam došao samo za masažu.

Na pola predsoblja me zateknu dva dečaka takodjer istorodnika iz susedne sobe, rekao bih 17-18 godina mada se njihova starost da teže oceniti.

Jedan drži bebu, pita me ljubazno šta tražim.

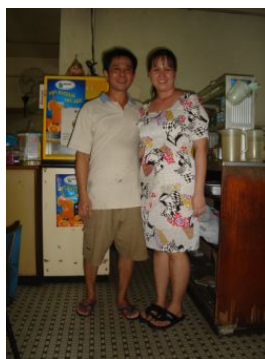
Kažem mu maserski salon. Na vrlo slabom engleskom mi objasni da je to na sledećem ulazu.

Pitam ga ko su i šta rade ovde.

Rade u restoranu ispod, tu žive, smeštaj je deo paketa, beba nije njegova, od njegove sestre je. On je samo čuva.

Pozdravljam se sa njima da bi na kraju doživeo ono neizbežno pitanje ispunjeno čudjenjem i zabrinutošću:

- Ali, gde su vaši prijatelji??

Jednan od uobičajenih restorana u Lutongu gde idemo na ručak, - domaća hrana

Kroz neki prozor?

Papaja - voća ima na svakom koraku, osim ako nisi stranac

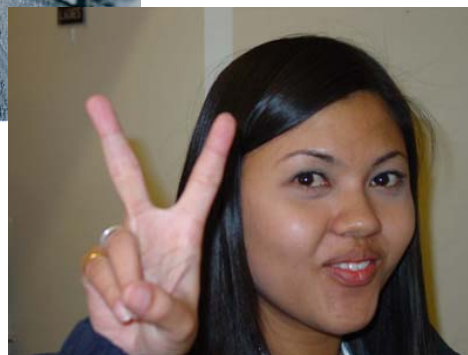

Dobrodošlica

AmigoNjuškalo

Bliski prijatelji

ZZZ & Jungle Co.

Prodavačice

U nekim, nama poznatim i nepoznatim civilizovanim sredinama, prodavačice su često povezane sa asocijacijom: maaa, breee, šta izvoljevaš, šta očeš, paaa,

Elem,

Prodavačice u Miriju su... . . . prelepe. U svakom smislu, naravno. Jednostavne, obično iz nižih slojeva, hepi po prirodi, srećne i pune straha od stranaca. Ko zna kakva su iskustva imali lokalci sa strancima u prošlosti. Mislim, belci, poznati kolonizatori dobre čudi, jel! Ja ih sve volim i često svratim u neki šop da se slatko nasmejem i razveselim.

U Miriju ima sijaset radnji i radnjica, možeš godine da proveedeš lunjajući po njima, nema šanse da ti dosadi.

Devojke su vrlo prijatne, razgovorljive, vole da pričaju sa strancima, pretpostavljam, zato što smo drukčiji od lokalaca, u svakom pogledu. Neki od nas takodjer vole obilato da pričaju u poredjenju sa domaćim življem, normalno, haha.

U mom slučaju, priča ide ovako:

Ulazim u prodavnicu i

Sve prisutne prodavačice, odjednom, na gotovs, uznemirene, naoštrenih čula, pažnja! Stranac!

Počinju da se vrte u krug, kao predomišljaju se dali da ti pridju, ili možda ne, treba, ne treba??

Oklevanje, radoznalost, svrab iza ušiju, osećaš njihovu latentnu želju, htele bi da te dodirnu, jesi li ti pravi stranac, sa velikom glavom, velikim očima, velikim nosom, sve veliko!?

Kada ocenim da je sve OK, pravim prvi korak i prilazim jednoj od njih, odvažno i opušteno.

Sa osmehom, naravno.

Ostale devojke se bojažljivo polače nekoliko koraka u stranu, sada, odabrana žrtva stoji sama, samcata ispred mene, malo zbunjena ali hrabra.

Ona je srećna, veliki beli osmeh, vrlo srećna, po malo se klati s noge na nogu, prelepa scena.

Predpostavljam u trenutku šta možda misle: Ovaj je stranac krejzi a i vrlo smešan. Ma ima tako veliki nos! Da.

Nos u nas je lokalcima izuzetno smešan i privlačan ekstremitet. Hmmm, ma nemoj!

Ja počinjem:

- Hej, kako ste?

Istog momenta počinje kikot i uzmućavanje, skriveni pogledi i došaptavanje.

Sve su srećne da je dijalog na putu, ovaj stranac nije namćor! On prića!

Sada, dodajem par obićnih, konvencionalnih komplimenata i . .

.devojka potpuno gubi kontrolu držanja.

Nije navikla na komplimente, zato.

- Mogu li da ti dodirnem tu lepu crnu kosu? Pitam podižući ruku ka njenoj glavi.

- Aaaaaaaahhhhhhhh, je dugo, počevši od najnižeg glasa pa do onog najvišeg, perfectan klizando, oći uplašeno šetaju levo i desno u potrazi za podrškom od onih prijateljica koje sa uzbućjenjem posmatraju razvoj situacije.

Sada, primećujem po izrazu lica da zapada u neku mešavina ćudjenja, sreće, straha, zadovoljstva, ponekad mi se ćini da ima blagu i lokalnu konfuziju. U suprotnom, rekao bih da bi poletela. Pokušavam da pridjem bliže, ona se povlaći par koraka, ja opet napred, ona unazad, tako nekoliko puta, ne predajem se, poćinje igra žmurke oko polica sa robom.

Ali sada, i one druge devojke koje su samo posmatrale igru, tqakodjer poćinju da se kriju iza polica gvireći uzbućjeno sa zebnjom dali ću i kada ću krenuti i na njih.

Naravno, i ne pomišljam da ih razoaram. Krećem na njih, sada, ruku raširenih kao Frankenštajn spreman da pojede male braon devojćice skrivene iza police.

Sada, cika i piska je sve glasnija, sitni i mekani koraci su ubrzani, mnogobrojni, jurcamos gore-dole po radnji, slućajni posetioci-mušterije radoznalo podižu poglede da osmotre juriš-šou!

Ja stanem.

Ma nemogu da idem baš toliko daleko, ipak, prodavnica je, rešim da probam drugu taktiku.

Pridjem polici i uzmem jedan par cipela, onako, bez veze, naravno, I ljubazno upitam najbližu devojku:

Izvinite, mogu li da probam ove cipele?

Devojke ostaju nepomićne nekoliko trenutaka ukrštajući poglede u prećutnom dogovaranju, koja će biti ųrtvovana ovom srtancu; brza klimanja glavom, mimika, konaćno, jedno hrabro ųrtveno jagnje mi prilazi bliže. Sa belim smeškom, malo stidljivo, crvenilo po licu, vrlo simpatićno.

Sve je sada kao usporen film, polako se kreće, ipak, to joj je posao.

Ja ohrabrujuće ponavljam:

- OK, mogu li da probam ove?

- Koji broj? Pita lakim i mekim glasom.

- 43.

- 43?

Evropski brojevi nisu uobićajeni ovde, prevodim:

- OK, broj 10.

- 10? Nema.

- Nemate? Jesi li sigurna? Kako znaš? Zar nećeš da pogledaš prvo?

- Nema, potvrđuje bez proveravanja, odmahujući svojom malom glavom.

- Šteta, kažem samo, da je ne razočaram svojim nepoverenjem.

- A ove ovde, pitam uzimajući u ruke jedan vrlo ružan par cipela.

- Nemamo taj broj. Ti mnogo velika noga.

Ja mirujem za trenutak gledajući je ispitujuće u oči, duboko, kao da sam otkrio nešto vrlo neobično i novo.

Devojka počinje da se oseća po malo neudobno:

- Šta, šta, pita, zabrinuta mojim ispitivačkim pogledom.

- Mogu li da dodirnem tvoje usne, *please*? Samo jednom, imaš vrlo lepe usne.

Ona je gotova, njen razum je blokiran za kratko, oči sevuju levo-desno ne bi li joj ko pritekao u pomoć.

- Ne, ne. Ne može!

Pocrvenela, zbunjena, malo postidjena ali voli, srećna je do nebesa zbog te moje opaske.

Vremenom učim, ovde devojke ne dobijaju nikakve komplimente, retko, batine, možda, ali kompliment?? Ne.

Predpostavljam, to je normalna lokalna kultura, za normalne ljude, ne kao one demokratske, feministkinje koje od mediokritetsva, zatucanosti i nerada neznaju ništa bolje nego da se poševu u šminku.

Elem, opet ja sa zapadnjaci.

Mala stanka, sada, funkcije se vraćaju, srećna je, opuštenija je jer, *stranac ne ujeda*, ulazimo u dijalog.

Za to vreme sve devojke sa strane i na rastojanju se smeštaju udobnije da posmatraju potencijalnu ljubavnu priču, šta bi drugo bilo? Pa to je jedina stvar oko koje i u koju stranac i lokalna devojka mogu biti upetljani ako je već konverzacija u toku.

U svakom slučaju, takva je prva pomisao, definitivno.

Ispitujem je o tome i onome, nekoliko lepih reči tu i tamo, znaš već kako idu prvi koraci. Vidim, već me voli ali i zna da me ne može imati. Osim ako joj ne ponudim brak.

Da. Svaka druga opcija bi bila sa tučnim posledicama za nju.

Ja joj onda kažem da samo pravim šalu, da sam ovde privremeno i da ne mogu da ostanem za uvek u ovom prelepom svetu, u suprotnom, ne bih je dao nikom drugom.

Ona se smeši, ona zna priču, svi je u stvari znaju u ovom mom Miriju, česta je.

Nastavljamo razgovor, sada ona ispituje mene:

- Jesi li sam?

- Da, ja sam uvek sam. Tako sam se i rodio.

Nije sigurna šta mislim tom šalom, smeši se, dvosmislene dosetke i značenja su ovde neuobičajena.

- Ti oženjen?

- Ne, slažem je. Nije da imam neke podle namere ali ne želim da je ubijem na mestu, nije fer, premlada je i ne zaslužuje takvu vrstu ranog razočarenja.

- Gde su tvoji prijatelji?

- Nemam prijatelj, ja stranac, prihvatam njen stil rečenica.

- Radiš ovde?

- Da, radim.

- Šel?

- Šel.

- Kako dugo?
- Možda par godina, možda i duže, zavisi dali se oženim ovde ili . . .
Smeje se pogledajući povremeno na njene udaljene prijateljice koje, uzgred, pažljivo prate svaki moj pokret.

Ona nema pitanja, ja preuzimam:

- Imaš prelepe oči, zaista. I usne. Siguran sam da ti je to već neko rekao i pre. A znam da nije.

Ona premire opet, ništa nemože da kaže, samo gleda ka svojim prijateljicama tamo preko, one su takodjer veoma srećne tapšući uzbuđeno i tiho svojim rukama u isčekivanju najboljeg dela. Čak i šop menadžer, negde u udaljenom uglu prodavnice, osvežuje lice smeškom, zna o čemu je reč. U stvari svako ovde zna o čemu je reč kada su u pitanju dva sveta nalik na nas, dvoje u scenariju.

- Šta radiš večeras? Pitam.

- Idem kući. Spavam.

- Spavaš tako rano? Ma ne! Hajdemo na piće negde, provociram je.

- Ne mogu, radim i sutra.

- I ja, ja radim od 7, ti od 10, dovoljno vremena da se naspavaš.

- Ne mogu, radim sutra. Moram kući.

Glas joj tiši, ton niži, malo usporeniji, da, volela bi ona da podje, maštala je o toliko stvari, toliko dugo, toliko puta, i

evo, ima priliku da to okusi deo tih snova ali . . . ne može. Zato što zna: u ovaj grad stranci dodju, stranci ih vole, i jednog dana . . . nestanu, *za uvek.*

Odgovor na pitanje: dali piješ?

Modna revija u Imperijal šoping kompleksu

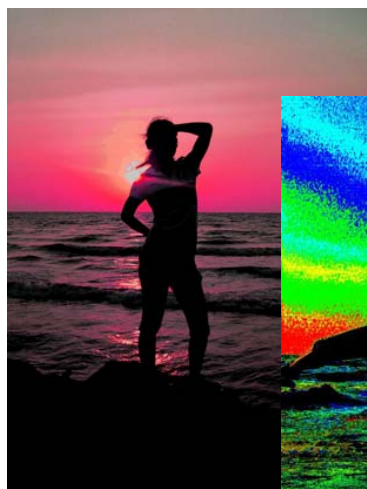

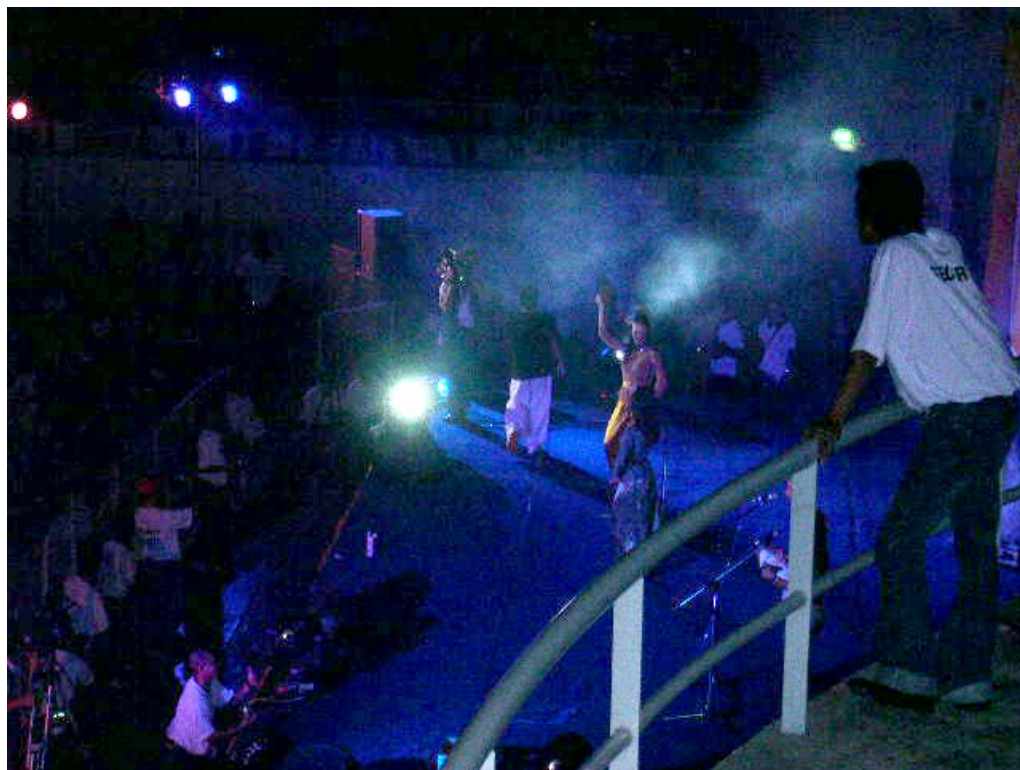
Čudna revija! Počelo je sa svetlosnom efektima, nisam znao gde se nalazim malo posle.

Prvo je bila muzika, iz duboke džungle, kaoko ko zove to ali bilo je . novo iskustvo.

zvučalo je. Mrak, i sve ostalo. Igra, ples,

Osim muzike i ritma od igrača, ništa se za dugo nije videlo.

Bio je dobar ritam, lokalni zvuci. Osim jedno žičanog instrumenta "Tanru" sve ostalo su udaraljke, čudnih

boja.

Ali posle dobre partije šaha, ne treba zaboraviti ono pravo? Sport! Naš energični tim na delu!

ZZZ&Jungle Co

Permedžaja Impakt

Ali nisu svi dani sunčani za sve žitelje ovog mog Mirija. Za neke da, za neke, može.

Jedne tamne i tihe večeri, jedna prodavačica u Impirijalu, radnja gde sam redovno kupovao odeću, zamoli ako mogu da je odvezem kući. Kasno je, propustila je poslednji autobus, taksi, huuu, preskupo! Zove se Džamila, živi u Permedžaji, kod majke koja joj, uzgred, čuva i decu.

*Borbe petlova su zabranjene ali naravno, ako znaš gde da tražiš. . . .
. . . možeš da odvojiš neku zgodnu ribu, he-he!*

Krenemo od Imperijal šopinga nešto posle 10 sati. Kod okretnice Pudžut 7 skrenemo desno, pa levo, pa desno, pa polako zadjemo u neki mrak, nigde nikoga, ko zna koji deo je to. Pa kroz polja do nekog zagubljenog kraja, potpuno. Valjda je to ta Permedžaja, ne pričamo mnogo. Vidim, zabiti na periferiji. Nepoznat kraj u koga do sada nisam čak ni ja zalazio.. Rekao bih, dobrih 20km od starog grada. Uuuu! Čini ti se mnogo?

Prve ulice i kuće još i nekako izgledaju, reklo bi se, oni imaju neku kintu u džepu. Veliki blokovi, velike kuće, imaju i oni onaj naš sindrom: na sprat.

Dalje mi zalazimo, jeftinije naseobine se nižu i naziru u tami. Onda opet polja, prazan prostor, mrak ali možeš da vidiš ako si mačka. Ima još naseobina tamo u daljini.

I dalje krivudamo amo tamo, nailazimo duge, kao domine naredjane zgrade, potseti me na one rane kolonije. Onako, može da se živi. bezlične, nanizane jedna iza druge dokle ti pogled seže. Moraš da se družiš, nema druge. Danju im je super, verujem.

Skrenemo u jednu liniju levo, ne to nije ona prava. Sve je isto okolo. Naravno, ja sam već odavno izgubljen, nemam pojma gde vozim niti što vidim. Malo od puta, to je sve.

Ajde nazad, probaj sledeću.

Jednosmerna? Nema veze, teraj, kasno je.

Tražimo dalje; jedna kutija, druga, treća.....

Bog zna koliko smo tumarali po mraku, na kraju ona prepozna nešto, neki orijentir, žicu za motku za veš ili polomljeni prozor, ko zna? Šta da prepoznaš Nemam pojma kako je spazila tu motku, uglavnom, korak bliže.

I uskoro:

- Stani ovde. Rodjaka mi tu živi, tu, moram nešto da je pitam.

- OK, kažem, čekam.

Kao senka šmugnu u mrak, ni senka se nije videla od straha.

Pogledam okolo?

Ništa. Mrak.

Gore: *Mrak u Permedžaji*

Osim ulice na kojoj stojim. U njoj je mrkli mrak. Farove ne gasim. Inače, potpuno slepilo.

Buljim sa strane ne bih li osmotrio nešto više, znaš onaj iskonski instik u čoveka, voli da zna gde je.

Ništa drugo.

Sekunde su mi kao sati, svrbe ledja.

Počinjem da se osećam v-r-l-o neprijatno; samo ja šljaštim sa mojim farovima u ovom mraku i drndanjem motora narušavam večitu tišinu usnulih gradjana u kutijama.

Naravno, gasim motor, svetla, samo poziciona ostavljam na straži.

Dali me hvata strah od ovakvog mraka, pitam se? Gasim i poziciona. Mislim, najbolje je da me ne vide. Ko? neznam, ali znam da je mrak sam po sebi opasan.

Uskoro:

Gasim i radio; sada mi je sve preglasno u ovoj neopisivoj i mračnoj tišini.

Oči mi se privikavaju, čujem zujanje mozga u glavi, uši se izoštravaju, neki prvi znaci života se pokazuju u meni.

Sa strana, nazirem prozor; zavesa se pomera minijaturno, neka starija žena gviri kroz vrlo minijaturan procep. Valjda starija žena. Sve verzije mašte su moguće, ne garantujem šta je to bilo.

Ma ko se to usudjuje ovde u ovo doba noći?

Radoznalost?

Da. To je bilo.

Oprošteno mi je.

Vidim senke i minijaturne pokrete nepoznatog porekla, sada ih ima nekoliko, više ih primećujem šestim čulom nego li sa ovih pet otupelih.

Gledam šta još da ugasm po kolima, ništa nema. Sve je već iskorišćeno.

Ostaje mo da ćutim i gledam. Pokušavam da budem nevidljiv.

Dali će da me pojedu ili samo opljačkaju?

Novajlija tako razmišlja, normalno.

Senke se sada kreću i po zidovima zgrada u tami, srećom ih ja ne vidim inače bih se prepao, znam to već. Skrećem koncentraciju sa zloslutnih senki i gledam ispred sebe, kao u bioskopu.

Oči mi se brzo privikavaju; malo niz drum, nazirem slabašnu svetlost vatrice na izdisaju.

Znak?

Simbol?

Hmmm?

Vatra je moj stari prijatelj još iz osnovne škole. Da, sećam se. Kada me poturice iz razreda lažno okaljaju kod učiteljice, ja odem kući i napravim veliku vatru u bašti: prijatelj koji te nikada ne proda. Pravi odmor za dušu.

Vatra.

Pokušavam da skrenem misli sa mraka i: Počinjem da se pitam: ma zašto se raspadosmo kad smo imali toliko pokvarenog mesa, ha-ha. Ali i ova filozofska diverzija ne uspeva da mi skrene misli sa mraka.

Počinjem da se pitam, ma dali sam ja to na Balkanu?

Konačno nešto razaznajem.

Tri ili četiri spobode sede oko vatre, tiho, nepomično; reklo bi se sanjaju o vremenu?

Šapat vatre mi kaže, da. Istina je!

Njihove figure polako blede i utapaju se u tamu noći što ih opkoljava; vatra na izdisaju.

Mora da su i oni postali samo senke, kontam. Osetile miris i hoće da okušaju masu.

Malo bliže, neki se pas promrda ispod nekog skršenog kamiona, gladan.

Senke se sada uvećale i već krzaju o moj auto. Svaki dodir osetim kao stres i neki crni dim se oseća u zraku.

Još neka vrata škripnuše iz tame.

Zapalim cigaru i pušim.

Sam.

Crni dim se više ne oseća, zbog nikotina, jel. Pitam se dali je "Pušenje zabranjeno"? Kao u laki kantris tamo na zapadu.

Što je dosta dosta je. Taman sam se spremio da se suočim sa senkama kad: Evo, vraća se Džamila. Kao da će ona da me spase.

Ali, Džamila ima iznenadjujućeg rodjaka a da ja to i neznam!

Sledi dole.

Palim poziciona svetla. Malo vidim bolje.

Sa rodjakom je koja je prati iza. Rekao bih stidljiva, da, ne, nisam siguran u mraku. Gust mrak.

Bliže se. Vidim rodjaku sada, iscrpljena figura, izgleda kao da su joj sve nade usahnule davno, ako ih je imala. U nekoj je širokoj pidžami? Kreće se kao avet iza Džamile.

Kod vrata su.

Haj, haj! Prilika da je osmotrim.

Rodjaka je umotana u kao-svila kućnu haljinu-pižamu, radnu, teško je reći, veća je par brojeva pa je teško reći; ukrašena je velikim cvetovima. Zaključujem, to joj je za svaku priliku.

Tamno lice, duboke tamne oči, očito ne od preudobnog života, izgleda po malo kao uličarka, kao vuk samotnjak; prepoznajemo se po tome, nema sumnje. Samo što je ona stara, reko bih 38-40, huu.

Fraze kao jao-kuku, ovde ne rade, bez veze je, glupo. To ne radiš.

Ako ćeš da daš koju kintu ili što, to je OK, uzmi ladno i plivaj, sve je kul. Nemoj samo ono, jao dete, pa kuku pa lele, pa žao, zajebi to, ponizno!

- Može li moja rodjaka da podje sa nama na piće? Pita Džamila.

Vidim da se plan menja brzinom munje, na kvadrat, ali ja nisam lako zbunljiv, ni po prirodi, ni po boji kože, pa prihvatam novu verziju:

- Znaš šta. Ne noćas. Možda nekom drugom prilikom, zaista mi se ne vraća ovde, kasnije, već je dosta kasno a i mračno je bre, pusti. Strah me od ovog mraka!

Rodjaka ne pokazuje znake života, nepomična je, mislim da ne razume jezik ali razumem da razume šta sam rekao. Samo pritegnu penjoar oko sebe, pokretom kao slepi miš krila, no reći.

Njih dve se kratko došaptavaju, tiho i intimno.

Šta da radim? Da se predam mraku?

Počinjem da mislim: dali je to htela da mi učini uslugu? Sa rodjakom?

To me nebi iznenadilo, ličim kao da imam lov. A zna se da muškarci vole žensko, naravno, isključujem pedere kao politički nepodobne.
Očito rodjaka nema kintu ni za hranu.
Da je bar neka mladja, moj par, pa i da se predam, što da ne, volim taj ten ali matora i iscrpljena.....?
Nooooouu!

Nažalost, nastavljam da razmišljam sujetno: Hmmm, pa zar tako loše izgledam kad mi nudi to? Pa ja znam toliko lepih devojaka?
Ma ne. To nisam ja!
Vadim se na lokalnu kulturu: lepota je nevažna, važno je samo da je žensko??
Znaš ono: muškarčine!
Elem, sve je to nagadjanje, šta da radim, voleo bih i ja da sam mlad i lep, he-he.

Mi odlazimo, rodjaka ostaje iza nas kao kip u tami, gleda.
Utekosmo.
Ostavio sam 100 ringeta, red je, ipak je to moj svet.
Tek da nas ne prate senke i maler; s tim se ovde ne treba šaliti.

Noć je još uvek bila mračna, topla i vlažna. Bez svetla, samo vatre tu i tamo.
Pijani Iban par se gnjavi ispod nekog kamiona, oči im zažmiriše od jakog svetla farova.
Mi ćutimo neko vreme.
Ako sam mislio da smo stigli negde, avaj! Ne.
Takav je svet ovde. Ne pričaju mnogo, sve se podrazumeva, tako i treba. Šta da se priča. Ćuti i vozi. U stvari, kontam, to mi baš prija.
Vozimo se sve dublje i dublje u zabita naselja ove, u vremenu izgubljene periferije. Za mene, mračne i izgubljene, za njih, verovatno urbanizovane. Nekad su tu bila sela.
Ulice postaju sve uže i tesnije, put grublji, mračniji.
Počinjem ozbiljno da se pitam idemo li mi negde ili ne? Ima li ona neki smeštaj uopšte? Ili samo da joj prodje vreme? Nezna kuda će?

Ipak, stižemo.
- Ta kuća tu, kaže.
Ne vidim isprva koja je to *ta kuća tu*?
Odjednom se upale farovi nekih kola parkiranih sa druge strane ulice, uspem da nazrem niz niskih kućica. Iz jedne, neko gvirne kroz prozor.
Moja saputnica izadje i uputi se do baš te kuće. Izadje žena, kratak razgovor.
Pitam se dali švercuju oružje?
Saznajem, ona je ključo-čubar. Dala je Džamili ključ od susedne kuće.
Usput mi kaže, mora nazad kod majke, samo da uzme neke stvari.
- Da, kažem, naravno.

Blicne mi u glavi da nešto nisam kao pre, onaj stari vuk noćna mora!?
Hmm?
Šta mi bi?
Sve mi logično, normalno, pa baš je sve kako treba.

Sve je baš tako kako i treba da bude. Srećan sam odjednom kao lokalac.

Život je lep tra-la-la. Nema onih silnih ispitivanja i pretraživanja suvremene civilizacije.

Molim vas budimo r-a-c-i-o-n-a-l-n-i.

”bo ti civilizaciju.

Elem, da ne kvarim ovaj moj prvi stepen preobražaja, vozim još.

I onda srećno kontam: ma dobro je da neće da ostane, pa ja ne bih mogao sam da se izvučem iz ovog kraja. A još brdo močvara okolo. Drži se puta strogo.

Ne pitam je više ništa, pa nisam valjda stranac!

Idemo nazad, nekako je atmosfera opuštenija, sve je nekako izi, lako, časkamo neobavezno.

Imam utisak da i ona oseća kako su mi se zubi istupili.

Ispriča o njenoj rodjaci kod koje smo svratili. Rodjaka nema posla, živi od šta uhvati, ako uhvati; njeni bolji dani su prošli, ušla je u fazu *samo džabe ako može*, teško je naći platišu.

Pita me za mene i moju familiju, ja joj ispričam kratko trudeći se da ne naglasim koliko smo mi u stvari srećna familija a da to često i neznamo u onom *civilizovanom svetu*.

Onda ona ispriča njenu priču. Ne žali se, ne kritikuje, ne zanoveta, samo vidim ponekad da je sramota da kaže baš sve. Ima troje male dece, žive kod babe i dede, ona radi od jutra do mraka za siću. Kayan je, bila udata za muslimana, on pao na mladju ribu, onda batinanje, isterivanje iz kuće, da je ne vidi više slučajno.

Poznata priča, zar ne?

- Koliko ti zaradjuješ, pita me.

- Ne mogu tačno da ti kažem, stidljivo ću ja, a ti?

- Mi prodavačice u Imperijalu, oko 450 ringeta mesečno, 300 plaćam za smeštaj i troškove, deca, nije baš nešto, zar ne?

- Nije, kažem.

- Pa, većina devojaka se po šoping malu prodaje, moraju.
- Znam.
Ajdemo na klop.

Hitna pomoć i povratak u život

100 °C

Mnogo dana kasnije, često sam tumarao Permedžajom, naravno danju, i. . . zaključio sam da su. . .
"u mraku velike oči".

Kakva zablude!

Dosta sam prijatelja stekao u tom kraju, onako, bez obaveza, klopa tu i tamo, pićance koje osvežava i više
od svega, srce.

Zavidim im.

*Levo: Kalabit devojka,
prodavačica voća i povrća na pijaci*

*Dole: Igre u polju &
Najn kompjueter*

Deda sa decom i

Kalabit starica sa korpom za skupljanje belog bibera.

Pijaca

Karaoke barovi

Najpopularnija mesta za zabavu i relaks u kasnim noćnim satima sukaraoke barovi. Ima ih na desetine, rasuti svuda okolo po gradu i predgrađu, neuočljivi, neupadljivi ali poznati svakom lokalcu; deo kulture koja nije za strance i za svakoga.

Svaki od njih je potpuno priča za sebe, i za mene, sada, ovo mesto bi bilo prazno bez njih.

Rupan Bar - Indonežanke

*Igračice u baru Mata Hari. Mata hari znači, sunce, bukvalno prevedeno, "oko dana".
I bilo je zaista osvežavajuće*

Nezaboravni bend u Džaka Tarub baru. Direktno iz Bindunga, Java

Nils, i ja za njim se uspentramo uz strme, uske i zapustene stepenice. Drugačije ne postoje u Miriju, ha-ha. Nadjosmo se pred ofucanim vratima iza kojih dopire vrlo glasna muzika. Čuli smo pre, sa ulice, iz daljine. Nils grune unutra, ja za njim. Mračna prostorija, prigušeno svetlo, dim, naravno (ah, da, u Miriju se svuda puši, srećom za nas pušače). Pogled mi se prvo zadržava na igračicama. Da ne gledam ljudima u lice odmah mada to niko ne mari ovde.

Neće niko da te bije "što me gledaš" a "što me ne gledaš", kao recimo u nekim mračnim krajevima sveta. Kakav primitivan svet, mislim se ovih dana...a kada se stranci pojave ne pucaju na njih već im ližu dupe, kao i pre. Što kažu: "Istorija se ponavlja" naročito kod potkolacaal' da ne kvarim štimung.

Pet igračica-pevačica igra, jedna peva, prelepe su, zaključujem iz iskustva. Pre-le-pe!

Visoke, više zbog 20cm štikli nego zbog genetskog nasledja, dobro izgledaju. D o b r o!

Mnoge zapadno-evropske zvezde, odavno izvitoperenog mozga i karaktera zbog tradicionalnog poštenja, dobrog obrazovanja i hrane (ne očekujem da razumete), bi im pozavidele kada bi imale štogod ljudskog u sebi. Da ne pominjem američko-engleski ostali šljam koji je odrastao na raznim fekalnim falsifikatima, doslovce, ali, stop! Tek da ne kvarim utiske.

Kako izgledaju??

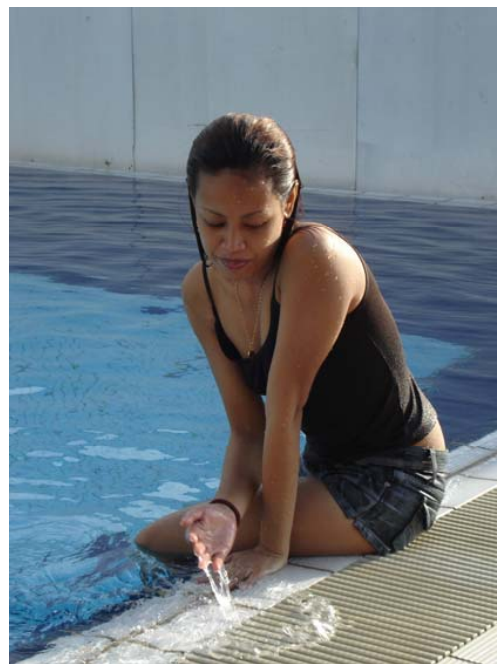
Jednostavno.

Duboke, meke čizme od zelene kože do iznad kolena, onda golo meso do crnog kožnog šorca onda, ispunjena bela bluza do vrata, bez rukava, a kosa? Duga i crna kao noć, prava i prelepa kao uostalom u svih devojaka u ovom delu sveta. Crne oči i tamna glatka koža koju, uzgred rečeno, one nose sa teškom mukom a nama se sviđa. Kažem im "jangan bodoh" (ne budi glupa), super ste baš ovako.

Ne vredi. Vole da budu plave, pa da imaju velike oči i veliki nos i velike uši, jaooo, ne samo nos!.

Ali već je dokazano više puta da je "trava zelenija s druge strane plota". Samo treba pogledati izbeglice koji su se usrećili po belome svetu.

Što je moja pokojna baba (bog da joj dušu prosti) govorila, "od govani pita ne biva", istina se poreći ne može. Ali da ne kvarim utiske sa nekim tamo izbeglicama, pas i ostalo.

U stvari?

Ja i moj veliki nos smo tek ovde došli do izražaja. Ne smem ni da pričam. Čim me vide, pravo za moj nos. Mislim da je sada još veći od stalnog vucaranja. Zavide mi na nosu, oooo, zar i to ima? Ne mogu da odole a da se ne uhvate za nos. Neke prvo pitaju, neke jednostavno odmah za njega.

Elem, lepo je sve, odmah mi se po ko zna koji put svudja taj jednostavan svet, svi su tu, mirni i jednaki, ne-nadrkani i ne-prepuni sebe kao negde-negde. Ne razmeću svojim poreklom i korenima, ne veličaju sebe niti pljuju druge, naročito ne na susede.

U jedno su sigurni: Definitivno neće u Evropsku zajednicu. Mlogo su dobri, kažu, dosta im je "humanitarne pomoći".

Lep osećaj, mora se priznati. To odavno nisam čuo.

Elem, nazad na temu: Prija nam ovo muvanje okolo, osobito što stranci ne zalaze u ovakva mesta, plaše se jer su tradicionalno "ljudi do srži".

Ali, da ne kvarimo utiske.

Devojke su Indonežanke. Ovo je, kako ga Nils krsti, Indonezijski karaoke bar jer u njemu pevaju indonežanke. Ako su pevačice filipinke onda je Filipinski i tako dalje. Naravno, nema drugih osim indon i filipino pevaljki. To je nešto kao nasledno. Mali broj ovih barova ima ovakav bend. Većina, samo karaoke, klasična postava, super ozvučenje, mikrofoni, pesmarice, publika.

Devojke su simpatične, neke malo popunjenije ali to okolnom življu samo otvara apetit. Pevaju pesme o ljubavi, na indonezijskom, isti jezik kojim se govori u Maleziji.

Devojke se menjaju u pevanju. Sve lepo pevaju, onaj obavezni triler izvode sa lakoćom, genetski valjda, vidi se da vole. Maštaju o ljubavi koja je na zapadu već nekako, rekao bih, demodirana. Ali o "voleti pevati" kasnije. Hmmmm, čudan svet, moram priznati.

Ovakve bendove redovno prati samo jedan muzičar; za klavijaturom. Ekonomski faktor. Devojke su neophodne da bi bar radio dobro, a muzika, ma to nema veze uopšte. Oni voleeeeeeeeeee! Muzičar je kljakav, greši li greši, srećom da ima onaj automatski ritam, po pravilu 8/8, cepa bez prestanka, za one koji se malo razumeju u muziku, Amol, Gdur,

manje-više to je sve što mu treba. Po nekad probrlja neki ukras ali ma ide roba baš. Niko se ne krevelji, niko ne nalazi mane, devojke pevaju koliko ih grlo nosi i svi su srećni. Priznajem, slušam ih sa zadovoljstvom, ne pada mi napamet da ih kritikujem, iako mi je to, hmmmm, zadovoljstvo. Ne pada mi teško.

Sedamo za jedan okrugli stočić i, osmotrim okolinu.

Bar je pun muškog sveta, većma kinezi, i onih devojaka koje tu rade. Devojke ili žene se ne dovode, ponekad, tu i tamo. Kutak za muški svet.

Većina barova je jednostavno opremljena, skelapana, nekoliko okruglih barskih stolova sa po 2-3 stolice, sve od gvoždja, po neka slika ili dekoracija na nikad ne okrećenom zidu, rapav betonski pod, disk-jockey u nekom uglu, nekad niski udobnih launch-setova uz zid, većma prazan prostor, kako koji. Neki su bolji, udobniji, neki bukvalno rupa.

Ovaj, "Rupan Bar" je onako, ima čak i podijuma sa muzičarem, pored prostora za igranje i veliko zidno ogledalo. Tako da se možeš gledati dok igraš. Takodjer deo dekora, normalno.

Publika???

Na prvi pogled, lučki radnici, istovarivači, kako da ih klasificiram. Nije stvarno ali, baš tako izgledaju. Da su dlakavi

kao mi bilo bi neprijatno gledati ih ali srećom su "ćosavi" pa je sve nekako bezazlenije. Ovakva mesta su odavno zabranjena i u Bugarskoj i u Albaniji, ali ovde, to je normalno. Ljudi nisu agresivni ni kad su pijani, niko ne urla ili razbija čaše iako se većina ubije od pića.

Po Nilsovoj analizi ima oko 100 karaoke barova u Miriju ali.....

Skoro svaka veća zgrada ima jedan karaoke bar, na spratu. Ne vide se spolja, nema uočljivih natpisa, samo neuočljiv ulaz, ako znaš-znaš, danju i ne postoje prakticno, imidž je toliko drugačiji, često se pitam, jeli ovo ono mesto od sinoć?

U da! Ma kakvih malih i skrivenih "jazbina", neverovatno. Zamisli, "Monte Karlo"?

Nazad na temu bez kraja. . . .

Danju su otvoreni mali biznisi u prizemlju, prodavnice, kavanice, agencije, na spratovima zubari i lekari, advokati agencije, konsultacije, putničke agencije, transport, preduzeća, potpuno neprepoznatljiva okolina.

Kada padne noć i normalan svet polega, otprilike posle 10-11h, karaoke barovi kreću u akciju. Neki vrlo bizi, neki manje, većina, vrlo malo. Nema gužve, to nije uobičajeno ovde.

Seli smo, dolaze dve devojke, sedaju do nas i pitaju šta ćemo. Osmeh od uva do uva, lepe su, srećne što su stigle prve do nas, vole jer je verovatnoća velika da će zaraditi bar 5 ringeta.

Svi piju pivo. Tigar, domaća marka. Jeftino na crno 4 konzerve za 10 ringeta (oko 4DM), u baru 5 do 15, kako koji.

Navikli smo se i mi na Tigra, naručujemo ga.

Devojke donose piće sedaju do nas i gledaju nas zaljubljeno (to nisam još uspeo da shvatim) kako pijemo. Smeškaju se i malo posle pitaju:

- Can I have drink, sa malo izdignutim prstom kako bi naglasile samo jedno.

Sa smeškom, ne izveštačenim, treba lova, nadaju se i raduju, znaju, mi stranci smo sentimentalni, lokalne cene su apsolutno bez značenja za naše prihode iraduju se.

Mi??? teško da kažemo ne. Ja, kako kad sam raspoložen, već su me upoznali, Nils? Stalozhen momak, ne prodje bez 200 ringeta za večer. Dobar je, ne može da kaže ne, a i trudi se. Voli ih, naročito Iban devojke, slab je na njih, a i na druge.

Devojke donose piće za njih, sede uz nas i gledaju nas srećno.

Njihovo piće je naravno skuplje, obično oko 15 ringeta bez obzira šta je. 5 ringeta ide njima od svakog pića. Obzirom da je njihova mesečna plata 300 ringeta ovaj dodatak je vrlo važan jer sa 300 ringeta se ne može baš mnogo u Miriju. Obično su to mlade devojke od 17 do 22 godine, rade svaku noć 7 dana u nedelji,

spavaju u "quarters"- ima, po 2-3 u prosto nameštenoj sobi od 300 ringeta za mesec, često na spratu iznad bara, uobičajen set-up. Radi se do 3-4 sata ujutru, za vikend do 5-6h. Sasvim normalan ciklus ovde. Ima ih raznih, Iban, Kajun, Kenja, Kalabit, Malinau, Malejke, vrlo lepa rasa.

Kineskinje su retkost. One ne rade takve poslove. One su obično vlasnici ili menadžment, njihov je standard drugačiji, svi su u biznisu, kakvom-takvom.

Ja odvaljujem priču, one vole-vole jer mnogo pričam o svemu i svačemu. Devojke vole ono što je u ovoj sredini retkost. Kompliment. Ja se ne ustežem da im kažem kako su prelepe i kako bih voleo da ih iz ljubim, nastaje cik i kikot do neba, vole, presrećne su rekao bih.

U baru postaje zanimljivije, indonežanke sada pakupe po nekog iz publike i igraju. Nils je već bacio oko na najlepšu pevaljku i odlazi do nje da igraju. Svi se gibaju nekako, ima tu i starijeg ponekog, niko se ne stidi ili usteže, ahhhhhh ! Klavijaturista ne menja ništa, samo devojke menjaju pesmu za pesmom, pratnja je stabilna. Ne mogu da izgube ritam nikako.

Konačno bend pravi pauzu. Nils dolazi sa pevačicom za sto i nešto važno pričaju. Ona ne zna engleski, on ne zna malajski ali priča teče. Ja po nešto prevodim, malo sam savladao lokalni jezik. Nils se trudi da zakaže neki sastanak posle radnog vremena ali uzalud.

Osoblje koje radi u baru je spremno na flertovanje i pipkanje ali to je sve. Mnogi zavodnici se prevare u početku. Devojke nisu za prodaju. Rado prihvate piće, klopnu, kusur ili bilo šta da im ponudiš, bez ustezanja, normalno je jer nemaju ništa a i malogradjanštija još nije uvežena iz Evrope.

Ukoliko nije simpatija u pitanju, ljubav je još uvek važna u ovim krajevima. Ali to je druga priča.

U pauzi nastupaju lokalni pevači uz karaoke ali o tome u sledećem baru, malo je manja buka, huuuuuuuuuhh.

De Vogue Bar

Nils kreće, već smo uigran tim. Obidjemo po 8-10 ovakvih mesta za noć. Zanimljiv trip, uvek.

De Vogue je malo bolji, popularniji bar, nema pevaljki, čisto karaoke bar, disk-jockey, devojke, obavezni bilijar, nekoliko TV-ja svuda okolo okačeni uz plafon, plus veliki ekran, kompletan karaoke set-up, oprema broj jedan za ovakva mesta.

Sindrom gluvoće sam pre opisao, u bioskopu. Muzika i pevanje je po pravilu do daske. Muziku bih i podneo ali pevanje...ubija. Piješ i ne pričaš jer priča nema smisla. Ne čuje se ništa. Osim u onim retkim pauzama kada niko ne peva nego ide neki tehno ili disko koji po pravilu nije tako loš. Intrigira kineska pop muzika, . Nisu loši.

Elem, La Vogue. Tu radi par vrlo-vrlo zgodnih devojaka, među njima i Lusi, slaba-slaba Nilsova tačka, Sendi, Lisa, Jessy, Anne, Anna . Nils ne propušta priliku da svrati i pita još jedan put za izlet, večeru, šoping ili novi mobilni telefon ili, ili. Aaaaaahhhhhhhhhh, neće i neće, komentarišemo sutra na poslu.

Da, ovi neoženjeni mladići su prava gumarabika za lokalna bića.

U Vogue nas već znaju, Lusi i Anne prilaze za redovno piće, ja ih pomazim po kosi, provalimo po neki vic, foliramo flertovanje, ha-ha. Da. Kao što rekoh ranije, lokalci i ja smo vrlo familijarni, jer. . . . mi je savest čista i igra prelepa. Nemaš tremu zbog onih mladalačkih namera, ej! Kako je to dobar osećaj kad ne moraš da strepiš, jel. . . .

Upištavamo se od smeha, uglavnom.

Nils je kulturni čovek, mladji, uzdržaniji je, hoće, trudi se.

A žensko?

Ma, namiriše odmah lovca. kakvo šesto čulo, neverovatno. Sve znaju odmah!

Zabava u karaoke barovima je.....pevanje. U stvari, to je nacionalna zabava broj 1. To pevanje je toliko uobičajeno i normalno da lokalci ne shvataju zasto mi stranci nikad ne pevamo. Verovatno misle da imamo neki teži poremećaj, kompleks, ko zna.

Frojd nije imao sluha pa nije otkrio taj fenomen, više se koncentrisao na um i seks, valjda je bilo zabranjeno onda, ko zna sa tim strancima, uvek im je nešto bilo zabranjeno pa sada hoće da te zabrane izvezu i na jug, a na jugu sve junak do junaka, da im ne dodje Hrvat za menadžera i dalje bi volovima orali ulice. Ovako, samo pišaju pored rupe a i to im ne ide od ruke, popiše sami sebe.

Šta karaoke, šta??

Ovako:

Sediš, donesu piće, donesu ti i knjigu sa listom pesmama koje imaju na lageru, obično imaju sve živo, od Paul Enke do zadnjih hitova, Gledaš, izabereš, zapišeš na papirić i devojčica to odnese disk jockey-u a tebi mikrofoni. Mjuz krene i ti pevaš.

Prosto.

Pevači se smenjuju, obično, program ide non-stop.

Šarenila u izobilju. Naprimer:

Podeblji kineski gangster je baš završio "Love story" kada ga zamenjuje devojka bez sluha pesmom Rod Stjuarta "I don't wanna talk about it". Ona se unosi u pesmu iz sve snage, i ruke i telo je u stilu, osim strašne cike koja po pravilu nadjačava preglasnu muziku bar za desetak decibela. Sledeći lelak (momak), diplomac, budući pravnik, kreće domaći pesmu "Saya cinta padamu" (volim te), ne prati baš ritam ali je tekst jasan.

Istovarivač uglja se ogleda sa "Yesterday" i lice mu jeste tužno gde treba. Ne gestikulira, ne pije pivo dok peva i normalno se drži.

Vlasnik lokala koji se tu slišajno zatekao otpoje jednu kinesku, nismo ga razumeli ali je imao jak glas.

Podeblji kineski gangster se vraća krvavih ruku sa uspešno obavljenog posla i počinje čuvenu pesmu "oči moje majke" jer želi da proslavi dogadjaj.

I tako to ide redom, retki su trenutci da neko ne peva. Pesme su uglavnom starijeg datuma, lokalne malo novijeg datuma, razumljivo.

Večeras imamo sreće, pauza, niko ne peva već 15 minuta, ide dobar mjuz, Eminem, "Get down to the business", ja i Anne počinjemo da igramo pored stola, prija mi, opробavam sve moguće figure iz "Tai Chi"-ja i više, lokalci baš dobro igraju, imaju figuru i pokret za gledanje, bez razlike, svi, bog im dao konstituciju za to.

Ponešto sam i ja naučio, rasterećuje me sve ovo davno zaboravljeno zadovoljstvo u onom mom sterilnom, škljocavom, ukrućenom i sjebanom civilizovanom svetu.

Pijemo tigra i komentarišemo: OK, gde ćemo sada? U Maligaj ili Monte Karlo?

- Ne, ne, idemo u Filipino, imaju novi bend! Da, u Filipino pa kratko u Spajder-a na bilijar.

- OK, malo je rano, ajdemo do Balkony-ja prvo, da malo odmorimo oči i uši pa posle 2 u Filipino.

- *OK. One, two, three, four - let's go!*

Kuala Belait

Opet, jedan mali događaj; po ko zna koji put mi osvežio dan u ovom zaboravljenom kraju sveta.

Čim se predje reka Kuala Baram je granica izmedju Saravaka i Brunaja.

Prosta granica, bez gužve, jednostavno. Nema kioska ni prodavnica ni restorana kao u modernizovanom svetu gde je to sve uredno i propisno prokontrolisano kroz lupu.

Što se mora, mora se i zato idemo dalje.

Da ne kvarim utiske sa civilizacijama, ovde je sve tiho i uredno, nema nikavih strogih pravila, ako i nemaš sve papire u redu, nije greda.

Do prvog gradića u Brunaju, Kuala Belait-a ima oko 15 kilometra, sve zeleno okolo, zanimljiv osećaj spokojstva, kao neka uredna džungla, a nije. Sve se zeleni na kilometre okolo, brdo leptirova, ravan je teren, močvaran i vodoplatan. Tu i tamo dim, tamo i tu poneka baraka ili koliba za zaklon, kiše su česte i jake, neko nešto radi, sa šeširom od slame, -brown people-.

*Porodična
prodavnica slatkiša,
baš kod pristaništa
brodova za Marudi
na obali Barama*

Madmoazel "Tajna" u poseti naseobini na obali reke Baram. Uspešna kupovina slatkiša u velikim količinama je inicijalno iziritirala našeg porodičnog zubara sve dok nije saznao da slatkiši ne-američkog porekla u stvari ne kvare zube.

Obala je puna blata i debbla iz planina. Seča I izvoz drveta je druga najveći izvor prihoda Saeawaka. Nažalost. . . .

Dva majmunčeta pretrčase put, oprezni su, znaju za jadac, nisu još školovani po zapadno-evropskim školama poznatim po kvalitetu naročito kada je u pitanju podvala i kradja. Čak su i oni "ugledniji" balkanci glatko prihvatili njihova pravila jer zabiga, su pametni a sve vide jasno. Ali da ne kvarimo ugodjaj, o tome će biti više u poglavlju 93 -Potkolci.

Uredan je taj Brunaj, mislim se u sebi pa se pitam nešto što nije za pisanje.

Kuala Belait je na obali opet velike reke Tungai, vode do guše gde se okreneš. Vodeni ljudi, mislim se, i nikako da se načudim kako im ameri uvališe ona odvratna pića koja mladež redovno pije čak i dok jedu. Jest, nova moda, piju dok jedu, dobro je kažu omurikanci, samo 2 ringeta po 2 ringeta, ha-ha. Zdravo je da se pije, sve dok plaćaš. Opasni ameri, brata bi otrovali za kintu, nije nepoznanica . . . osim širokim narodnim masama.

KB je vrlo uredno mesto, vidi se da si u Brunaju. Narod lep kao po običaju, masa malih prodavnica okolo, žedan sam i

glada, puši mi se,
moram da se
namirim negde.
Podjem u šetnju.
Naletim na jednu
poslastičarnicu,
ah, baš mi se to
jede! Lepi neki
kolači, ušetam se
u praznu usku
radnju, Indijac,
mladji momak,
odmah utrči sa
osmehom od uva
do uva, vidi se,
srećan.

Uzmem neke
zanimljive uzorke
koji mi liče na
naše, jesu kao
naši, dobro je,
halapljivo sve to
pojedem, bez pića

naravno, pa razvalimo u priču. Voli da
sluša priče iz daleka. Sve mu kažem ko
sam i šta sam, šta radim a šta ne radim,
naravno ne ispustim priliku da
ispljujem anglo-američki šljam. Pita me
kakvi su to komunisi ljudi, čuo je on, ja
mu kažem, isti kao drugi samo idu u
školu i ne krađu kao drugi.

That, s i? Kaže on.

That's it, kažem mu ja.

Srećan je, razumeo je i mило mu je da
smo istih shvatanja.

Kaže mi da je tu 2 godine, ima dosta
Indijaca, uveče je tiho, u ovoj zemlji
nema javne prodaje alkohola, karaoke
barova, i ostalih poroka za poročne.
Malo je dosadno ako nisi zadovoljan
kafićima i ćaskanjem po ulicama.

Super, kažem mu, ja sam baš
zadovoljan kafićima i ćaskanjem sa
prelepim devojkama po ulicama i
parkovima, oči da ne odvojiš od njih.

Znam da on ne zna sve, daleko je od sveta a engleska propaganda je gora nego Nemačka 41, mrze ceo svet, nije tajna, osim na tamo nekom poluostrvu gde se njihovo dupe baš slatko liže ovih dana.

Iz indijske
poslastičarnice, uz
svečan ispraćaj, otšeta
u samoposlugu gde se
istopiše da mi prodaju
cigarete. Svi me gledaju,
ne primećuju ružne
holandjane i engleze
kojih ovde ima dosta
zbog nafte, smeše se i
čekaju da ih pomazim
po kosi. Nekako, znaju
to unapred, nemam
pojma kako, izgleda da
smo baš na istoj talasnoj
dužini. Osećamo se
izgleda.

Dve prelepe Malajke,
tinejdžerke, u kutku sa
CD ovima, skidoše
slušalice i gledaju me.

Mislim se, verovatno čekaju da im nešto kažem. Možda šta da slušaju? Hmmm?

Ne mogu da ih razočaram, vratim se par stepenica pa u CD kutak.

Apa dangar perempuan-perempuan? pitam ih; šta to slušaju?.

Baik dan cantik musik?

Pokažu mi omot, neka malajska pevačica, uzmem slušalice, oslušnem, lepi malajski ženski glas, izuzetna mekoća i čistoća koju mnoge nafrakane engleske kreštavice ne mogu da shvate.

Pomazim ih po kosi i obrazu, one malo crvene i smeju se gledajući jedna u drugu, stavljaju ruku na usta kako ne bi ispustile glas. Srećne, srećne.

Ne smem više da ih zbunjujem, pogledam malo po policama, ahhhhaaa! Neki dobar kubanski bend, braća Estaban, salsa, može.

Perempuan! Sini ada apa-apa untuk kami. Lihat dan dangar. Kami akan suka banyak sebab kamu baik dan cantik perempuan-, kažem im mojim pojednostavljenim malejskim.

Platim 2 diska 4 brunajska dolara=4marke sve skupa, sramota me opet.

One se čude, zbunjene.

Saya cinta padamu (volim vas), bye.

Ostavim ih sa aaahhhhhhhh, i krupnim crnim očima široko otvorenim kao nebo.

U radnju sa lampama, uplašio sam se da ću trebati da ih vraćam iz nesvesti, nije prijatno, devojke su muslimanke, treba biti pazljiv. Pričao sam 20 minuta sa devojčkama o lampama iz prošlih i sadašnjih dana, pa o njihovim lepim zubima, usnama, i sjaju u očima sa kojima ni jedna jedina svetlost na svetu ne može da se poredi.

U fotografskoj radnji sam morao da im sve ispričam i dam sve lične generalije, bilo je očigledno: vole me. Naravno, *-a gde su vaši prijatelji-* nije izostalo ni ovde.

Malajka u skromnom restoranu nije mogla pogled da odvoji: znao sam, čeka da je pitam da je povedem sa sobom. Osim smeška, nisam se usudio da joj bilo šta kažem. Znao sa odmah, presvisla bi od tuge. Neka je, neka ima nade, a vreme leči sve.

Da. Kako je ovaj svet lep i nekomplikovan.

Trip DoReMi

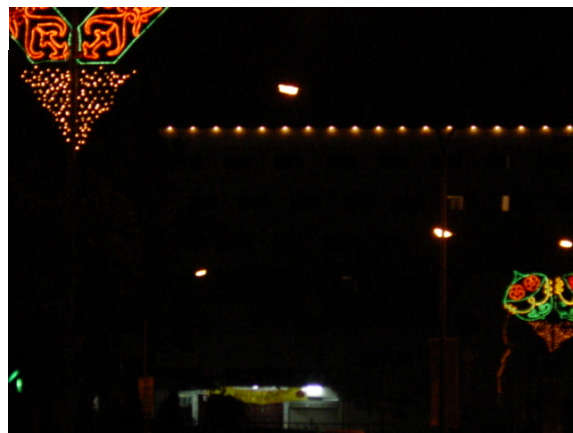
Ali, život ne bi bio isti kad bi se živelo zauvek. Kao recimo Omurikanci i njima slična gamad. Moja teorija kaže: Bolje da se umre i pre nego nikad. Ali da ne kvarimo predmet sa strancima. Kad već postoje ovakva iznenađenja. Što da ne?

Uzgred, moje omiljeno piće u ovom gradu je. . . . hladni čaj! Ovde ga stranci zovu "*ice lemon tea*".

Čaj ovde je neponovljivo iskustvo!

Premija. Piješ po 20-ak puta dnevno, od 2 do 4 komada, u čaši.

Ali, pre nego počnem sa opisima, jedan mali događaj koji neizostavno treba pomenuti uz ovu priču.

Trip-Trip

Jutro je bilo mračno i vetrovito, kapi kiše tu i tamo, kao da se sprema oluja. Sezona tajfuna, već je besneo okolo po Filipinima i brojao žrtve, ovog je leta baš razvalio, toliko da se osetio i na dalekim obalama Bornea gde je obično mirno. Bila je sreda, 21.08.04, Miri, Saravak, Borneo, ljubavi moja.

Ja i Ken, moj kolega, pravi Škot, elektro-inženjer na ovom projektu, čekamo sa ostalim članovima posade platforme F23 da se ukrcamo u helikopter i srećno preletimo tih 180km do oređišta. Svi, kao kanarinci obučeni u žute kombinezone, to je obaveza i dužnost, "*safety*" cipele i šlemovi, pušimo i čekamo. Vetar zavija sve jače ali mi ga ne čujemo. Pa, ja više volim brod ali nema. Jest da mu treba 12 sati ali barem vidiš vodu....

OK, vreme je, prolazimo "*check-up*" i odgledamo obavezni video o "šta i kako u slučaju pada". To nam baš treba da se psihički zagrejemo, volimo da gledamo kako se pada u vodu i kako je sve glatko i lako sa glavom na dole, dok vezan i slomljen od udarca pokušavaš da izguraš prozor i provučeš se na površinu gde te čekaju ajkule, za užinu.

Pilot, prijatan čovek, kaže rutinski da je sve u redu i da uživamo trip do "kuće".

Par minuta kasnije, gledam moju dragu kućicu kraj Riga hotela, okupana suncem na obali ovog plavog Južno-Kineskog mora, na prelepi rt i zaliv Tanjong razmišljajući o Iban gusarima koji se vekovima kriše po pećinama u toj isturenoj džunglovitoj steni. Sve dok stranci ne donesoše humanitarnu pomoć. Kao u tamo neke zemlje na Balkanu. Ali da ne kvarim sa strancima.

Ne lezi vraže, ovaj biznis trip pade u vreme kada vredni žitelji Bornea pripremaju svoja polja za sledeću setvu. I na Indonezijskom i na Malezijskom delu....vatre.

Vatre, vatre i još vatre po prostranim poljima priobalnog pojasa ovog prelepog ostrva koga samo bog može dobro opisati. Spaljuju gustiš i rastinje, hiljade kilometara dole i gore, levo i desno..... vatre i dimmmmmmmmmmmmmmmmmmmmm.

Dim, dim i još dima. Kao magla u našim krajevima, izgubih obalu iz vida, izgubih lepu plavu vodu, ribarske brodove, usputne platforme, sve. Samo belo, sivkasto, žućkasto. Buljim u beli prozor, dosadno baš.

Nekad sivkast dim, nekad beli oblak, aaaaaaa!

Treba videti ovdašnje oblake! HUUUUUUUU.

Masivni, ogromni klobuci guste bele pare što se radjaju nad morem i idu na kopno kako bi napojila stotine velikih reka ovog kišnog ostrva. Oblaci ključaju, propinju se, neki kao stub, neki kao pečurke, neki kao iz 1001 noći, samo im Aladin fali.

Čujem kako se naš hopter muči, stenje i rve sa parom i vetrom, dja levo, dja desno.

Jednom rečju, baš lep dan za pecanje.

Nazad u hopteru, ne volim kad ništa ne vidim, 45 minuta će čas proći, znam, bio sam i pre.

Većina posade spava, navikli se, oni idu svake 2 nedelje, Ken čita, ja ne čitam, piloti voze.

Prvi trzaj naše mašine trže i nas ali se svi pravimo hladni. Sramota je da se ofiraš. Čuti i plivaj.

Secanje postade učestalije sa učestalijim udarcima tajfuna, srećom nismo u epicentru.

Počinjem polako da se ljutim na pilota, već sam spreman da mu skočim tamo i pitam ga:

Ej bre! Šta radiš! Što ne voziš pravo na F23 umesto što kružiš okolo, pa nismo mi turisti, imamo posao da završavamo!

To je naravno bila luda ideja, jer, osim što sam sebe zavaravam, niko te živi ne može čuti od buke tako tipične za ovaj tip letilice. Ionako svi imamo čepove u ušima i slušalice, za svaki slučaj.

Srećom za vozača. Ne bi mu trebao još jedan paranoičan idiot da mu kaže kako da vozi.

Onda počesmo da padamo i padamo, dole gore, levo-desno, vrlo neobičana putanja za ovaj tip letilice.

Ma možda je ovo neki trening, ko zna?

Da. Mora da je trening.

Nova pravila su sve tvrdja i tvrdja ovih dana. Pratim ja na TV-ju. Naročito od prošlog meseca kada 3 helihoptera padoše ovde u Saravaku.

Pa dobro, mislim se staloženo. Neka čovek vežba, treba i on da zaradi za familiju neku crkavicu.

Pogledam u Kena saučesnički ali on revno čita njegovu knjigu sa poznatim naslovom, "***Siguran sam da znam šta čitam***".

Čita brzo, obično po povratku baci knjigu na majku zemlju. Pametno.

Rešim da krenem konverzaciju i, posle nekoliko otvaranja usta kontam da sam izgubio glas jer vidim da se ništa ne čuje. Ni u glavi.

Dobro. Ako niko neće da priča onda ću da brojim pera na rotoru helikoptera iznad nas. Tek da skratim vreme a i da budem od neke koristi. Ukoliko primetim da neko fali mogu da kažem pilotu. On će sigurno znati kako to da popravi.

Jedan, dva, tri.....

Hmmmm. Malo prebrzo, ne mogu baš svako pero da uhvatim...

Onda jedan strašan trzaj, morao sam da se uhvatim za stolicu kako pojasevi ne bi popustili, nikad ne znaš.

Osetim mašina se okreće 180 stepeni i kreće nazad. Verovatno je pilot zaboravio cigarete.

Ma što se vraća, pitam se, prešli smo pola puta, daću mu ja ako mu se baš puši.
Onda opet menjamo pravac, sada smo usmereni ka Vijetnamu, osećam to, onda opet ka dalekom ostrvu
Mindanao, tamo je voda najdublja, za svaki slučaj.

Sada već čujemo svi da je vetar mnogo brži nego mi i da mu nije do šale. Čisti sve na putu, gledam u rotor koga ne vidim, molim boga da izdrži jos malo. E to još malo se oduži, vidim po satu kobojagi usnulog mladića preko puta mene.

Ne radi mu sat zaključujem, žuri bar 30 minuta, znam ja koliko ima do F23, bio sam tamo.

Onda čujem pilot nešto priča ali obzirom da naše slušalice ne rade odavno kako treba, počinjem da nagadjam šta je rekao:

Dali da iskočimo na levu ili desnu stranu. Opcije za iskakanje su 2, sa padobranom i bez padobrana. Ko je poneo padobran može, ko nije, ne može.

Pitam ima li neko kišobran ali niko nema. Nisu najavili kišu pa niko nije poneo.

Opasno sam nagnut na levu stranu po uglom od 55 stepeni ali dobro znam da nemogu ispasi jer me drži poznata centrifugalna sila. Spokojino krivim okvir sedišta i čekam da nas izbace.

Mnogo kasnije. . . .

Srećom i na svu sreću, pilot je najavio F23. Posle 2 sata tumaranja okolo.

Nema smisla, mislim se, mogli smo još malo da se vozikamo. Taman smo se navikli.

Ne vidim F23 ali osećam da stojimo u mestu drhteći tamo amo.

Konačno vidim helidek, 2-3 metra dole, šeta se levo i desno, oklevamo neko vreme.

Bum, dum, dum, hrabro se spustimo na helidek, uz samu ivicu.

Vrata se otvore i strašan udarac vetra nas rashladi do koske. 145km/h kažu nam.

"Baš ste imali sreće", kaže nam posle medik, super je dan za pecanje.

Život na F23 je..... fantastičan.

Posada je dobra kao po običaju, i što čini bitnu razliku od drugih platformi po svetu je,.....bend!

Imaju kompletnu muzičku opremu i skoro svako veče, svirka. Naravno, mi smo kao počasni gosti, nedaj bože da ne učestvuješ. Tako smo ja i Ken cepali sa momcima, baš, kako bi zaboravili na povratak.

Divan je ovaj svet, nikad tužan, nikad ljut i nadržkan, svi pevaju uz poznati osmeh na licu. Valjda zato što nemaju ništa.

Kako da ne budeš hepi ovde?

Četiri dana će proći brzo, mislim se ja, što ne bih ispričao ovu priču o cvetu Lini? Ko zna, možda opet uletimo u vetarrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrr.

A Lina, lepotica plemena Kena?
Šta je to? Pa... Lina je bila najbrža konobarica u Do-Re-Mi. Vrlo, vrlo brza. Čaj je stizao za 1 minut. A to je bilo ono pravo iznenadjenje! No, sve to je teško opisati rečima pa da ne gnjavim.
Boenos Nochas! Malo niz reku, voda je lekovita!

Niz Nia reku; Selo Nia.

Seča drveta i utovar u šleper. Uglavnom se sve i svuda ide rekama, mirnim i dubokim. Osim ako ne znaš šta je iza sledeće krivine, put je vrlo ugodan, haha!

Tako lako, tako glatko i još po nesto slatko

Ponekad, vikendom, sedim, gledam i pokušavam da razmišljam.

To i nije neka ideja. Samo dovede čoveka do one Sartrovske mučnine, razbijanja glave; da predjem na nešto konkretno.

Sedim, osmatram okolinu . U nekim krajevima ovog sveta to i nije ugodan događaj ali ovde, to je lako! Žalim se i svadjam sam sa sobom. Tako je to kad nemaš preča posla.

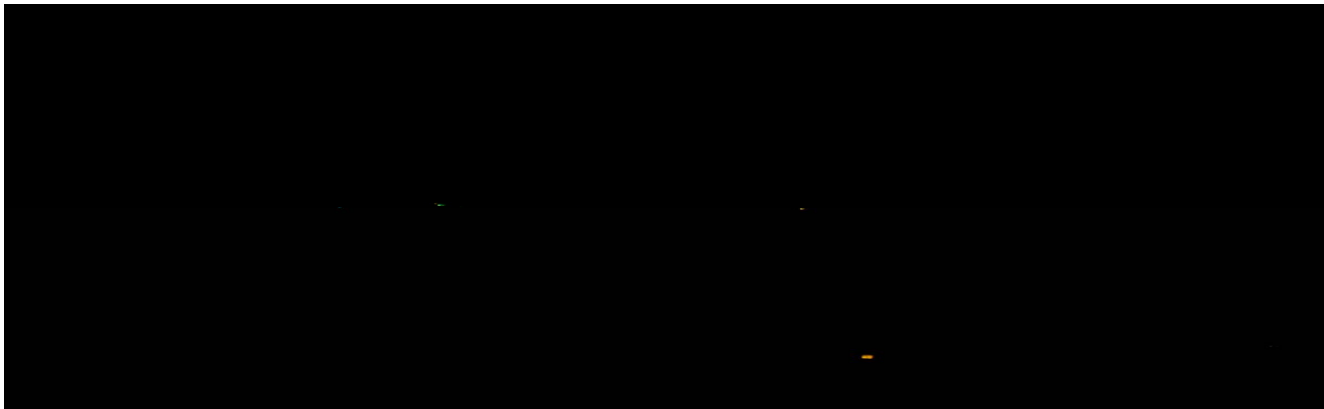
U početku mi je vidik skučen, vidim samo onoliko koliki mi je "otvor na bunaru".

Vidim bazen, deo mora, ušće reke. Onda skinem mračne naočare i gle! Pa to je kasno popodne, gle kako se daleko vidi!

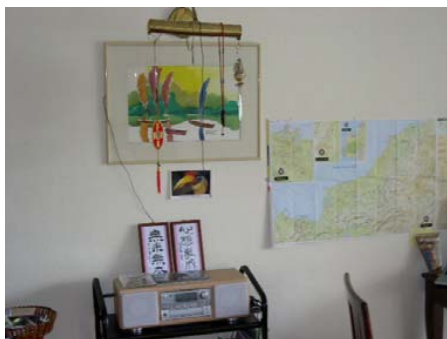
Ptice se sele ali mrak se polako spušta i sada se samo obrisi vide, više po sećanju nego očima. Stranaca još nema u ovim vodama, srećom. Poneki brod, inače mrak, kao u Engleskoj samo ne tako zao i crn.

I ako si dovoljno strpljiv da dugo zuriš, konačno dočekaš potpuni mrak. Baš kao, recimo, u Americi.

Neki ljudi nikada se ne navuku na Američki mrak iako je on jako popularan u mnogim glavnim metropolama pa i tamo na nekom poluostrvu. Ovde, običaj je da se daju pokloni čak i kada nemaš neki jači povod ili kintu. Tako sam skupio dosta ukusnih predmeta od lokalnog stanovništva koje su me u onim retkim trenucima "razmišljanja" vraćali u realnost! kao na primer:

Levo: Slika, izvor i inspiracija sve vreme a da to nisam ni znao. U sredini: Iban štit koji me je sačuvao od mnogih uzaludnih misli. Desno: Kolekcija poklona sa nekih ručkova i sportskih događaja.

Ali, sve to nije predmet ove priče. Predmet je Bet bar.

Bet

Stidljiv natpis iznad uskih vrata, baš pored dim-sim restorana. Još jedan karaoke bar, mali, običan ali nije loš ako previdiš par ružnih gostiju. Nisam pre zalazio u njega, malo tesan, malo mračan, nije neka atmosfera. Pre par nedelja sam prvi put svratio sa Nilsom, bog zna zašto. Kao ona stara po Buccatiju: sreća je svuda oko nas, često iza ledja ali je ne vidimo, ne osećamo, ne registrujemo ništa iza ledja, jel! Telesa zaslepljeno jurcaju napred u potrazi za njom, nesvesni svoje okoline, obično, i celi život. Baš kao u Australije. Ma i pre Ajnštajna su neki mudriji znali: jedine dve pojave koje su beskonačne su svemir i ljudska glupost. Ali da se ne zagubim u barovima, o tome više u priči 43.

Jednog letnjeg dana, u miru i lepoti stoletne šume, Jezuita se spuštao svolim kanuom niz reku. Lep jesenji dan, mir i spokoj su bili svuda okolo. Baš na obali rečice slavuj zapeva jednu od njegovih odabranih pesama. Tiho i besprekorno. I onda. . . Bang!

- Odviše sreće nije dobar znak-, promrmlja mudrac i nastavi bešumno niz reku. (iz stripa, Jezuita Joe)

Još po nešto?

Ali život ne bi bio postojan ukoliko bi događaji i stvari u njemu ostajale iste.

Dva plava king fišera (ptice) u malom bušu iza naše zgrade su još uvek tu. Gledam ih svaki dan kako love insekte i ostale zivotinje iz otvorenog kišnog kanala.

I zmije.

I one su još tu. Neki dan se jedna ušunjala kroz prozor u sobu za dokumentaciju. Vivijen i Suzana su skoro presvisle. Srećom, zmiju su lako savladali lokalci i vratili je u nedra ogromne trave iza zgrade.

Ne previše, ali prvi znaci civilizacije i napredka stižu brzo i sigurno. Zemlja se daje na prodaju. Niču nove kocke.

Riga hotel definitivno menja vlasnika. Lokalni vlasnik, minister iz Kučinga ga prodajekome? Amerikancima, naravno. Mariot lanac hotela koji je tako poznat po dobru i pameti. Novi vlasnik je doneo taj dobro poznati parazit osećaj *-bez budućnosti-*; parazit dobro poznat širom sveta; širi se brzo i opasno u najskrovitije kutke planete. Drvo je zamenjeno bolnički belim pločicama, akvareli lokalnih artista sa

plastičnim slikama poznatih prijedседnika i sličnog ološa, diskretni barovi i holovi pretvoreni u kao stanične bistroe, zelenilo zamenjeno betonom, cene svetske, dojam zagrobni, stop!

Još neke stare zgrade u starom delu Mirija nestaju, novi betonski blokovi se izgrađuju između već sagradjenih i zbijenih postojećih betonskih blokova, OK, možda tako treba da bude. Parkirališta se smanjuju ili ustupaju mestu novim naseobinama, uličice umršene, blokirane, zakrčene, pa. . . . Barove posećuju više nervoznih i siromašnih duhom, mnoga lica odlaze, timovi se razbijaju.

Stara cvećara, demolirana u ime napredka!

Popularni bar Čaplin, je renoviran, pretvoren u hladan, mračan bistro kao neki na nekim zabačenim železničkim stanicama negde u Bugarskoj. Zabrana bilijara se najavljuje, klasifikovan je kao kocka?

Kiše su bile opasne početkom ove godine. Sunami je napravio kaos u regionu, novine pune tragičnih priča, vesti takodjer. Najbolje su vesti sa BBC-a, tradicionalno, na engleskom. Uprkos trudu, stranci ne mogu da sakriju svoju zloradost tako dugo negovanu i pedantnu. Samo je još vatromet nedostajao pa da im veselje bude potpuno.

Manje zelenila ali zato malo je više semafora, tako poznatu zapadnjačku modu: zastoji, zakašnjenja, sporost, neurasteničari, nervoze, glad.

Novi i veoma ružni betonski Lutong most je zamenio stari, sada se prelepe zelene obale reke Miri ne mogu videti od ružnih betonskih stranica.

I barovima se ograničava radon vreme. Sada treba zatvoriti u 2 ujutru, u slučaju da neko ne prijavi problem u UN Koncil a onda. . . . bombardovanje ne gine. Srećom još nije to ozbiljno stupilo na snagu kao recimo u razvijenim područjima Engleske gde policija jebe odmah a nekada i pre. Mnoge devojke ostaju bez posla, napuštaju Miri u potrazi za srećom koja je jednom cvetala ovde.

Ma jeli ja to starim?

Hm. Možda se ne prilagođavam lako?

Ali, jednom se moram vratiti kući, hm, šta li me tamo tek čeka?

20 Maj - Miri dobija status Grada

I to sam dočekao. Baš će se usrećiti, zna se.

Počinje parada. Šarenilo boja, nošnji, muzike, mlado i staro, hepi lokalci igraju i pevaju, neverovatan sklad prirodnog kolorita fičkog i duhovnog, potseća me na one avangardne predstave iz mladosti, puni života i smisla za lepo i umetno, priznajem, nisu zaslužili ovaj "korak napred".

Kolone Šarenila se kreću ka gradskom parku gde će se održati niz nacionalnih priredbi i predstava do kasno u noć.

Plesačka Iban grupa "Jumpa Lagi"

Tu su i mnogobrojni intervjui sa poznatim guzicama i političarima, ah kako su svi srećni da su sada postali Grad. OK, neznaju i ne razumeju odakle, kako i šta sve to znači, nedaju englezi da se mnogo zna i uči, sad su svi srećni da su Grad. Sada će stranci da im poprave ekonomiju, novi kontigent, rekao bih

Holandjana je stigao, brrr, kakava lica.

Ali da ne kvarim ovaj lep ugodjaj.

Razne etničke grupe izvode program. Dobar je. Mnogi bi se na zapadu postideli od svojih skupih avangardnih predstava tako dugo uvežbavane, bez uspeha. Mi se movamo po gužvi, topla, mlada telesa svuda okolo, pije se i peva, svi su u zanosu srećni što nisu sami kao stranci.

Grupa Tong Ho Tse - priča o dva grada, pre i posle

Razne etničke grupe izvode program. Dobar je. Mnogi bi se na zapadu postideli od svojih skupih avangardnih predstava tako dugo uvežbavane, bez uspeha. Mi se movamo po gužvi, topla, mlada telesa svuda okolo, pije se i peva, svi su u zanosu srećni što nisu sami kao stranci.

Ali kod mene je jedan od onih dana kada ništa ne klapa kako treba. Čak i časovi kineskog me ne vraćaju na nivo. Mala Alija me gurka, pita što ćutim. Hm, ne mogu da joj kažem istinu, ne bi razumela. Samo je melanholično pogledam i onda, saučesnički se nagnem ka njoj i

kažem: Ma ti si super devojka, baš mi se sviđaš. Hajde da me izvedeš na večeru, znaš, to bi me povratilo iz melanholije. Ona me za sekundu pogleda onako, znaš već, ali Alija je vesprena devojčica, brzo kapira i onda. . . . upišamo se od smeha. Eto. To su momenti koji me vraćaju u stvarnost. Veselo!

Ok, ok, da ne računamo ovaj dan.

Svratim u Rileks kasnije. Truba. Totalni fijasko. Moja omiljena figura za bilijar je bizi, ima dosta naroda okolo. Postajem umoran od samog sebe. Kakav sam to idiotski karakter? Hmm? Ovih dana kada ništa ne klapa kako treba? Hmm?

Možda je vreme za priznati neke grehe?

Ima li to svrhe?

Ne. Ono što se desilo juče se ne da promeniti danas. Niti bilo koji drugi dan u svetloj budućnosti. A i još nisam toliko star. Pa tek mi je 92, hahahahahahaha!

Prava i Spontana reakcija

Zadnji dani Riga hotela:

U Decembaru je bilo svečano otvaranje "renoviranog" Riga hotela, preinačenog u hotel Marriott. Hotel je u Januaru kupio neki siromašak iz Saudijske Arabije, angažovao Marriott kompaniju iz USA da ga menadžuje, gomila renovacija se izdešavala od tada, ne baš na bolje ali u osnovi sve je još uvek tu.

Naročito osoblje, ljubazni i srdačni, odavno sam sa njima kao sa svojom familijom.

Oproštajni ples

Počasní gost je Prime Minister of Sarawak, ovdašnji dugogodišnji predsednik da prevedem, trudi se, uspeo je da sačuva izvesnu autonomiju Saravaka od centralne uprave Malezije. Saravak je u stvari provincija Malezije 2000km daleko, s druge strane Južno Kineskog mora, koji je sticajem okolnosti i politike Engleska dodelila Maleziji, nekih ranih pedesetih godina. Indonezija nije bila baš hepi oko toga ali, nije novina. Borneanci su potpuno drugačiji narod, i po izgledu i po običajima i po nekom mom geografskom shvatanju Borneo bi

trebao da bude nezavisna celina. Veličine oko 750.000km² uglavnom džungla bez koje, čini mi se, moj budući život bi bio malo pust. Ali da se okanemo politike prebacimo na travu.

I unatoč promenama, sve je i dalje domaća atmosfera: sve se dešava oko neobično oblikovanog velikog bazena za plivanje, more svetluca u pozadini kroz krošnje palmi, mesec za čudo je tu i zvezda Danica, šta da kažem. Sve štima.

Sa mog balkona posmatramo veličanstvenu predstavu, kaleidokop slika, svetlosti, muzike, pripadnike raznih plemena u živopisnim nošnjama, ples, ples i još plesa, kao u onim fantastičnim predstavama sa Bitefa, još bolje jer je stvarni svet, običan ali talentovan i bez predrasuda savremene civilizacije. O muzici ne mogu da pričam

jer je ne čujete. Ali, bez reči je!!!

Na terasi su još par lokalnih gostiju, omiljene figura ovog kraju. Nije česta prilika da se vidi nešto ovako. Rekoh da je ovo jednostavan svet bez predrasuda i onih neutoljivih želja "da putuju, da vide svet" pa makar i sami kao recimo oni iz "naprednih" zemalja koji su svuda bili sami ali i dalje su sami i sa njima nikad nećeš moći da popiješ kafu spontano a da pri tome nisi ipak sam, he-he.

Naravno, posle kratke priče sa gostima, pustili smo ih da navale na klop.

Mmmmm!

Čuveni trio za laku noć!

Bavarija Kafe-Restoran

Bavarija Restoran

Jedno od omiljenih mesta za odmor i muziku je bavarija restoran. Bavarija??

Da. Neka nemica, Monika, se pre dosta godina udomila ovde i otvorila vrlo ukusan restoran baš do Waterfront-a. U stvari, to je bilo prvo mesto gde sam svratio na kafu. Jedne tihe i mračne noći dok sam vozio okolo vidim restorančić na uglu. Gle! Sav u živahnim bojama, pada u oko svojim skladnim nameštajem, bojama i pre svega. . . . dobrom muzikom. Monika, vlasnica Bavarije, imala je izobilje dobrih ploča iz raznih epoha muzike. LPs, pitaj me šta nije imala! Bila je kolekcionar i to veoma dobar. Sjajan! To je bilo mesto gde sam se muzički osvežavao i potsećao na ona zla vremenena u Australije gde je sve CD a zvuk cccccccccccc, ni za patku.

Naša omiljena kuhinja restorana Bavarija. Kuvar Roj, izuzetan karakter takodjer.

Elem, rekao sam da je ovo lepo mesto. Ispostavi se malo kasnije da je i, klop, neverovatna. Bila je dobra domaćica, neosporno. Imala je dva sina i dve prelepe devojke koje su joj pomagale i naravno, kuvar Roj. Roj, čovek neobično dobrog karaktera, ne sreće se često ovih dana. Eto.

Nagrada za Rad

U ovom kraju sveta nagrada za dobro uradjen posao je normalna pojava. Male svečanosti uz igru i klopku kao znak zahvalnosti za uspešan timski rad i postignute rezultate.

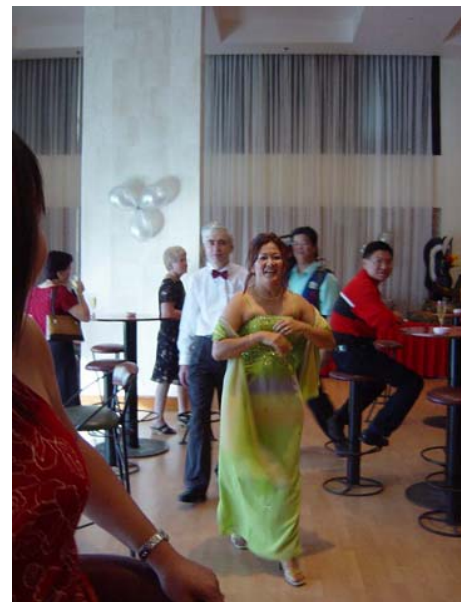

Multikulturna grupa izvodi počasni ples povodom završetka projekta renoviranja platforme E11, Grand Hotel

Love is in the Air

*Kao što rekoh, ovo je svet gde je ljubav prisutna u svakom kutu ovog magičnog ostrva, stvarna ali neprimetna, dostupna samo onima koji je istinski zaslužuju.
Par slika sa venčanja naših dragih prijatelja Wi Čin i Al.*

Heš i poneka zverka

Jedna od zabava lokalnog stanovništva jeheš (hash).

Svakog utorka u 5 sati popodne rulja se skupi na nekom mestu van grada i ide udžunglu.

U šetnju. *Fitness test*, nema zezanja.

Razne ture, razne trase, nezna se kuda i kada ćeš završiti. Vodja grupe je obično neki lokalac koji je odrastao u tom kraju i zna šta radi. Sistem je ovakav: On krene prvi, trčeći sa gomilom belih traka koje usput kači o žbunje i drveće a ostali, ga prate. Kao Ivica i Marica. Ostali, to je običan svet srednjih godina, nema ništa mladje (šteta, da bar znaš za čim juriš i zašto reskiraš glavu), obično oko 40-50 ljudi, obučeni u jao-kuku odeću za tu priliku, ha-ha, entuzijasti. Većma lokalni gradjani ali ima i desetak od nas stranaca koji volimo da budemo fit, zaboga.

Tipičan put kroz džunglu. Jedini putevi kroz džunglu su oni koji se koriste za terenska vozila za seču i raskrčivanje šume. Izvoz drveta je jedena od glavnih privrednih delatnosti na Borneu. Nisu baš prohodni za putnička vozila naročito ne kada su kiše.

Nije strašno. OK, ponekad se neko izgubi ali ga sutradan nadju. Za sada živog, još nema nestalih. Videćemo u buduće.

I tako, i ja, odavno se rešavam da odem jednom ali sve mi se neda. Nils ide po nekad, kaže lepo je kroz džunglu, ima šta da vidiš. Ajde, ajde i ti, kaže. Biće super?

Da ga ne znam poverovao bih mu ali, neka ga, neka. Znam ja kakva je to rulja; dosadno, penzioneri, spori i kilavi, a i lepota im nije jača strana, prolazna je što kaza Mujo. I..... šta da radim sa njima po džungli? Da ih nosim?

Nooooo...

Ali, ne lezi vraže.

Prošlog utoraka me uhvatila neka melanhonija, deca otišla u Kota Kinabalu sa Gagom, ja bizi, ne mogu, a znam, glup sam ispao. Otišli su i u Sandokan, na sam vrhu Bornea, pravi raj, pun gusara, moje mesto koje toliko dugo želim da vidim, valjda starim, šta znam.

Elem, ta melanholija, izadjem sa posla usred najveće frke, jedan od onih perioda kada sve treba da se završi juče, ma idem u džunglu da se lečim.

Par žena iz susednog sela sa povratka od nekuda. Razne biljke se mogu nabrati u ovim šumama.

- Ideš Nils? Pitam ga.

Ide i on. Ako ne pada kiša. OK, ja volim kišu naročito ako je teža i sa grmljavinom, onda sav šljam nestane sa ulice.

Okupljanje je bilo oko neke lepe, velike zgrade preko puta Miri bolnice, negde na periferiji grada ako se džungla može nazvati periferija. Zgrada lepa, liči na džamiju ali nije. Mora da je neki kinez, ima najmanje 40 soba.

Rulja se već okupila, vidim, šaren svet, dobro sam ih ocenio, mislim se u sebi.

Huuuh. Šta mi ovo treba?

10 ringeta se plaća. OK, krećemo. Kreće se kao ovce. Svako za sebe, male grupice raštrkane po prašnjoj poljani se pomeraju sporo, prvo na glavni asfaltni put pa skretanje na prašnjav širok drum tek raskrčen kroz džunglu, koraci civilizacije i priliva novih doseljenika iz duboke džungle. Pitam se u sebi koliko li će trebati da očiste svu džunglu oko Mirija.

Nils je entuzijasta, kaže, on trči sa malom grupicom na čelu koja ostavlja za sobom one bele male krpice po šikari. A znam, plaši se da se ne izgubi sa penzionerima koji polako prate tragove u neprovidnom bespuću.

Ja ne trčim, idem polako sam izmedju grupica, za sada još u vidokrugu, širok drum, ravan Srem.

Nisam se prevario, dosadno je, prašina sa druma jača, poneki kamion prodje, doda, težak sparan vazduh pomešan sa neverovatnim zadah.... ops, mirisom, valjda djubre zemljište, još smo u okrugu kamponga (sela) pa ima obradivih terena, mislim se.

Dva kilometra niz prašnjave ispresecane drumove, stižemo do prvog zaseoka, malo asfalta. Gledaju nas deca i odrasli, mi onako odrpani i šareni, gori od one sirotinje što nas gleda i potajno se čudi, koji je ovo blesav strani svet što ide tako besmisleno kroz naš kraj.

Orang puti (beli čovek) je mnogo čudan, kako li samo uspevaju da toliko para zarade a blesavi, pitaju se meštani u sebi.

OK, nije im ovo prvi put verovatno ali je zaključak uvek isti.
Svašta!

Vodeća grupa je već uspela da izgubi trag "prvaku" nisu videli belu krpicu i eto, već u selu su se izgubili, pitam se šta bi radili u šumi.

Nils i nekolicina se vraća do raskrsnice gde sledeća manja grupica i ja pristiže.

- Pogrešili smo, kaže Nils a ja ću zajedljivo.

- Što je brzo, kuso je, toliko si trčao a evo, još uvek si iza mene. I sam u to ne verujem nego sam već ljut što sam se navukao na strunu i došao da dangubim po prašini. Putevima mogu i sam da idem, još bolje niz plažu, toga ima na pretek ovde.

Pratimo prvu grupicu, sada prodjosmo kroz nečije dvorište pa kroz zaseok pa kroz još par dvorišta, psi laju ali nas niko ne dira. Sreća da smo na Borneu, dobar svet, ništa im ne smeta niti se žale kao tamo negde, jel.

I dalje sam ljut, ni sa kim ne pričam, čekam da izađemo na put

pa ili da se vratim ili da "uzmem taksi", jer pojma nemam gde sam. Ništa ne vidi okolo od džungle, apsolutno izgubljen.

Iz poslednjeg dvoirišta uputismo se kroz nečije bašte, lepa staza, po neko drvo, koliba, onda, kroz neko poljanče. Poljanče je vodoplavno kao i ceo ovaj ravničarski kraj, manje više ali metar visoka trava polegla pa kao da idemo po jastucima. Naravno, zmija ima na pretek ali pametne pa se razbeže još od prvih prolaznika.

Malo se okravim,
vidim malo zelenila,
sisšli smo sa
prašnjavog puta
konačno, polako.

Udjemo u neki
šumarak, retka
džungla, tvrdo tlo
između drveća,
gore dole po
uvalama tlo malo
reljefnije, nizbrdo-
uzbrdo. Drveće je
dosta krivo, treba
se sagnuti tu i tamo
ili preskočiti
krivudave niske
grane, OK je.
Šumica postade
malo gušća posle 5

minuta, već ne vidim prednju grupicu, počinjem da se osvrćem za one bele trake, ubrzam korak i ja, trudim se da pratim poslednjeg iz prednje grupe. Za mnom još par tipova, preticanja nema više, staza je preuska. Okolo je već jače rastinje, nemože se više okolo.

Idemo neko vreme, neznam koliko, diše se teče, vazduh je težak, ubrzano, koncentrisan sam na one ispred mene i na bele trake. Staza je krivudava dosta, teže je pratiti ledja, već smo se par puta zamalo uputili na krivu stranu. Tip namerno propusti po neku traku mislim da to radi namerno kako ne bismo zaspali.

U toj žurbi jedva primetim da je odjednom postalo tamno, drveće je odjednom postalo veliko, prava džungla obrasla u puzavice i neku paprat. Idemo kroz to rastinje, noge više ne vidim, pratim sve brže, ponekad neko ispred ili iza krikne, to je kao znak da smo tu negde.

Ispred, odjednom, mali širi prostor, tlo vodoplavno, blato, pokušavam kao i oni da ga predjem gazeći po rastinju sa strane, raskrečen do kraja. Nije baš uspešno, voda je u patikama, nije strašno.

Strašno je to što sada više nema nikakve staze, vidim da već u stvari neko vreme nema staze, da bude bolje, sa drveća vise stotine sitnih tankis lijana, ležerno i lako, otklanjaš ih rukom i učiš..... da su im oba kraja urasla u nešto i da se lako upeetljaš u nju, seče oštro, jača je nego što očekujem zamalo da me obore u par kaljuga. Čvorugave grane po niskom tlu ne vidiš sve dok ti noga ne zapne za njih. Opet i opet i opet i opet. Tlo je sada postalo potpuno močvarno, po prvi put se pitam kada ćemo da izađemo iz ovog haosa od rastinja. Zeblo očekujem sledeći zaseok skriven u džungli, da sednem i odmorim se malo. Sačekaću sledeću grupu, noge mi baš nisu srećne.

Za sada ne smem da stanem, još uvek uspevam da čujem onog tipa ispred sebe, čujem onoga iza sebe, srećom ne može da me pretekne zbog gustiša. Osetim se kao miste Bean, "ma nećeš ti da me predješ". Čak i po neku belu krpicu uspevam da zapazim ali sve teže. Moram da gledam gde idem jer shvatam polako da mogu lako da se slomim i nestanem u blatu na tlu. Koje uzgred više nije ni plitko ni tanko.

Ne mili mi se da se predam pa da gacam po njemu, ko zna kako je duboko jer, to više nije lep ravan potočić već klizava, grvava, džombasta kaljuga puna travuljina, pijavica i već šta ne vidim. Trudim se da gazim po "obalama" koje takodjer ne vidim, a pri tome da sklanjam puzavice koje prete da mi preseku vrat i da preskačem grbave niske grane ispod rastinja.

My friend! My friend! Umoran sam već kao pas.

Osećam da neću da izdržim do kraja. Jedino se nadam da je kraj tu negde. Tu lažnu nadu dobijam kada mi pade ideja da možda počnem da vičem.

Heeeejjjjj, gde ste?

Da.

Jer na žalost tip iza mene me pretekao na jednoj kaljuzi a one ispred sebe ne vidim i ne čujem više.

Gotov sam, mislim, pa gde da zanoćim ovde. Pa nema mesta ni da staneš a kamoli da sedneš ili legneš.

"Izgubljen potpuno" osećaj se uvlači u mene. Niti možeš da ideš, noge ne osećam više niti možeš negde da staneš.

Da. To je problem.

One misli o zmijama i pijavicama sam odavno zaboravio, ne zanima me, samo mislim kako da izađem iz ovog strašnog gustiša, da objasnim, kao u filmovima, u stripovima.

Survival. Čitao sam al im ne verujem, ma to je samo u filmu.

Male zelene zmiје je najteže spaziti

Noge?

Ma que?

Pa tu glupost samo može početnik sebi da dozvoli. Kratke lake pantalone, sportske patike (uzgred pune blata već), tanka majica, zaboga toplo je i ... ništa više.

Polako prestajem da se čudim mojim drugovima što su onako veselo obučeni, te hulahopke, te duge pantalone, te rukavice te kape, jaoooooj, smešni su.

Glup sam, šta da kažem.

Jer....

Moje noge su već u ranama, uspeo sam i da padnem na jedan klizav panj, koleno. Ali to otkrivaš tek kad stigneš kući. Jer.....

Ovo je tek početak tripa.

Prvi znaci umora se pojavljuju u očima. Vidim da mi pogled kasni, ne opazim krpicu odmah, stanem i gledam malo, ah tamo je, pa jur tamo.

Takodjer osećam da mi se spava baš ono, legao bih negde, znam, kad stignem kući samo ću da padnem.

Nisam takav umor osetio dugo godina.

Teren je postao potpuno divalj. Nema tu više govora o stazicama i cistinkama. Sve je okolo močvarna džugla, neprovidna, gusta i divlja, shvatam, ovi su momci ozbiljni. Rodjeni su ovde, to im je normalno, naravno ne svakome. Ljubiteljima samo.

Ko ovde da te nadje?

Kapiram u sebi zašto nisu našli 2 meseca onaj helikopter što je pao prošle godine u Bariu.

Sad sam potpuno sam, ni one krike ne čujem više, gazim po blatu i travuljini, više nema šanse da prodješ a da se ne hvataš za okolne grane. Ko tarzan samo malo niže. I tu otkrivam da ni sve grane nisu iste.

Neke subodljikave. Pitaj me koliko trnova još uvek nosim po rukama. Čekam Gagu da ih povadi. Sitni a ljuti, aaaaaaaaaa.

Ali ima i onih bez iglica, malo niže. Sada idem četvoronoške. Za vreme.

Jer.....grane su.....prepune neverovatno sitnim mravima koji jedu znojavu kožu do kostiju.

To ukapiraš tek kada su došli do vrata. Pametne životinje, sve u ovoj džungli. Preživljavanje je cilj.

Ali da ne ispustim specijalitet močvare.

Pogodi šta?

Komarci, man, komarci!

Sitni i neoprostivi.

Ustvari, komarce sam ispustio namerno jer to više nema smisla.
Jednostavno sam pustio da me jedu i jednostavno ih ignorišem.
Imam li drugog izbora?
Da. Nemam.

Srećom, tog dana male zmijice nisu padale sa grana. Ni jedna. Nije vic, često ih ja i deca nadjemo u šetnji parkovima. Ispred našeg ofisa kobra se pojavila neki dan. A Rositi, u arhivi, jedna mala ušetala kroz prozor.
OK. Pusti grad. Vidim da zmija nije najgore što može da te snadje. Volim ovaj Miri.

Sada sam već umoran do kraja. Dali će srce da mi izdrži?
Čujem ga. To je novina za mene. Odavno mi se nije desilo. Skoro sam zaboravio da taj organ postoji.
Čujem ga u ušima, očima, na grudima, rukama, vidim kako radi brzo, 2-3 rebra se osetno pomeraju gore-dole.
Ali zato noge ne osećam uopšte. Idem i dalje, gledao sam u filmovima kako se to radi. Kada si i najumorniji ima one skrivene snage da te iznese još nekoliko sati.
Mislim, pa kako oni u pustinji. Po par dana izdrže. Valjda ću i ja ovde, bar imam komarce za društvo.

Misli rade i dalje:
OK. Ako padnem u blato naći će me oni iza.
Jer iza ide bar još 40-ak ljudi, ja sam zapeo za prvom, brzom grupom.
Sada ni tamo ni ovamo.
Nailazim na jednu veliku kaljugu. Pitam se dali da padnem u nju i čekam. Jer, ovaj put nemam ni za šta da se uhvatim a da ne nagrdim ruke, nigde da nadjem busen da ga iskoristim za brzi, kratki otkok, raskrečen sam do maksimuma sa glavom negde oko trbuha, treba brzo doneti odluku.
Hrabro zgazim u blato. Do kolena. Osećam kako tonem, nešto mi steže patiku, samo da mi patika ne spadne sa noge i ostane dole. Onda, sam definitivno gotov. A hteo sam da podjem u jadrankama. Hepi boj.

Zorane, Zorane, šta ti ovo trebalo, ne mogu da prestanem da se kajem.
Nikad više u džunglu. Ne, ne, ne!

Misli rade i dalje:
Sam samcat u džungli. Vidim sebe kako stojim i čekam da me noge ili srce izdaju, pa da sednem u blato i pustim pijavice da me sisaju.
Ma ne! Ću da izađjem, samo da ne izgubim krpice iz vida.
Neznam koliko je sve to trajalo. Izgurio sam.
Hm!

Poslednja prepreka je bilo klizavo brvno preko rečice, nisam pao u bujicu, srećom.
Sa druge strane, prašnja poljana, naša polazna tačka. Bog zna kud i kako smo išli.
Neverovatno.
Ogromna duga, preko celog neba, kao da prati ekvator, puna, jaka, dočekala me.
7.15 je.

Nils stigao, pita: - Kako je bilo?

- OK, nije loše, nikad više.

- Stvarno?

A onda, ona sekunda samoispitivanja. . . Gle! Kako se ustvari dobro osećam? Nema više onaj težak osećaj teškog stomaka, nema teške noge, nema klimavo telo, nema dosadni osećaj umora i neispavanosti.

Ali nema ništa? 14 godina?

Neverovatno. Kao ptica. Lak i čio!

Neverovatno amigo! *Just joking!* Od sada, svaki put. Verovali ili ne!

Kada pada kiša, put za vuču drveta je prava zamka, za turiste, naravno.

ZZZ & Jungle Co.

Da. Taj heš je bila i sjajna prilika da se vidi po neka životinja ili biljka.

Biljni i životinjski svet Bornea je toliko bogat i raznovrstan, verujem da ni pola toga nije još registrovano. I kako?

Proći i zaći u sve kutke ovog 750000 km² ostrva, prepunog strmih planina i guste neprohodne džungle obrasle mahovinom je još uvek zagonetka. Neverovatno ostrvo! Sve je neverovatno. Biljke, zivotinje, insekti, gmizavci, a tek oni sitni-sitni koji još nisu ni jedno ni drugo. Takvo bogatstvo se ne da opisati rečima.

Nekoliko bednih primeraka je prikazano u ovom poglavlju tek za ilustraciju. Ima dosta knjiga izdatih od strane onih kojima je to bio hobi, posao ili samo beskrajna radoznalost i zadivljenost snagom i moći prirode da kreira takva fascinantna bića i kreature. Svaki novi dan, s jutra, je potpuno nova avantura. Nekim mojim rečima: Ako ima mesto gde sreća potpuna, onda je Borneo jedno od tih.

Nedostaje mi taj svet na dnevnoj bazi.

Nosate bube:

Popularno ime je Buba Lampion, obicno se moze videti na kori drveta, po šumama u ravnickaskom delu Bornea. Hrani se smolom, he, ko bi rekao da se i smola može jesti. Ime je dobila po nosu/rogu svetlo žute boje koji je lako uočljiv u tami. Neki domorodci kažu da svetli u mraku.

Ovo je valjda najveće drvce insekt na svetu, dug je oko 30 cm. Jedna veoma vrlo vrlina mužjaka koji je znatno manji od ženke je da . . . ima krilca i može da leti. Tako može bespomoćno da juri za ženkama po ceo dan a da se ne umori od pešačenja. A pri tome ga niko ne vidi i ne prati, ha-ha.

Zenka, kada je uznemirena, se brani od drugih napasnika tako što ispušta tečnost neprijatnog mirisa. Na ljudskoj koži izaziva osećaj poput opekotine.

Neukusna buba "Štit"

Ovo je jedna od onih koja se ne da jesti. Nikako nemojte da je jedete ukoliko vam se pruži prilika.

Buba štit opremljena jarkim bojama po leđjima upozorava predatore da će im biti v r l o gorak zalogaj.

Levo: Smrtonosna smokva:

Ovo je samo korpa izatkana od korena džinovske smokve, neka lokalna vrsta. Kako puzavica raste oko nekog drveta domaćina i za nekoliko godina sve izgleda lepo i zeleno. Ali s vremenom, smokva potpuno opkoljava stablo, jača i na kraju, posle mnogo godina, potpuno "zadavi" drvo koje postepeno istruli ostavljajući ovu cilindričnu šupljinu.

Na slici, prečnik šupljine, unutar korpe je oko 2.5 metra -- prostor koji je jednom bio ispunjen drvetom oko koga su koreni smokve puzali i stasali gradeći smrtonosnu mrežu za drvo domaćina.

A ovako je to drvo domaćin izgledalo pre 20 godina (mašta autora).

Borneo je poznat po biljkama mesožderima. Ima ih raznih, manjih i većih, par pozajmljenih slika je dole.

Levo: *Insektojed.*

Jedna vrlo retka biljka iz porodice mesoždera. Uglavnom lovi sitne insekte privučene mirisom mošusa. Čim insekt udju u cvet, poklopac se zatvori i krene proces varenja.

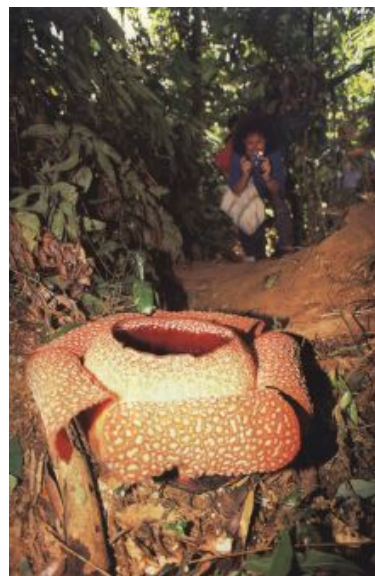
Neke halapljivije biljke:

Gore desno i dole: Najveći Cvet. Smatra se da je ovo najveći cvet na svetu.

Prečnik cveta je oko 1 metar.

Hrani se insektima i manjim životinjama. U jednom su našli pacova.

Unutar cveta je tečnost, obično 2-3 litara gde se uhvaćene žrtve digestiraju, polako i solidno.

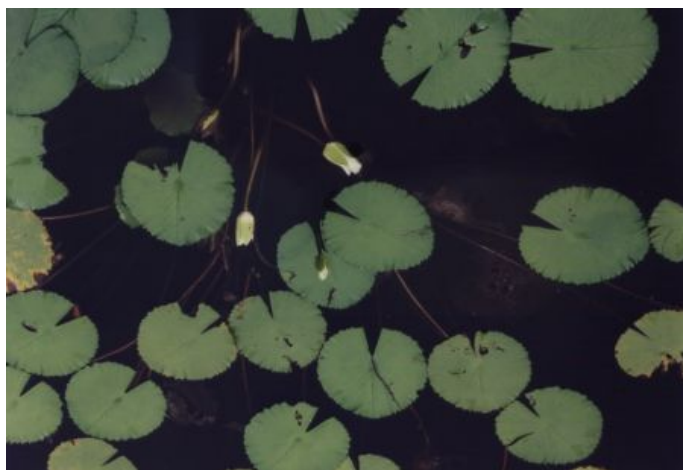

Hornbil ptica.

Jedna od najatraktivnijih ptica sa ovog ostrva; hornbil ili nosorog ptica. Pri letu proizvodi jak klepet krilima, veoma prepoznatljiv i karakterističan. Inače, jako je ukusan.

Desno: Mlečna kapa gljiva: klijaju kao lude sa vlažnog i plodnog šumskog tla posle tropske kiše. Uzevši u obzir da obilne kiše padaju bar 2 puta nedeljno, ova besplatna poslastica je uvek dostupna.

Lokvanj

Lastavicja gnezda:

Čuvena poslastica: supa od lastavičijih gnezda, tako popularna kod kineza.

U nekim pećinama (obicno u onim većih, sa visokim svodom) lastavice prave gnezda na svodu pećine koja je često visoka i do 30 metara. Sakupljači se veru uz improvizovane stube od bambusa kao bi ih pokupili. Ovakve žetve gnezda gnezda je dozvoljen samo žiteljima lokalnih plemena. Proces prerade, čišćenja i ekstrakcije supstance (pljuvačka od ptice) od ostalog gradivnog materijala gnezda je dosta mukotrpan i pipav. Cena 1 kilograma pripremljene substance ide i do 2000 dolara.

Mis turizma

Nekada, ovde. Južna mora, XVI vek

Nekih 300 godina ranije, kada su lokalni domorodci dočekali prve domorodce iz Evrope (na slici) svi su verovali da su stigli neki ljudi ili već tako nešto. Naravno, ispostavilo se da nisu; da su oni samo plod mašte koja se i dan danas nevidljivo vucara okolo kao pijavice, žedne krvi, iz radoznalosti, naravno. Da. Nemoj da se neko prevari da pomisli kako je Miri neko tamo malo, beznačajno mesto u zabiti. Ne. Svetska scena, Mis Turizma se održava u ovom prijatnom ambijentu bara Sita, ovog mog neverovatnog boravišta kao iz priča iz hiljadu i jedne noći. I baš se dešava u vreme kada plemena sa engleskog govornog područja uporno pokušavaju da dokažu kako su bombe i nered samo plod religiozne mašte i da nemaju nikakve veze sa kradjom, pljačkom i gladovanjem, jel! Dokazano više puta. Hmm, kakva koincidencija?

Ali da ne mešamo ugodjaj s lepoticama sa kojekakvim ološkim pričama, jer sve je to plod mašte, dokazano je i to iako niko u to ne veruje jer. . . .mašta je samo plod mašte.

Reprezentativ za štampu sa nekim od učesnica revije

Priča počinje tačno u 18.30 sati; okupljamo se u Siti, predgrevanje probranim pićima i pićima tako neophodnim u ovakvim odlučnim momentima kada puls skače na 180,2 otkucaja u minuti.

Poznati i nepoznati gosti su tu. Ministri i građani, razmene iskustava i utisaka, svi smo već utolili žedj ali glad nikako; i onda, dobro podgrejani u brizi za čovečanstvom, iščekujemo pojavu lepotica, *"kasher votre belle"*!

Udarac gonga je najavio dolazak, oko 30-ak lepotica skupljenih iz svih krajeva sveta.

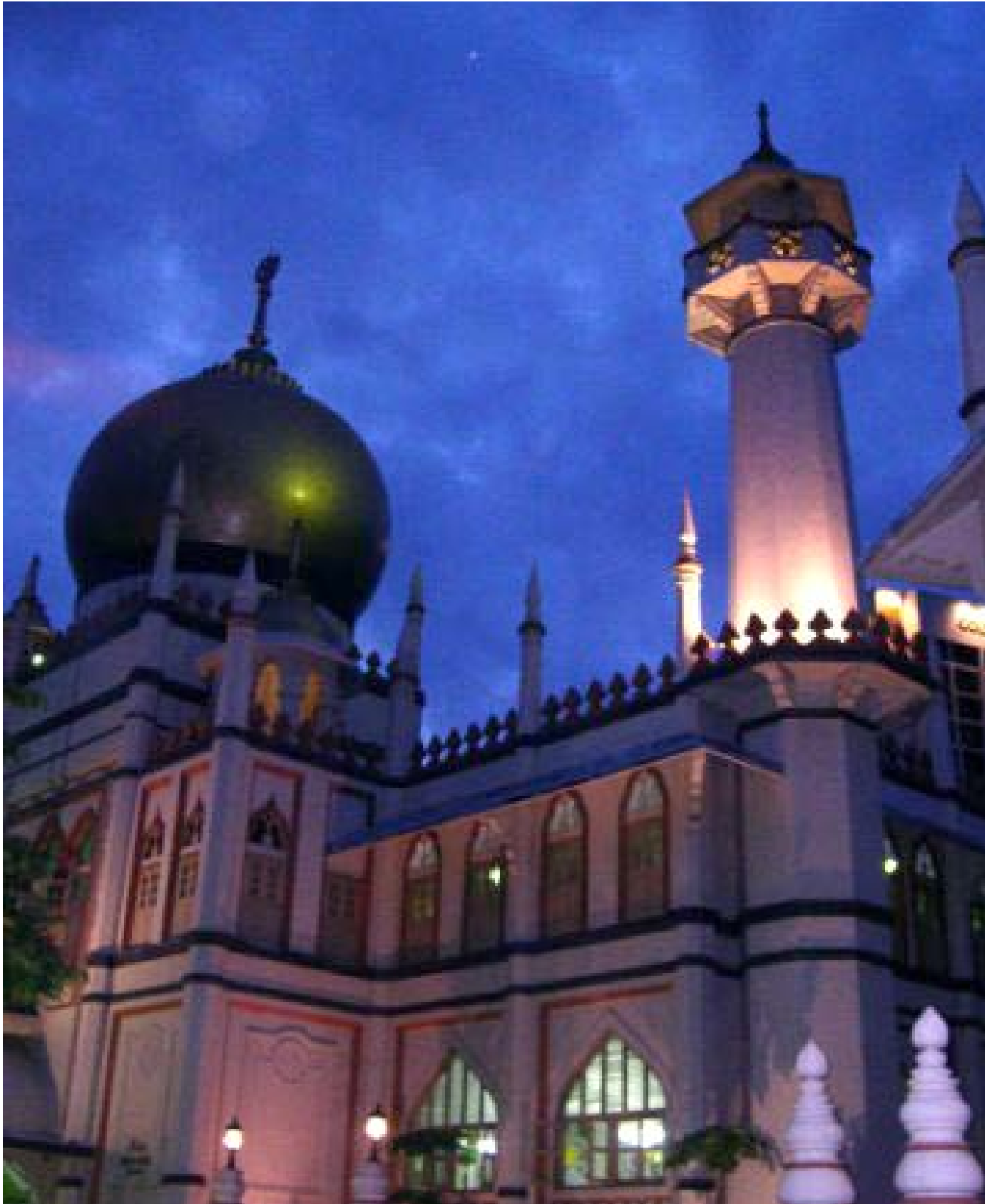
Uzbudjenje? Ne.

Iščekivanje? Ne.

Šta onda? Ništa. Mi nismo stranci i ne reagujemo javno.

Atmosfera je dobila onaj napeti osećaj *"a sada šta?"* svi ustajemo i zurimo u dubinu piste odakle se očekuju dame.

Prvi udarac je bila.....miss **Paname**, uuuuuuuuh.....

Početak je papren, mislim u sebi dok ispijam čašu vina kako bih prikrio uzbuđenje neizvesnosti.

Mala je imala toples, samo do pola, dole, tamna kreolska put je odavala njene namere da postane broj jedan po svaku cenu, nisam se prevario, prelepa je u gornjem delu.

Održala je kratku reč o sebi i svojim namerama pa se skromno skliznula sa podijuma i otšetalu duž bar-deska, baš preko puta mene kako bih je bolje video.

Dali je znala da sam kratkovid?

Neznam, ali dobro sam je osmotrio, imala je bar dva dobara razloga za to.

Srećom da je moja saputnica uvudjajna, nije me tresnula ni čim, samo se malo pomerila od mene kako neko ne bi pomislio da me poznaje.

Sledeća lepotica je bila miss **Pakistan**, aaaahhhh!

Priznajem da, kada sam poslednji put bio u Pakistanu pre 30 godina, nijesam imao šanse da ih upoznam. Sve su tada bile zavijene u crno kao da su znali šta im se sprema. Ali, bilo je ovo novo iskustvo, novo iznenadjenje, dokaz da lepota ne zna za rase i predrasude. Šoking!

Skromno obučena u neku extravagantnu "kućnu haljinu", tanka i visoka, tamnoputa sa crnim stidljivim očima, samo joj se drhtavo telo ocrtavalo kroz prozirnu tkaninu, izuzetano držanje, u levoj ruci je imala jabuku, dar prirode onima koji veruju u nju. Jabuka je bila pogrešna taktika. Nije dugo potrajalo, skočili su na nju i pojeli je u zalogaju. Sreća da joj tata i mama nisu bili tu, uhapšeni u engleskoj zbog kikirikija.

Osmotrim je bolje da vidim nosi li i ona neke skrivene bombe, pretnju svetskom miru i poredku, ali ne. Nije imala ama baš ništa ispod tanke providne zelene tkanine iako se ne bih kladio da su je ona dva tajna James Bonda već upisala u crnu knjigu nevinih.

Kasnije mi se poverila, stavili su joj zabranu na vožnju busom i metroom.

Sledile su neke devojke iz Australije, Zelanda, zatim miss Indije, Filipini, Japan, Malezija, Indonezija, Brazil, Madjarska, Ukrajina, Rusija, Finska i Danska, Tajland, Vijetnam, Kina, Burma, Venecuela, Gana, Tanzanija, Mozambik, Austrija, Poljska, Sri Lanka, Iran, Alžir, Egipat. Uporno sam gledao gde je lepotica Kosova ali nijesam je spazio. Vratila se kući u Albaniju za propagandni materijal. OK, možemo i bez nje.

Lepotica Gane je ostavila jak utisak na moju suprugu, bila je vrlo rečita i pristojna, sa držanjem osobe koja zna šta hoće bez predrasuda iako su svi znali odakle je.

Miss Filipina je nosila plave patike od žerseja, tuniku i skarletno zelenu bluzu do pupka, uska i vitka kao jela samo malo manja rastom, video sam joj oči, stidljiva za publiku, poslednja šansa da se izvuče od amera.

Onda nailaze nekoliko klasičnih primeraka koji neće morati da se trude sledeći put da dolaze. **Miss Tajlanda!** Meka i topla kao pamuk, malo iskošenih očiju i kosom kao Princeza Vong, ispričala je svoju priču na čistom Tajlandskom, svi smo razumeli. Pričala je o zavičaju i prelepim obalama obraslim visokim palmama po kojima se verala za kokosima dok je bila mala. Tako je dobila svoju vitku liniju i dva kokosa toliko poznatu širom sveta strancima i turistima iz okoline.

Mis Indije je bila mnogo skromnija nego što je izgledala. Bila je to zanimljiva lepota, neoštećena mrazevima i šminkom, umotana u svilen sari, ispričala je svoju priču na tečnom Hindu jeziku, kako je sve počelo još sa njenom babom i dedom koji su je učili prvim koracima po bašti, pa po pijaci, po prodavnicama, sve dok eto, nije dogurala do Mirija, gde će se videti ko je najlepši na svetu.

Danska, **Australija i Austrija** su bile "ma nemam reči". Ništa im šminka ne može, iste su sa i bez.

Kina je zatajila, očit je to bio odmetnički duh Tajvana, mešavina emocija i politike pa svi u prostoru kliknuse uz buran aplauz: Kina! Kina! Dala nam je lep monolog o kultiviranju i prezervaciji riže na način da smo svi osetili taj spirit 1001 noći. Devojka nije bila kriva, svi smo joj odmah oprostili. Osobito posle ukusne juhe koju je servirala nekima od nas gledalaca od krvi i mesa.

Da, juha s rezancima, od riže, naravno. Tri puta dnevno za oporavak, srećom nije bilo fish&chips-a, tako omiljenog u Engleskim kolonijama.

Onda je uzela buket ruža i otpevala pesmu *Huan Hun* na lokalnom dijalektu. Govorila je o vekovnoj borbi protiv okupatora i kako nije bilo nikoga da ih podrži i snabde ih sa tako neophodnim Hercegovačkim duvanom koji je, uzgred, bio poklonjen vlastima humanitarne pomoći za njihovu humanitarnu pomoć tokom revolucije 90-ih.

Videlo se da mala zna geografiju i svi smo je oberučke dočekali.

A onda....

svetlo se ugasi i neka, kao mačka lepotica se ušunja na podijum četvoronoške, polako, oprezno, obazrivo, da je neko ne vidi, kao i sve divlje mačke uostalom.

Da, pogadjate.

Bila je to divlja mačka iz duboke **Brazilske** džungle, braon kao i ovdašnje, samo joj je vrela krv odavala poreklo i pripadnost. Bila je odevena u neku lokalnu nošnju, za vreme, a onda u... ništa. Ništa joj nije ni trebalo. Savršeno telo, samo se dupence videlo iznad žbunja, njega i rep nije mogla da sakrije, njihalo se levo desno, lenjo, dok je ispitivala prisutnu faunu svojim krupnim očima. Onda, kada je zaključila da nema drugih opasnih primeraka, a da mene moja draga supruga čvrsto drži za ruke, izdiže se iza žbunja, uspravi, i isputi glasno:

Mijao!!!!..... tako zavodničko da svi prisutni penzioneri odvratili su jednoglasno, Viva!

Mala je otprela svoju priču iz šume slatkim naglaskom domorodaca, prijala nam je.

Kada se posle govora došunjala u red duž bara, nisam mogao a da joj ne dobacim na španskom.

- Baš si srećna da je moja saputnica ovde.

- Šta si joj rekao, šta? pita moja saputnica.

- Ma ništa, pitam koliko je sati.

Nije mi poverovala, a ni ja.

Izgubio sam evidenciju posle tog događaja, pustio sam da se izredjaju jedna po jedna.

Sada su sve stajale pored bara, stisnute zbog hladnoće, zeblo su čekale znak da navale na ražnjice i ostale meze.

Znak je dat i sve su jurnule na klop, pitao sam se jesu li jele nešto ovih dana.

Onda je počelo slikanje. Aparati su škljocali i sevali, oni mlađji penzioneri su pokušavali da se nabace na neki način ali izgleda da nikako pogode pravi način. Znao sam da bi to bio dobar biznis, "škola načina", ne smem da rizikujem.

A onda?

Šta? Vidi. . . . Još jedna takmičarka?!

Da, da! **Mis Vijetnam** je bila jedan od poslednjih primeraka. Verujem, namerno.

Od sada ću je zvati Vijetkong .

Instinktivno sam osetio da, ako jednom umrem, samo njen poljubac me može vratiti u život.

Napomena: Daljnji tekst je necenzurisan i ne može se uzeti kao važeća otežavajuća okolnost na sudu. Njena pojava je jedna od onih izuzetno značajnih za produženje vrste, može da te sravna sa tlom instantno. Gerila??.

Ha, kakva greška! Hajde da se ne rasplačemo.

Vijetnamka pripremila takvu dobru supu da smo svi pali pri samom pogledu na nju.

Imala je dugu šarenu haljinu do zemlje, preko, crnu bluzu, noge duge i vitke, tako neobične za ovaj deo sveta, imala je lice kao ono iz priča 1001 noći, lepo i jednostavno se uklapalo u ambijent.

Hodala je onim, za njih karakterističnim malim ali čvrstim koracima, sa slamnatim šeširom iz tog dela

sveta, senčio joj čelo i oči zavodničke. Svi su gledali u nju dok je održala svoj monolog o uzgajanju riže.

Do polovine leve noge ukrštale su se trake lakih sandala, to je i bio jedini obnažen deo tela.

Ostalo, sve do vrata, je bilo prekriveno svilenom haljinom sa velikim cvetovima, pokušavajući da sakrije njenu figuru.

Uzalud.

Sve sam video.

For my eyes only?

Primetim da je stidljiva, birala je osenčena mesta na podijumu. Uglavnom, vidim, još sam živ i

nisam pao. Dobro je, samokontrole mi rade.

Njene oči: Samo jedno oko se videlo. Druga polovina lica pokrivena dugom, crnom kosom.

Sve je bilo perfect. Neuobičajeno za ovakve situacije.

Došeta se do sredine pozornice, zastade za trenutak pre nego započe njenu priču na najčistijem Vijetnamskom dijalektu koja u prevodu zvuči ovako:

Ja sam iz jedne južne provincije Vijetnama gde moj deda gradi novu kućicu ali mu nedostaje malo novca i pita me da se prijavim za Mis Vijetnam, možda padne neki dolar. Ali mi je rekao da se ponašam lepo i pazim sa kim se družim. Njegove reči pred polazak su bile:

- Ako ti neko kaže kako neverovatne oči imaš i kako si prelepa devojka, ti moraš odgovoriti:

Ali ja to ne volim! Tako ćeš uvek biti sigurna od napasti a ja ću moći da završim kućicu u miru i spokojstvu.

Njen govor me zateče ne pripremljenog. Skliznula je dole do bara, do ostalih pratilja, u slučaju zamerki. Nisam mogao da odolim, pridjem joj:

- Tvoje oči su odraz karaktera koji se ne sreće često. *Saya suka kamu.*

- Ali ja to ne volim! Odgovori baš kako ju je deda posavetovao.

Smejemo se ali se ona ne da zaboraviti.

- OK, porazgovaraću onda sa tvojim dedom, nastavljam provokativno, možda bi mogao da ti da malo umereniji savet, bar za one kojima se dopadaš više nego drugima. Ko uspe da zadje iza dedinog saveta i tih prelepih očiju, ima šansu da se nadje i na pustom ostrvu, da?

- Možda, ali verovatno sam.

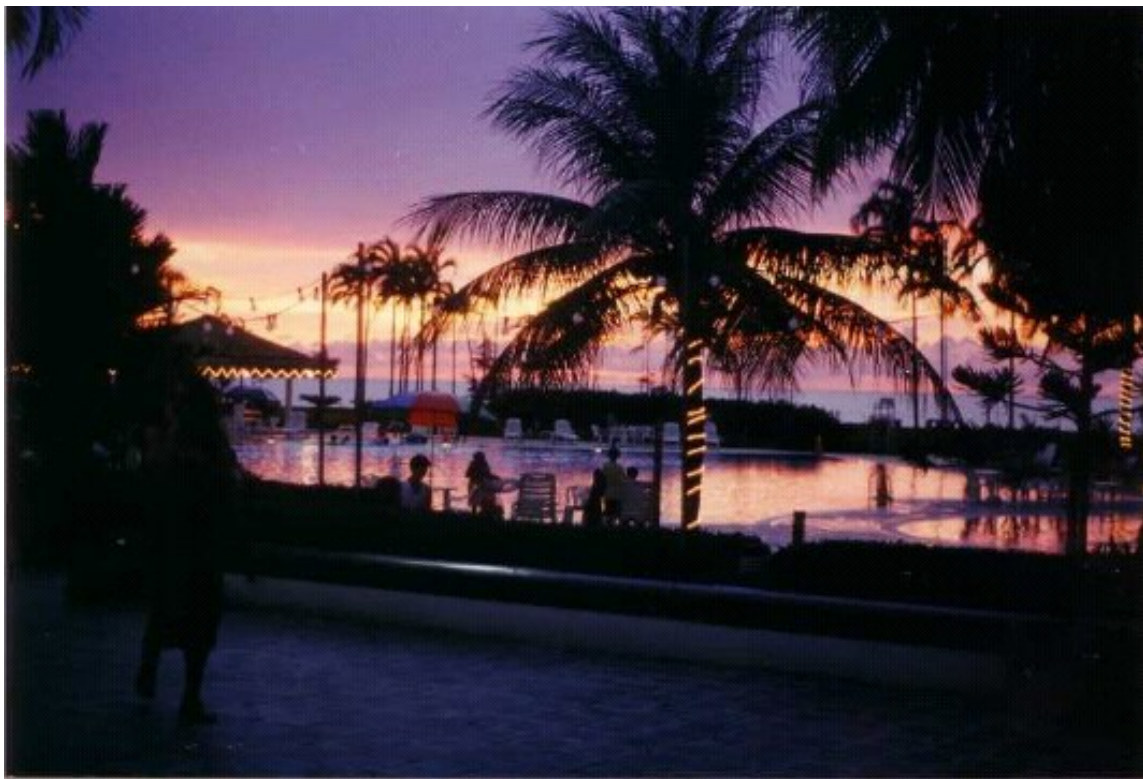
Eto, kao što vidiš, nije Miri za džabe postao siti.

Svet bez Šminke

Mis Granada, Šri Lanka, Srbija, Kambpdža,

Cik Zore

Akui, Spirit Bornea

Deo I - Venus Trap

Šest sati ujutru. Sedim na balkonu, gledam plavo more, palme, zelenilo, sjajan suncan dan na pomolu i sve je baš kako treba, pijem kafu, pušim i prelistavam priče o karakteru koji je za dugo uveseljavao goste ovog lepog mesta. Hm, hm, hm.

Jeli će priča biti nešto kao ono "Lepotica i Zver". Ili kao "Starac i More".

Ipak, priča sa popularnim nazivom "Iluzionista u Neprilici" najviše pristaje ambijentu.

Ponekad, posle ovog Mirija, čini mi se, stvari neće biti više iste.

Brrrr, strah me hvata pri pomisli na neki tamo zavrnut svet, iščašen, opsednut finansijskim zabludama, bolesnim željama, mimikrijama i pretvaranjima, problemi, problemi, problemi: ma jao kuku, što nam je teško, a tek sto nam je bilo teško, a tek kako ce da nam bude teško.....

Oni drugi potpuno sludjeni: svet je OK majt, no worries, slučaj izgubljen, zaključaj za sobom sedmoro vrata, ne pričaj sa stranci jer je učiteljica rekla tako...

OK, Viva Mexico!

Priča počinje u Relax baru pre nekoliko meseci gde sam jedne mračne, kišne noći, sasvim slučajno ugledao biće Akui. Akui je bilo dete bez prednjeg zuba, pala sa bilijarskog stola.

Ha, ha, ha, ha, ha.

Zamisli, mala, slatka devojčica pada sa bilijarskog stola, tup, tup, tup. Krivo mi je da to nisam video, siguran sam da bih se upišao od smeha. Ha, ha, ha, ha, ha.

Naslucujete o kakvom se karakteru radi?

Da skratim priču: Imala je iskustvo sa čamcima, ribolovom i ostalim sportovima po dubokim rekama ovog ostrva po kojima je jurcala vozeći zaludne turiste amo-tamo. I tako, iskoristio sam par tripova da se navozam ovim slatkim vodama punim krokodila željnih svežeg mesa iz inostranstva. Neke neoprezne turiste su uspeli i da nadju; u stomaku nesrećnog krokodila koga su uhvatili na spavanju posle obilatog doručka. Pa, nije lako svariti živinku, obično 2-3 puta pozamašniju od lokalnih i sićušnih lepotica ovog kraja.

Akui je tip koji voli kada su ljudi oko nje srećni i veseli, voli da nekome nesto učini pa je ovaj srećan, onda, ona je još srećnija i, ondacići.

Tako svi znaju kada je srćna. Jednom mi je kupila CD, rekoh joj da mi nadje nešto novo na marketu, stignem kuci i pustim.

"Saat Jumpa Pertama" (trenutak kad smo se prvi put sreli). Zovnem je da čuje. Kad je skontala da mi se vrlo svidja pala je u cik, jedva sam je smirio. Naravno, morao sam 3 puta da pustam stvar, preko mobilnog, nasekirao sam se za ta 2 potrošena dolara, he-he.

Nasa posla.

II

Jednom, svratim u Relax da razbijem tugu, zgodno za bilijar a i muzika je dobra. Znam DJ-a pušta po nekad neke stvari koje volim, još par osoblja, ponekad je baš dobro veče. Udjem veselo, jer, ovde sam non-stop veseo osim kada želim da mučim nekoga okolo. Akui, eto je ide iz kutka, vesela i nasmejana, pita kako sam, hoću li piće. Hoću. Možeš i ti jedno, kažem joj.

Mislim se, šta joj bi odjednom?

Srećna je što sam i njoj ponudio piće, ona nikada ne pita za. Voleo sam taj kakrakter odmah, imala je dozu dostojanstva, nije uobičajena ovde. Ne zbog zarade, to normalno u nekim delovima sveta, jel. Sada je sedela do mene, srećna, sa njenom zalizanom crnom kosom, stil kao iz 50-ih, nije pratila modu ni u kom pogledu, jednostavna. OK. Malo pričamo, kasnije kapiram da ne razume moj Maleji mnogo, ne može da se ukopča u moj naglasak. Smeje se, vidim nešto tu ima. Pošto i posle 20-ak minuta ništa ne komentarišem, nemože da izdrži neizvesnost i kaže:

- Vidi, pokazujući na zub.

- Oooooooooo, otegnem ja iznenadjeno. Zub! OK, sada mogu da te poljubim.

Ne, ne, ne! Panično će ona.

Beži od mojih raširenih ruku i upišavamo se od smeha. Srećna je da sam srećan što mi se sviđa njen novi

zub.

A da. Poseban biser je naša konverzacije : uglavnom se svodi na : mmmm (da), tidak (ne) i besok (sutra).

Jedna od mnogih konverzacija izgleda ovako:

Ja: Apa kamu kerja besok?

(šta radiš sutra)

Akui: Tidak tau.

(ne znam)

Ja: Mau pergi jalan-jalan?

(hoćeš da idemo u šetnju)

Akui: Tidak tau.

(ne znam)

Ja: OK, kalau tidak sibuk kami boleh pergi buat biliar dalam Maligai? (OK, ako nisi bizi možemo da idemo na bilijar u Maligaj)

Akui: (gleda u drugom pravcu) Ana, Ana, ada customer sana. Pergi beri dia microfon.

(Ana, Ana, ima gost tamo. Idi odnesi mu mikrofon)

Ja: Apa kamu fikir?

(pa šta misliš)

Akui: Ana, Ana, mana Sofia?

(Ana, Ana, gde je Sofija)

Ja: (uzaludno) Akui, Akui, saja minta apa-apa?

(Akui, pitao sam te nešto)

Akui: Tidak tau. Ana, Ana, minta Sofia mau pergi Pakston besok. (neznam. Ana, Ana, pitaj Sofiju ako hoće da ide u Pakston sutra)

Ja: Akui, apa kerja besok?

(Akui, šta radiš sutra)

Akui: Tidak tau.

(neznam)

I tako sve dok se sve ne pretvori u upišavanje od smeha, čoporativno. Nikad dosadno, nikad, ljutnja, nikad teške reči. Eto.

Jedna od jačih strana su joj bile. . . . izmišljene priče. Tu nije imala pramca. Akui je tako spontano smišljala priče da ni sama nije mogla da dokuči šta je rekla pre 5 minuta. Istina. Da sam zapisivao njene izjave, verovatno bih ima barem 274,3 različite biografije o njoj. Sve što se znalo o njoj je da je bila iz Pointijane, grad u Indoneziskom delu Bornea, na samom jugu ostrva, original Dajak, divlja i okretna. Porodicu je napustila pre četiri godine, ko zna kako, došla u Kučing gde je radila dve-tri godine a zatim došla u Miri. Ko zna šta je radila u Kučingu. Ilegalno, bez pokrića, pre ili posle. Imala je jedan abortus ali zato nije imala ni pasoš niti bilo kakve druge dokumente. Verujem da je samo njen šarm sačuvao od policije i deportacije. Kako da uhapsiš tako veselo i karizmatično stvorenje? Novac i stvari za nju nisu imali značenje kao za ostali svet. Kupiš joj neku sitnicu, ukras, poklon. Uzme ga u ruke, gleda, gleda, okreće pa ako ne može da se jede baci ga uz neverovatno prodoran smeh. Ali tokom kasnijih ispitivanja porekla svi smo počeli da gubimo nadu u otkriće pravog identiteta.

Priča I

Mala devijčica od 17 godina dolazi u Kučing da radi i pomaže svoju siromašnu osmočlanu familiju u Indoneziji. Put je dug, kroz džunglu, bez isprava, sa drugovima, probija se do Kučinga netaknuta, neuhvaćena, avantura je tu. Akui radi vredno i pošteno u karaoke baru, sa kinezima i niko je ne dira jer

ona zna da se brani. Ne bavi se prljavim poslom, radi i spava da bi na kraju godine otišla nazad kući da da majci 7000 ringeta koje je uštedela za tu svrhu. Ja računam, 12 meseci puta 300 ringeta = 3600 ringeta i nikako ne nalazim odakle je onaj višak. Ni ona ne zna, jer se ne razume u brojeve i time je stvar rešena. U Kučingu uspeva da završi zanat, uči šta i kako da jede, naravno samo po kineskom ukusu. Takodjer uči da pije, brzo i na iskap jer je sve bezbolnije kada si pijan.

Priča II

U drugoj priči Akui je majka četvorogodišnje devojčice i ja joj kupujem lutku za bebu, žao mi deteta. Pokušavam da saznam ima li još koje dete ali je ona zaboravila.

Dete je malo i ljupko, živi sa babom u Pointijani i zove se Tita.

Kažem vam, sve zna.

Ne kaže mi ko je i gde je otac ali ona voli to dete i vredno radi da bi je izvela na put. Dveojčica raste bez majke, njoj to pada teško i zato mašta o danu povratka kući.

Pošto je situacija u Kučingu postala neizvestna zbog mnogobrojnih rana i ožiljaka, Akui prelazi u Miri, nije mi poznato kako, ali treba pokušati.

Priča III

Jedne tamne, mračne noći, kišilo je opasno, negde oko 3 ujutru Akui mora htno da ide da vidi majku koja je bolesna. Gde je majka pitam:

Majka je tu, u Kuala Baramu gde živi tiho i srećno jer ima kćer koja se stara o njoj.

- Pa Kuala baram je tu, do Mirija, kažem začudjeno!

- Da, moja majka tu i živi.

- A devijčica?
- Koja devojčica?

Akui užurbano odlazi sa drugaricom, taksijem, koji će je odvesti kod mame u Kuala Baram. I devojčice, čijeg se porekla ne seća više.

Priča IV

Jedne nedelje popodne, dogovorimo se da se nadjemo u 2 sata u Tip Top baru gde radi honorano svake subote i nedelje popodne, od 2 do 6 i zato dobije 50 ringeta. Onda idemo na čamac da mene i Nilsa odveze do našeg kolege s druge strane reke Miri, malo dalje uzvodno.

Kaže, - Samo ti idi u tip Top i pitaj DJ-a za mene. On će me pozvati kada stigneš jer sam trenutno bizi oko devojice.

Ja shvatam lozinku, tajna misija je na dobrom putu.

Neprimetno ulazim u Tip Top na zadnja vrata, u mrklom mraku dobauljam do šanka gde podeblja kelnerica sedi i gleda u prazni prostor Tip Topa.

- Hi!
- A! (upbičajen pozdrav, a!)
- Tražim DJ-a.
- Mmm.
- Gde je. Treba nešto da ga pitam.

- Mmm. I pokazuje rukom ka mračnom malom podijumu za muziku.
Odvučem se do tamo, zaista, u uglu, mali dečko nešto petlja oko razglasa i muzike.

- Hi!

- A!

- Jesi li ti DJ.

- A.

- Čuj, tražim Akui. rekla mi je da te pitam gde je.

- A.

- Čekaj. Jel znaš Akui.

- A.

- Čuj. Možeš li da je zovneš. Treba da nas vozi negde.

- A.

Onda on ide do bara i nešto priča sa sporo zagledanom kelnericom, vraća se sa nekim brojem telefona.

- A.

- OK, thanks.

Mislim se, mislim.

Zovem broj, neuspešno nekoliko puta, konačno...

- Pa ja sam bila tamo u 2. gde si ti. Dolazim. sedi.

Idemo u kratku šetnju jer je sedenje u po bela dana u mračnom baru, hmm, vrlo depresivno.

Vraćam se posle pola sata, ona je tu sa još 2 drugarice. Plaćamo im piće i odlazimo umorni.

Priča V

U ovoj priči Akui of Borneo radi u nekom salonu u Miriju, niko nezna gde, ona takodjer, nezna ni ime ni mesto, to je tačno, videćete kasnije da jednostavno ništa ne pamti niti hoće da pamti. Njena izjava "što više znaš, više patiš" je bila pravi pogodak kada sam je pitao što ne nauči da piše i čita.

U tom salonu ona uredjuje kose, ekstra zarada joj treba kako bi pomogla familiju, ovaj put su u Kučingu jer se njena familija preselila u Kučing.

Srećom da mi je DJ iz Tip Topa rekao ime salona, "Bibi" u starom gradu.

Otšetao se tamo jedno popodne:

- Hi!

-A. Podeblja kineskinja me dočeka.

- Želiš masažu.

- Ne. Tražim Akui. Dali radi ovde?

- Akui? Nema ovde Akui.

- Jesi li sigurna. Rekli su mi da radi ovde.

- Ne. Nema. Hoćeš masažu.

- Ma ne, nije mi potrebna. Sigurna si? Da nema neko drugo ime?

- Nema. Ima jedna što čisti, ali nije tu.

- Kako izgleda?
- Onako, omanja, debela iz Indonezije. Prilično velika, ima patike i suknju, zove se Linda.
- Nije ta, hvala. Uzgred, kakva vam je masaža? Ozbiljna ili henki-penki.
- Oćeš da probaš. Evo, tamo su sve naše devojke, izaberi.
- Neka hvala. žurim. Juhhh!

Priča VI

Noć.

Autobus se klacka razdrmanim putem od Kučinga ka Miriju. Akui drema uz druga, negde oko Sibua. Topla, vlažna noć kao stvorena za romansu. Ali Akui ne misli o romansi i ljubavi. Ona sanja devojčicu koja sanja o majci u autobusu što se kreće kroz džunglu Saravaka ka lepšoj budućnosti.

U ranu zoru stižu u Miri. Putnici su sanjivi, musavi, polako se gegaju iz autobusa na praznom placu kod Bulevar šopinga. Jedno kinesko lice poznato kao "Toke" prihvata dve musave drugarice i njihov prtljag. Vozi ih do novog radnog mesta Maligaj, u sobice iznad. Maligaj je popularan, bizi bar.

U ovoj priči Akui počinje da shvata kako je svet mali. Brzo stiče nove prijatelje Kineze, koji je upoznaju sa Mirijem i okolinom. Izleti su mnogobrojni, posete značajnijim mestima i vidjenijim ljudima, sve kao i pre. Vredno radi i nalazi i drugi posao u restoranu na Water frontu gde radi u kuhinji i van nje.

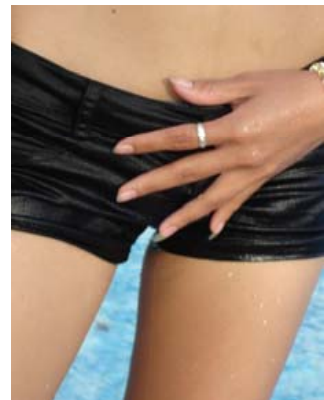
U Maligaju upoznaje svoju prvu ljubav i dobija poklon od njega, bebu.

Ali, kao što rekoh novac i stvari ništa ne znače za Akui.

Odbacuje poklon posle 3 nedelje i prelazi u Relax da bi sebi našla utehu izgubljenoj ljubavi plešući na bilijarskom stolu. Kakvo iznenadjenje!

OK. Priči nikad kraja!

zzz&jugle Co

Epilog

*Naravno da su ovi zapisi deo naše prirode da ostavimo neki trag za
sobom, iz ovog ili onog razloga, osobito ako je lep,
ali,
takodjer je moj skroman pokušaj da se zahvalim
svim onim dobrim ljudima, žiteljima Mirija, kolegama I svakako mojoj
dragoj porodici
bez kojih se svi ovi susreti i momenti nikada nebi dogodili.*

Autor,

.....a gde su vaši prijatelji...

O autoru

Zoran Spasić rođen je u starom gradu Kruševcu pre mnogo godina, preciznije 1946. gde je napravio prve korake i upoznao se sa čarima okoline, istorijom grada i karakterima tog doba.

Tu je završio osnovnu, muzičku i srednju školu, potom studira u Zagrebu i Beogradu, gde i završava studije na mašinskom fakultetu.

Radni vek je započeo u industriji "14. oktobar" u Kruševcu a potom nastavlja rad u obrazovnom sektoru.

Posle raspada originalne države Jugoslavije, krajem osamdesetih i početkom devedesetih, ostaje dosledan svojoj profesiji pa nastavlja rad u inženjeringu; radi za neke od poznatih internacionalnih nafta-gas kompanija u Aziji i Pacifiku.

Tako, posao ga vodi i po nekim mestima gde se ljudi još uvek smeju pa otuda i ova priča...

Hobi su mu muzika i fotografija

Od ranih dana se bavi muzikom; pasija i ljubav kao integralni deo njegovog života i karaktera. Svirao je trubu u kamernom orkestru oko dvadeset godina, a privatno, komponovanjem i produkcijom malo drugačije muzike za male scene i instalacije.

Trenutno živi i radi u Kruševcu.

Izdavač:
Jasmina Stijović

Naslov originala:
Kadang Kadang,
Neobične priče iz Mirija - Borneo

Mesto izdavanja:
Beograd

Pripremio:
Zoran Spasić

Tehnička priprema:
Zoran Spasić

Konsultant pripreme:
Ljubinko Nikolić

Lektor:
Jasmina Stijović

Štamparija
Colorgrafx Beograd

Tiraž:
50 primeraka

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-992

СПАСИЋ, Зоран, 1946-

Kadang Kadang : neobične priče iz Mirija - Borneo / Zoran Spasić. -
Beograd : J. Stijović, 2017 (Beograd : Colorgrafx). - 187 str. : fotogr. ; 27 cm

Autorove slike. - Tiraž 50. - O autoru: str. 189.

ISBN 978-86-907559-1-2

COBISS.SR-ID 229809932